ENSV TELERAADIOKOMITEE

AASTARAAMAT

nr. 1

1983

Ametialaseks kasutamiseks

Eks. nr. 3

ENSV TELERAADIO-KOMITEE AASTA-RAAMAT nr. 1

1983

TALLINN 1983

SAATEKS

Televisioonile ja raadiole, kõige massilisemate infovahendite arengule pööratakse Nõukogude Liidus suurt tähelepanu. Meie kodumaa on raadiojaamade summaarse võimsuse poolest maailmas esikohal. Üleliidulise raadio saateid kuulatakse praktiliselt kõikjal, käesoleva viisaastaku lõpuks peab Kesktelevisiooni esimene programm olema nähtav 92 protsendil NSV Liidu territooriumist.

Nõukogude televisioon ja raadio kujutavad endast ühtset, võimsat süsteemi, mis pidevalt tugevneb ja areneb, täieneb tema materiaaltehniline baas. Ühe väikese lüli sellest süsteemist moodustavad Eesti Televisioon ja Eesti Raadio, mis teenindavad vaid pooltteist miljonit inimest. Kuid programmide mahu ja tehnilise varustatuse poolest ei jää nad oma vennasstuudiotele sugugi alla.

Partei ja valitsus on loonud kõik tingimused, et ajakirjanikud võiksid edukalt täita NLKP XXVI kongressi, 1982. aasta novembripleenumi ja 1983. aasta juunipleenumi seatud kõrgeid nõudeid.

"Meie saavutuste veenev ja konkreetne näitamine, elu poolt alatasa sünnitatavate uute probleemide tõsine analüüs, mõtte ja sõna värskus - see on tee kogu meie propaganda täiustamisele, mis peab oleme tõepärane ja realistlik, aga samuti huvitav ja arusaadav, tähendab ka mõjusam," rõhutas NLKP Keskkomitee peasekretär, NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi esimees Juri Andropov, esinedes NSV Liidu moodustamise 60.aastapäevale pühendatud pidulikul koosolekul Kremlis.

Ei ole nõukogude ajakirjanduses tõntsamat

ülesannet kui parteilise publitsistika vanenditega viia ellu need suunised. Massiteabe- ja propagandavanendid peavad aitama koondada töötajate jõud ning loomeenergia tootmise efektiivsuse ja kvaliteedi tõstmisele, populariseerida edasiviivaid juhtimis-, töökorraldus- ja uue tehnika evitamise vorme, tuua esile reserve, nõuda teadlikku töödistsipliini. Seepärast on praegusel etapil eriti tähtsad head majandussaated, tööinimese mõtete ja silmade kaudu meie elu aktuaalsete probleemide kajastamine. Suurt tähelepanu tuleb pöörata ka informatsioonisaadete sisukamaks muutmisele ja operatiivsuse suurendamisele.

Iga sellise teema toomine televisiooni ja raadiosse nõuab ajakirjanikult sügavaid teadmisi, meisterlikku probleemikäsitlust, eredat parteilisust. Meie ajakirjanikule on iseloomulik arenenud kollektiivsustunne, ta peab olema hea organisaator. Looming televisioonis ja raadios sünnib paljude inimeste ühise töö viljana. Suurt rolli mängib ka keerukas aparatuur, mille eest kannab hoolt Vabariiklik Raadiotelekeskus. Tähtis on samuti auditooriumi tundmine, mitmete meie tööprotsesside automatiseerimine - Teleraadiokomitee Informatsiooni- ja Arvutuskeskuse töö. Nüüdisaegsete televisiooni- ja raadiosaadete sünd pole mõeldav ilma komitee kõikide alajaotuste kooskõlastatud tegevuseta.

Komitee loomingulised kollektiivid on saavutanud kõrge kunstilise taseme. Sümfoonia- ja estraadiorkestri kuulsus on levinud kaugele üle meie vabariigi piiride, segakoor on aga ainuke selletaoline professionaalne koor Eestimaal. Praegu on nende ette seatud ülesanne suurendada oma panust televisiooni ja raadio saatekavas.

Televisiooni- ja Raadiokomitee paljuranvuselise ning arvuka kollektiivi kasvatamisel, selle suunamisel on olnud määrav tähtsus komitee parteiorganisatsioonil. Kommunistide juhtiv osa, keda komitees on arvel 266, ilmneb eranditult

kõikides tegudes, alates saadete ettevalmistamisest ning planeerimisest ja lõpetades majandusprobleemide lahendamisega. See on loomulik, sest teisiti pole mõeldav parteiline ajakirjandus.

Ka meie loomingulistes õnnestumistes on oma osa kommunistidel. 1982/1983.a. tegevust kroonis Eesti NSV Ajakirjanike Liidu aastapreemia meie teenelise ajakirjaniku Hilda Raudkivi saatesarjadele "Aja nõue" ja "Tõus". Neist "Aja nõue" kujutab endast uut kvaliteeti parteitöö aktuaalsete ülesannete publitsistlikul käsitlemisel meie vabariigi ajakirjanduses. Saatesarjas "Tõus", kus vaadeldakse kahe mahajäänud majandi muresid, esineb raadioajakirjanik mitte üksnes fikseerija ja analüüsijana, vaid otsib lakkamatult edasimineku teid, püüab lahendada probleeme.

Me ei taha vaikida ka oma puudustest. Mitte alati pole televisiooni ja raadio saated kõrgel ideelisel tasemel, kahjuks mitte kõikide saadete sisu ei vasta veel aja nõuetele. Nende puuduste kõrvaldamiseks tuleb meil otsida ja rakendada reserve.

Usaldust meie saadete vastu mõõdame vaatajatelt-kuulajatelt tulevate kirjade hulgaga. Igal aastal saavad televisioon ja raadio neid saja tuhande ümber. Kirjad aitavad saateid muuta sisukamaks, annavad uusi loomingulisi mõtteid, võimaldavad õigeaegselt korrigeerida ajakirjaniku tegevust. Lõppenud hooajal sai Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi kõrge tunnustuse osaliseks Eesti Raadio kirjade osakonna juhataja Tiia Upine, kellele omistati Eesti NSV teenelise ajakirjaniku aunimetus. Aastapreemiaga märgiti ka televisiooni suure kultuuriloolise väärtusega saatesarja "Rahvakunstnikud", mille autor on Enn Eesmaa. NSVL Ajakirjanike Liidu kõrge hinnangu sai raadio venekeelsete saadete peatoimetuse saatesari "Meie suures majas", mis oli pühendatud NSV Liidu moodustamise 60. aastapäevale.

Loomulikult ei mahu kõik meie kordamineku

vabariiklike preemiate raamesse. Suure ideoloogilise kaaluga, vaatajat-kuulajat poliitiliselt harivaid saateid nii parteielu, majanduse kui kultuurivallast on televisiooni ja raadio programmides rohkesti. Neist räägitakse aastaraamatu järgnevatel lehekülgedel.

Vajadus saada läbilõige Televisiooni- ja Raadiokomitee tegevusest hooaegade kaupa kerkis aastaid tagasi. See fikseeriks hetkeseisu nüüdses tormilises arengus, oleks õppe-metoodiline materjal neile, kel on tarvis tutvuda meie tööga, nagu uurijad, külalised ja komitee uued töötajad, muutuks tähiseks ajakirjanduse ajaloos ja võibolla ka Nõukogude Eesti kultuuriloos.

Kuna käesolev aastaraamat on esimene, siis on ta veel kaugel seatud eesmärkidest. Nagu uudse asja puhul ikka, jääb loota, et omandatud kogemused aitavad edaspidi saada paremaid tulemusi.

Eesti NSV Riikliku Televisiooni- ja
Raadiokomitee esimees

Allan Kullaste

KOMITEE

EESTI NSV RIIKLIKU TELERAADIOKOMITEE JUHTKOND

Esimees	Allan Kullaste
Esimehe asetäitja	
televisiooni alal	Enn Anupõld
raadio alal	Uno Tulp
Esimehe asetäitja	Paul Jürjo
Vabariikliku Raadiotelekeskuse direktor	Leiger Põldma
Informatsiooni- ja Arvutuskeskuse direktor	Rein Harjo
Pearaamatupidaja	Ene Tomilin
Plaaniosakonna juhataja	Ilme Käes
Kaadriosakonna juhataja	Asta Makovetski
TK osakonna juhataja	Mark Gitin
Muusikaline juht	Lydia Auster
ERSO peadirigent	Peeter Lilje
Estraadiorkestri peadirigent	Peeter Saul
Segakoori peadirigent	Ants Üleoja
Spordisaadete peatoimetaja	Toomas Uba
Välissaadete peatoimetaja	Kusta Reinsoo

Komitee kolleegiumi koosseis: A.Allas, E.Anupõld, A.Barbo, O.Genrke, J.Hansen, R.Harjo, P.Jürjo, A.Kullaste, V.Lindström, L.Põldma, U.Tulp.

Parteikomitee sekretär	Karl Kasikov
Ühendatud a/ü komitee esimees	Lea Sarnet
Komsomolikomitee sekretär	Veiko Lõhmus

(kõik kolm valitud 1983.a.sügisel)

Nii koosseisude kui ka fondide ning kõige muu kohta käivad andmed on siin ja edaspidi antud seisuga 1.juuli 1983, kui nende juures pole teist daatumit.

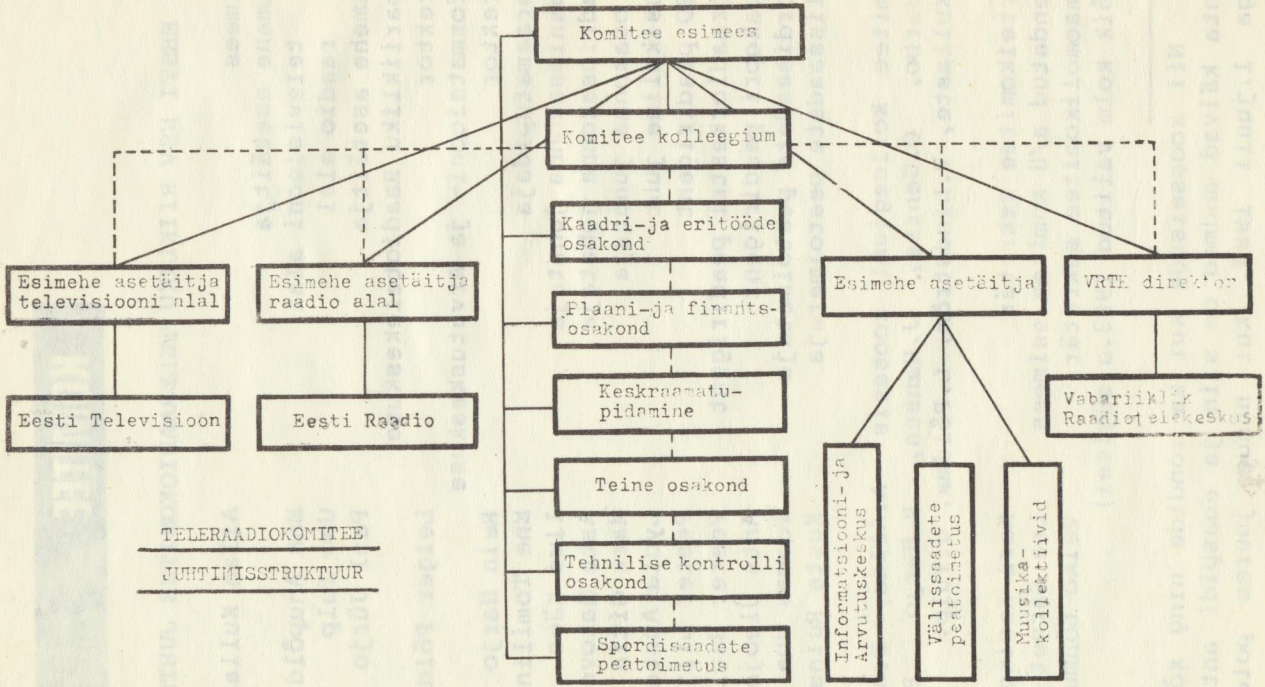

TELERAADIOKOMITEE

JUHTIMISSTRUKTUUR

KOMITEE KOLLEEGIUM OTSUSTAS

* Väljavôtteid kolleegiumi tööst juulist 1982 kuni juunini 1983 ning otsuste täitmise käigust *

Juulis arutati ettevalmistusi NSV Liidu moodustamise 60. aastapäevale pühendatud Eesti NSV päevaks Kesktelevisioonis ja Üleliidulises Raadios.

Eesti Televisioon avas üleliidulise saatesarja "Nôukogude Liit 60. Ühtises peres" 14. septembril 1982, Eesti Raadio juubeliprogramm Üleliidulises Raadios oli 16. septembril 1982. Môlemad saated leidsid tunnustavat märkimist NSV Liidu Riikliku Televisiooni- ja Raadiokomitee esimehe S.Lapini teleksis.

x x x

Kolleegium vaatas läbi ja kinnitas telelavastuste ja kuuldemängude plaani hooajal 1982/83.

Telelavastuste põhiplaanis oli 9 teost: I.Mendžeritski "Minu nimekaart", A.Galini "Retro", E.Akopovi "Uus poiss" (lastele), Anari "Dante juubel", A.Hmeliki "Aga ta pöörleb siiski" (lastele), E.Bornhöhe "Kuulsuse narrid", O.Zahradniki "Sonatiin paabulinnule" ja R.Andersoni "Püha öö, üksildusöö". Saatesarjas "Suuri meistreid" olid kavas järgmised lavastuslikud saated: "Maksim Gorki", "William Shakespeare", "Ivan Turgenev", "Ernest Hemingway" ja "Kristjan Jaak Peterson".

1982/83.a. hooaja kuuldemängude plaanis oli kokku 29 teost, neist 6 lavastust lastele ja noortele. Eesti algupärandeid oli kavas viis: R.Kaugveri "Mis juhtus?", R.Saluri "Mängitakse", J.Tuuliku "Õhupall", L.Männiksoo "Hauakivi tädile" ja A.Liivese "Õhtul".

Telelavastuste ja kuuldemängude 1982/83. hooaja plaan on põhilises ulatuses täidetud.

x x x

Arutati komitee asjaajamist. Olemasolevate koosseisude baasil otsustati moodustada alates 1.detsembrist 1982 komitee asjaajamist kooruineeriv üksus - sekretariaat. Kiideti heaks juhendid dokumendiringluse ja täitmise kontrolli organiseerimiseks. Komitee asjaajamine on vastavalt kolleegiumi otsusele ümber korraldatud.

x x x

Novembris tegi kolleegium kokkuvôtteid Eesti Televisiooni ja Eesti Raadio tööst NLKP Keskkomitee maipleenumi (1982) otsuste täitmisel.

Tunnustust leidis televisiooni uus saatesari "Viljaveski", mis hakkas ilmuma 1.oktoobrist 1982. Maipleenumi teemad jäid kôlama samuti mitmetes teistes telesarjades ("Nädal parteikomitees", "Otsused ja teod", "Kodukandilood" ja teised). Tôsteti esile raadiosarju "Maakodu seob maaga", "Tööd ja môtted" ning "Aja nôue". Populaarses raadioajakirjas "Tere hommikust, pôllumehed!" suurenes tähelepanu külaelu sotsiaalsetele probleemidele. 1982.a. novembris alustati uut saatesarja "Tôus".

Kolleegium juhtis tähelepanu mitmetele puudustele: üksikud saated on üle koormatud teisejärguliste teemadega, kriitika peaks olema sügavam ja konstruktiivsem. Senisest pônjalikumalt tuleb propageerida eesrindlikke kogemusi ning enesealgatust agrotööstuskompleksi kôigis lülides.

x x x

Analüüsi all olid Eesti Televisiooni ja Eesti Raadio korrespondentpunktid. Televisioonil on koosseisulised korrespondendid Moskvas, Tartus, Lääne-Eestis. Mittekoosseisulised korrespondendid tegutsevad Kohtla-Järvel, Pärnus ja Kingissepas. Eesti Raadio korrespondentpunktid asuvad Tartus, Kohtla-Järvel, Pärnus ja Rakveres. Mittekoosseisulised korrespondendid annavad informatsiooni Moskvast, Kingissepast, Kärdlast, Paidest ja Viljandist.

Kolleegium pidas vajalikuks luua Kohtla-Järvele Eesti Televisiooni korrespondentpunkt. Moodustati komisjon korrespondentpunktide olukorra ja vajaduste põhjalikumaks tundmaõppimiseks ning perspektiivseks arendamiseks.

Kolleegium vaatas komisjoni ettepanekud läbi 1983.aasta mais.

x x x

Arutati tööd televisiooni loomingulise kaadriga. 1983.a. 1.jaanuari seisuga töötas Eesti Televisioonis 244 toimetajat, režissööri, kunstnikku, operaatorit ja teiste loominguliste kutsealade esindajat. Tunnustavalt märgiti, et loomingu-liste töötajate haridustase tõuseb ja koosseis nooreneb. Kui 1975.a. oli 68%-il toimetajatest kõrgharidus, siis 1983.a. ulatus nende osakaal 88%-ni. Viiendiku loomingu-liste töötajate vanus on alla 30 aasta.

Kolleegiumi otsuses juhiti tähelepanu sellele, et loomingu-liste töötajate õppustest osavõtt peaks olema aktiivsem. Mõned töötajate kategooriad (näiteks operaatorid) ei ole erialase õppusega haaratud, vähe kasutatakse õppejõude väljastpoolt meie vabariiki. Eesti Televisiooni juhtkonda kohustati loomingulise kaadri täiendamiseks aktiivselt ette valmistama ajakirjandusliku töö eeldustega inimesi tootmistöölt.

x x x

Veebruaris arutati, kuidas Eesti Raadio propagandasaadete peatoimetus ning noorte- ja lastesaadete peatoimetus kajastavad oma saadetes NLKP Keskkomitee novembripleenumi (1982) nõudeid töö- ja tootmisdistsipliini tugevdamiseks.

Kolleegium märkis, et mõlemad peatoimetused on suurendanud tähelepanu töö- ja tootmisdistsipliinile, eeskätt populaarsetes saatesarjades. Saadete mant rahuldab, kuid puudu jääb analüüsi sügavusest. Juhtide ja spetsialistide kõrval peaks sagedamini sõna saama väärtuste vanetu tootja.

Arutati komitee muusikakollektiivide osa televisiooni ja raadio programmides ning võimalusi nende paremaks kasutamiseks. Kolleegium märkis, et sümfooniaorkester, segakoor ja estraadiorkester osalevad aktiivselt avalikel kontsertidel, häid tulemusi on andnud Eesti Televisiooni, Eesti Raadio ja muusikakollektiivide mitmed koostöövormid, nagu "ERSO stuudiotund", Eesti Raadio näärikontserdid, "Viljaveski" lauluvõistlus jt. Samas rõhutati vajadust suurendada muusikasaadete peatoimetuste juntivat osa muusikakollektiivide repertuaari kujundamisel ja fondivõtete planeerimisel. Koos esinemisnormidega määratakse kindlaks kvartali fondivõtete maht.

x x x

Analüüsiti nõukogude elulaadi kajastamist Eesti Televisiooni propagandasaadete peatoimetuse saadetes. Peatoimetuse paljud saatesarjad ("60 minutit", "Majandamisstiil", "Põhjus ja tagajärg", "Argiasjust pühapäeval", "Viljaveski", "Põline amet", "Terav pilk", "Tarbetarkus", "Kohalik huvi") näitavad mitmekülgselt meie elulaadi ja aitavad kaasa uute väärtushinnangute kujunemisele. Kolleegium rõhutas vajadust süvendada tööinimese kui isiksuse näitamist, et avada tema mõttemaailma mitte üksnes tööl, vaid ka vabal ajal, perekonnas ja sõprade ringis. Suuremat tähelepanu tuleb pöörata kollektivismi avaldustele, milleks pakub häid võimalusi brigaaditöö meetod.

AUNIMETUSI OMAVAD ENSV RIIKLIKU TELEVISIOONI- JA RAADIOKOMITEE KOLLEKTIIVID JA TÖÖTAJAD

ENSV teeneline koor

Televisiooni ja Raadio Segakoor

ENSV teenelised orkestrid

ENSV Riiklik Sümfooniaorkester
Televisiooni ja Raadio Estraadiorkester

ENSV rahvakunstnikud

Roman Matsov
Peeter Saul
Ants Üleoja

ENSV teenelised ajakirjanikud

Jüri Hansen
Ene Hion
Kalju Jaagura
Paul Jürjo
Lembit Lauri
Voldemar Linström
Hilda Raudkivi
Mati Talvik
Tiia Upine

ENSV teenelised insenerid

Rein Harjo
Leiger Põldma
Aleksander Sillart
Arvo Tõlpt

ENSV teenelised kultuuritegelased

Virve Koppel
Asta Kuivjõgi
Heino Pedusaar
Mati-Jüri Põldre
Endel Sõerde
Ivar Trikkel

ENSV teenelised kunstitegelased

Lydia Auster
Tõnis Kask
Gunnar Kilgas
Kaarel Toom
Felix Villak

ENSV teenelised kunstnikud

Moissei Alperten
Hannes Altrov
Emil Laansoo
Peeter Lilje
Laine Mustasaar
German Pekarevski
Jaan-Margus Reinaste
Kalmer Tennosaar
Kalju Terasmaa
Kai Tonts

ENSV teeneline ratsionaliseerija

Avo-Rein Tereping

ENSV teeneline sporditegelane

Gunnar Hololei

LOOMINGULISTE LIITUDE SEKTSIOONID JA LIIKMED

ENSV Ajakirjanike Liidu TV-ajakirjanike sektsioonis (esimees Mati Narusk) on 64 liiget, raadiosektsioonis (esimees Heidi Tammar) - 129 liiget. Eesti Kinematografistide Liidu televisioonisektsioonis (esimees Tõnis Kask) osaleb 11 liiget. ENSV Teatriühingu Televisiooni- ja Raadiokomitee sektsiooni (esimees Anne Tuuling) kuulub 42 komitee töötajat.

ENSV Kirjanike Liidu liige on 1, ENSV Kunstnike Liitu kuulub 2, ENSV Kooriühingusse 81 ja ENSV Heliloojate Liitu 4 komitee töötajat.

PARTEIORGANISATSIOONI TEGEVUS

Partei näeb ajakirjanduses, televisioonis ja raadios töötajate kommunistliku kasvatamise ja organiseerimise, partei sise- ja välispoliitika

ideoloogilise tagamise mõjusat vahendit, tõelist üldrahvalikku tribüüni. See parteiline hinnang kätkeb endas suuri nõudmisi meie kollektiivi töötajate suhtes, oleneb ju nende tegevusest suurel määral parteilise programmi resultaat ja efektiivsus.

Televisiooni- ja Raadiokomitees töötas 1.juulil 1983 266 kommunisti. Need on toimetajad ja režissöörid, raadioinsenerid ja -tehnikud, operaatorid, muusikakollektiivide liikmed. Parteiorganisatsioon on meie töökollektiivi eestvedaja, tema poliitiline tuumik, kindel tugi komitee juhtkonnale tegevuse kavandamisel ja elluviimisel.

Parteilise mõju osakaal kollektiivis sõltub suurel määral kommunistide paigutusest, parteiorganisatsiooni struktuurist. Vahetu kontakt kõigi töötajatega on parteiorganisatsiooni alglülidel - parteigruppidel. See võimaldab koostöös ametiühingu ja komsomoliaktiiviga kiiresti reageerida kõikidele situatsioonidele peatoimetuse või muu alajaotuse elus, kasutada vastavalt olukorrale kõige efektiivsemaid mõjutusvahendeid. Parteigrupid on moodustatud Eesti Televisiooni ja Eesti Raadio kõikides peatoimetustes, samuti Vabariikliku Raadiotelekeskuse olulisemates alajaotustes, kokku on neid praegu 25. Gruppide tegevuse praktika kinnitab, et nad lahendavad olulisi tööalaseid, ühiskondlik-poliitilisi ja loomingulisi probleeme peatoimetustes ja teistes alajaotustes, parteigruppide kaudu toimub partei- ja majandusõppuse korraldamine, töötajate ideelis-poliitiline, tööalane ja kõlbeline kasvatamine.

Vastavalt Televisiooni- ja Raadiokomitees välja kujunenud struktuurile on moodustatud 5 partei-tsehhiorganisatsiooni, kellele on antud algorganisatsiooni õigused. Kolmes suuremas alajaotuses - Eesti Televisioonis, Eesti Raadios ja Vabariiklikus Raadiotelekeskuses juhivad tsehhiorganisatsioonide tööd parteibürood, Informatsiooni- ja Arvutuskeskuses ning muusikakollektii-

vide seni väikesearvuliste organisatsioonide eesotsas on sekretär. Kogu Televisiooni- ja Raadiokomitee parteiorganisatsiooni töö juhtimiseks valitakse 2-3 aasta tagant parteikomitee.

Küsimuste ring, mida arutatakse kommunistide üldkoosolekutel, parteibüroode ja -komiteede istungitel, on lai. See hõlmab loometöö ideelise suunitluse täiustamist, töötajate ideelis-poliitilist kasvatamist, marksismi-leninismi teooria omandamist, kõigi meie töötajate kaasamist Televisiooni- ja Raadiokomitee ees seisvate tõsiste ja keerukate ülesannete täitmisele.

KILLUKESI AMETIÜHINGUTÖÖST

Enamik Teleraadiokomitee töötajaid on ametiühingu liikmed. Ei kuulu kergete liiki ajakirjanikutöö nii televisioonis kui ka raadios, sama komplitseeritud on ülesanded tehnilisel ja teenindavalt personalil. Tõsine töö aga eeldab korralikku puhkust.

Millised on komitee töötajate puhkamisvõimalused käesoleval ajal? On jagatud tuusikuid puhkekodudesse Võsule, Pünajärvele ja väljaspoole Eestit. On neli aianduskooperatiivi. Paljud perekonnad on puhkuse ajal teinud meeldivaid matku isikliku autoga nii koduvabariigi, kogu NSV Liidu kui ka vennasmaade piires. Kuid igkagi tuleb tunnistada tõika, et siiani pole suudetud organiseerida kõikide töötajate puhkust kasulikult ja meeldivalt.

Oma spordibaaside puudumist on püütud korvata võimlate ja ujulate üürimisega. Treeninguvõimalused on olnud meeskorv- ja -võrkpalluritel, naisvõrkpalluritel, kahes grupis töötab naiste tervistava võimlemise rühm. Ujujatel on viimasel ajal olnud võimalus raja kasutamiseks viis korda nädalas. Male- ja kabehuvilised harjutavad omas majas. Kokku on meie sportlased koondunud 14 eri-

alasektsiooni. Spordiüritusi on korraldatud nii asutusesiseselt kui ka võetud osa ülevabariigilistest. Meeskorvpallurid võistlevad kaasa ENSV meistrivõistluste III liigas.

Eraldi tuleks peatuda ünel kauaaegsel traditsioonil. Juba kakskümmend neli aastat on toimunud Balti liiduvabariikide ja Valgevene Teleraadiokomiteede spartakiaadid, konaks kas Tallinn, Riia, Vilnius või Minsk. See on olnud nii loomingulise kui ka sportliku taseme tõsiseks jõuprooviks. Varem lepitakse kokku loomingulised teemad ja spordialad, milles võistlused toimuvad. Kohapeal selgub, kes on loominguliselt värskem, ajakohasem, aktiivsem, professionaalsem, kes füüsiliselt vastupidavam, kiirem, täpsem, osavam. Kui loomingulise külje ettevalmistamise raskus on täielikult jäänud komitee juntkonna ja osalejate endi õlule, siis spartakiaadi spordipoole ettevalmistamine on tõsiseks pähkliks ametiühingule. Meie komitee esindus pole siiani pidanud vastu võtma lohutusauhinda viimase koha eest. Esimest kohta on saadud korduvalt. Spartakiaadiks ettevalmistamist on võetud alati tõsiselt ja võistluspartneritelt on olnud piisavalt õppida. Iga nelja aasta tagant on spartakiaadi korraldajaks meie komitee.

Aastaringselt on püütud töötajatele ja nende perekonnaliikmetele korraldada teatri- ja kontserdikülastusi nii Tallinna kui meie vabariigi teistesse teatritesse, samuti teatrietendustele väljaspoole Eestit.

Ekskursioonide korraldamisel on tulnud olla tagasihoidlikum, pole saadud rahuldada kaugeltki mitte kõiki soovijaid. Isemajandavad Vabariiklik Raadiotelekeskus ning Informatsiooni- ja Arvutuskeskus on korraldanud oma töötajatele pikemaid ja kaugemaid ekskursioone, süstamatku. Siseturismiga on tegeldud nii üksiktuusikute alusel kui ka võetud aktiivselt osa mitmesugustest turiaadidest. Vahelduseks on korraldatud sügiseti seenelemarjalesõite.

Nii arvuka töötajateperega asutuses on märkimisväärselt palju sirgumas ka uut põlvkonda. Ametiühing on püüdnud isadele-emadele abiks olla. Kõige pisematele on organiseeritud mudilasring. Praeguseid "veteranid" on oma esimesed laulud ja tantsud selgeks õppinud juba kaneaastaselt. Igal kevadpeol on seal kellelegi pähe panna koolimüts, pihku pista lilled ja raamatuke ning öelda kaasa soovisõnad. Koolilastele korraldatakse ekskursioone, nukuteatri ühiskülastusi, multifilmipäevi jm. Kõik saavad kokku ametiühingu korraldatud nääripeol.

Ametiühingutöö kuulub selliste tööde liiki, kus hästitehtuga ei saa piirduda, sest kõike saab teha paremini. Meie komitees teeb seda tänuväärset rasket tööd arvukas aktiiv. Inimesi, kes meie ametiühinguorganisatsiooni alustugedeks on olnud, on ja selleks tulevikus saavad, jätkub.

KOMSOMOL

Teleraadiokomitee komsomoliorganisatsiooni kuulus 185 noort. Neljas tsenhiorganisatsioonis olid nad jaotunud järgmiselt: ETVs - 74, ERs - 38, VRTKs - 53, IAKs - 20 kommunistlikku noort.

Kogu organisatsiooni tööd juhib ja koordineerib 1983.a. sügisest 11-liikmeline komsomolikomitee kooseisus Veiko Lõhmus, Toivo Kõster, Ain Saarna, Mati Kirotar, Maris Johannes, Erki Berends, Natalie Malleus, Delvi Genno, Tiit Kimmel, Egil Toppi ja Pavel Starostin.

Kommunistlike noorte peamine ülesanne on igakülgselt kaasa aidata Teleraadiokomitee ees seisvate ülesannete lanendamisele. Et iga saade, mis jõuab raadiokuulajate-vaatajateni, oleks südamega tehtud ja saavutaks ka seatud eesmärgi. Noorte loomingulise aktiivsuse tõstmiseks toimus mullu "Ajakirjandusliku raadioportree" konkurss, mille võitis Mare Teppo.

Lisaks igapäevastele ettevõtmistele on kommunistlikud noored löönud kaasa ülekomiteelistel suurüritustel, aidanud kaasa maatöödele šeflusmajandis, käinud töötamas linnaobjektidel. Aastatega on kujunenud välja ka mitmed toredad traditsioonid - igaaastased puhkeõhtud tähistamaks uue aasta saabumist, naistepäeva jne.

On loodud ja iga aastaga tihenevad sidemed teiste ELKNÜ organisatsioonidega. Armee aastapäeva paiku kulmineerub koostöö Tallinna Kõrgema Ehitusvägede Poliitkooli noortega. Aastaringselt hoitakse kontakte tele- ja raadioajakirjanike peamise taimelava - Tartu Riikliku Ülikooliga, kellega koostöös on välja kujunenud mitmeid ühisüritusi· väliskommentaatorite päev ülikoolis üliõpilaspäevade raames, samuti rahvaste sõpruse päevadel toimuvad kohtumised. Tihedamad kontaktid on veel Tallinna RSN Täitevkomitee ja tootmiskoondise "Kooperaator" noortega, kellega on samuti kohtutud nii spordis kui ka teadmiste proovis. Loomisel on sidemed Baltimaade teleraadiokomiteede noortega, samuti kolleegidega Leningradist.

ŠEFLUSSIDEMED

Kõrgemäe sovnoosiga

Vastavalt põllumajanduse praktilise abistamise ülevabariigilistele plaanidele sõlmisid Televisiooni- ja Raadiokomitee ja Viljandi rajooni Kõrgemäe sovhoos 1981.aasta sügisel omavahelise šefluslepingu. Selle eesmärgiks sai vastastikku kaasa aidata mõlema kollektiivi sotsiaalsele ja majanduslikule arengule, nende ülesannete eduka täitmisele, mis püstitati NLKP XXVI kongressil.

Lepingu põhjal konkretiseeritakse igal aastal üritusi poliitmassilise ja kasvatustöö alal, kultuuri- ja sporditegevuses, põllutööde abistamise ja muudes küsimustes.

Tihti on Kõrgemäel ja Nuia regioonis esinenud

väliskommentaatorid, majandi tööeesrindlased on osalenud "Meelejahutaja", "Kasiino" jt. Eesti Raadio lindistustel. 1982. aastal Viljandi rajoonis toimunud Eesti Televisiooni päevad lõppesid kontserdiga majandi rahvale.

Omavahel on kohtunud sõjaveteranid, sovhoosis on korraldatud "Eesti Telefilmi" loominguline kohtumine, valmistatud eesrindlaste fotostend jne. Pidevalt oli saates "Tere hommikust, põllumehed!" Kõrgemäe sovhoosi suurfarmi ehituse käigu valgustamine, majandi rahvale on korraldatud ekskursioone raadio- ja telemajja ning teletorni.

Olulisim on aga praktiline abi tööjõu näol majandile. Šeflustöö kolme aasta jooksul on majandis töötanud meie inimesed üle 2,5 tuhande tööpäeva. See on põllumehele vajalik abi kiiretel söödavarumise ja saagikoristamise päevadel, meie töötajatele aga mõnus vaheldus ja vahetu kontakt tööinimestega.

Paide rajooni "9. mai" kolhoosiga

1978.a. sügisel kirjutati esmakordselt alla Paide rajooni Lenini ordeniga "9. mai" kolhoosi, Eesti Televisooni kirjandus- ja kunstisaadete peatoimetuse ning ajakirja "Kultuur ja Elu" (praegu ajakirjade "Teater. Muusika. Kino" ja "Kultuur ja Elu" ühendatud peatoimetus) kultuuritööalane Šeflusleping.

Lepingus kohustusid toimetused abistama majandis kavandatud kultuuriürituste organiseerimist, kvalifitseeritud lektorite ja populaarsete esinejate tagamist, koos majandi juhtkonna, ühiskondlike organisatsioonide ja kohaliku külanõukoguga läbi viima igaaastast kodude konkurssi, majandi kultuurielu aktivistide äramärkimist tunnustusauhindadega, majandis tehtava ideoloogilise ja kultuuritöö kajastamist ajakirjas ja TV-saadetes.

Majand kohustus osutama toimetustele igakülgset abi tutvumiseks majandi elu kõigi sfääridega

ning stimuleerima toimetuste silmapaistvaid kaastöölisi ja autoreid kolhoosi ajakirjanduspreemiatega.

Lepingut uuendati 1979. ja 1980.a. 1981. aastal kirjutati leping alla kaheks aastaks.

Praegu on käimas viies lepinguaasta. Möödunud aja jooksul on toimetuste poolt majandis organiseeritud üle kolmekümne mitmesuguse kultuuriürituse (kultuuripäevad, kultuuriülikooli loengud, kohtumised, kontserdid jne.)

Kolhoos annab igal aastal preemiaid toimetuste tublimatele ajakirjanikele ja režissööridele. 1982. aasta eest said need Anne Tuuling, Tiina Pork ja Aime Kala.

Viru-Nigula kolhoosiga

1978.a. toimusid ETV tollase informatsiooni- ja propagandasaadete peatoimetuse ning Viru-Nigula kolhoosipere esimesed kohtumised. 20.aprillil 1979 kirjutati alla šeflus- ja koostööleping, mis tollal tavalisest erines selle poolest, et ETV peatoimetuse kollektiiv kohustus abistama partnerit mitte lihtsalt inimtööjõuga, vaid niisuguste inimestega, kellel traktoristi, autojuhi või kombaineri oskused.

Lepingut on pidevalt uuendatud, ka järgmistel aastatel on mitmed ETV töötajad andnud panuse toitlusprogrammi, olles sügiseti ja kevadeti Viru-Nigula põldudel mehhanisaatoritena.

Viru-Nigula kolhoos annab igal aastal preemiaid tublimatele info- ja propagandaajakirjanikele - 1983.aastal said need Mati Talvik ja Arne Kuusmann.

Abja väikelastekoduga

ETV noorte- ja lastesaadete peatoimetuse šefluskontaktid Abja väikelastekoduga algasid 1979., rahvusvahelisel lasteaastal.

Traditsiooniliseks on saanud oktoobri-, nääri- ja maipidu. Toimetuse abil õmmeldi komp-

lekt näärivanariideid, tehase "Tarbeklaas" abiga sai lastekodu serviisi kogu perele (70 last), tehase "Kalev" maiustused on olnud alati kaasa viia. On organiseeritud laste pildistamine - igaüks saab täisealisena lankudes kaasa 6-fotolise komplekti lapsepõlvemälestusi. Lastekodu saab kõik toimetuse saadetele saadetud mänguasjad ning joonistused. Esinemas on käinud nukulavastaja Uno Leies, näitleja Malle Pärn.

Komitee juhtkonna kaudu on aidatud lahendada lastekodu majandusmuresid.

Šeflustöö raadios

Šeflustöö raadios toimub peamiselt peatoimetuste ja toimetuste tasandil. On lähtutud põnimõttest, et see töö tingimata kajastuks saadetes.

Propagandasaadete peatoimetus oma šefluse alla võtnud Rapla rajooni mahajäänud majandid. Koostöös EKP Rapla Rajoonikomiteega võeti Lungu sovhoosi ja Lokuta kolhoosi tegevus vaatluse alla, regulaarselt on toimunud kohtumised kollektiividega ning nii sündis saatesari "Tõus" (autor H.Raudkivi). Osakonnajuhatajal L.Siimastel on kujunenud pidev šeflus Eesti Laskurkorpuse sõjaveteranide nõukogudega ning Balti Laevastiku Muuseumiga. Kontakt ja koostöö on aidanud tõsta saadete "Kui kogu rahvas" sisukust ja lindistada väärtuslikke meenutusi. Kirjade osakonnal on juba aastaid šeflus Eestimaa keskkonnakaitserajatiste ehitamise ja ekspluateerimise üle. Materjale avaldatakse regulaarselt saadetes "Looduse kaitsel" ja "Rahvakontroll".

Muusikasaadete peatoimetusel toimuvad regulaarselt kohtumised ja kontserdid Pärnu ATK Audru regioonis. Need kajastuvad "Muusikalises tunnis".

Noorte- ja lastesaadete peatoimetuse sidemed Pärnu-Jaagupi regiooni noorteklubiga kajastuvad "Tulipunktis". Toimetaja L.Männiksoo tegeleb Eesti poisteklubide ja noorte liiklusinspektoritega, lindistatu kõlab regulaarselt eetris.

KOKKUVÕTLIKKU TELEHOOAJAST

Iga telehooaeg on millegi uue algus, samas aga ka läbikäidu kokkuvõte. Lahutamatu oma aja palgest, oli 1982. aasta teleekraanil omapäraseks eksamiks rahvaste sõpruse ja internatsionalismi kui meie liitriigi põhiprintsiipide olemuse eredal ja igakülgsel avamisel.

Paari viimase hooaja vältel käisid ettevalmistused NSV Liidu 60. aastapäeva tähistamiseks. Oli koostatud pikaajaline perspektiivplaan vennasstuudiotega nende maade elu-olu ja kultuurinähtuste süvendatud käsitlemiseks, mis 1982. aastal täielikult realiseerus. See tähendab, et ETV ekraanil olid järjepanu 14 liiduvabariigi koondsaated, meie omakorda aga tutvustasime kõigis liiduvabariikides oma vabariigi saavutusi. Lisaks sellele ülestuudiolisele ettevõtmisele oli igal peatoimetusel püüe oma vaatajaskonnale lisateavet pakkuda. Eesti, Läti, Leedu ja Leningradi noortesaadete tegijate ühistöönä oli nelja stuudio programmis saatesari "Merevaiguvõti" avamaks erinevate paikkondade arengutahke. Lastesaadete tegijad tõid vanetuid muljeid komandeeringutelt Turkmeeniasse ja Ukrainasse, Leedu- ja Lätimaale. Propagandasaadete peatoimetuse saatesari "Partnerid" käis neis vennasvabariigi ettevõtetes, kel head töö- ja võistlussidemed meie vabariigi sõsaratega.

Tänu Eesti - Kasahstani kultuuripäevadele tutvustas meie vabariigi teleekraan kõige põhjalikumalt Kasahhimaad, tema inimesi, selle kultuuri- ja majandussaavutusi. Vastastikuste kultuuripäevade korraldamise praktikas oli esmakordne, et saatebrigaadid külastasid tutvustatavat maad. Lõppkokkuvõttes jõudis seejärel ETV ekraanile

kolm tosinat saadet või filmi. Kasahni kolleegid omakorda tutvustasid oma kodumaal Eestimaad samasuguse põhjalikkusega. Kultuuripäevade piduliku kontserdid Tallinnas ja Alma-Atas jõudsid videolintide vahendusel mõlema maa teleprogrammidesse.

Väiksematest ja suurematest kordaminekutest on hulk näiteid. Arvukad reportaažid sarjas "60 lööktöönädalat", Mati Talviku saatesari "60 minutit", kusjuures esimesed 60 minutit olid pühendatud Kesktelevisioonile kui meie liiduvabariikide vastastikuste sidemete kõige peamisele vahendajale. Kesktelevisiooni I programmi piduliku juubelisarja avamisõigus usaldati taas Eesti Televisioonile. Meie programm - EKP Keskkomitee esimese sekretäri Karl Vaino esinemine, Mati Talviku publitsistlik film sünnimaast aastal 1982 ja G.Jegorovi kontsertfilm - sai kõrge hinnangu. Seoses II üleliidulise teleprogrammi ellukutsumisega kasvas liiduvabariikide osa üleliidulistes teleprogrammides. Võrreldes eelnenud aastatega võimaluus nüüd veel nelja tunni vältel meie vabariigi elu uuele üleliidulisele teleauditooriumile tutvustada.

Edukalt esineti mitmetel üleliidulistel telesaadete festivalidel ja võistlusülevaatustel, mida korraldati NSV Liidu 60. aastapäeva tähistamiseks. Enn Eesmaa koostatud kultuurisaade sai diplomi Kišinjovis. Noortesaadete üleliidulisel festivalil pälvis kõrge hinnangu meisterliku operaatoritöö eest Jüri Suurevälja (K.Vapperi reportaaž TRÜ 350.a.juubelipidustustelt). Laste kontsertsaade võistles edukalt Vilniuse festivalil, telelavastus "Pisuhänd" (lavastaja Ago-Endrik Kerge) krooniti diplomiga Riias.

Loomingulised otsingud ja leiud ei iseloomustanud üksnes seda teemaderingi. Maipleenum (1982) suunas põllumajandusprobleeme vaatlema kui üldrahvalikku ülesannet. 1982. aasta sügisest jõudiski teleekraanile iganädalane tunnine saatesari "Viljaveski", eestvedajateks propagandasaadete peatoimetus koos Tartu peatoimetusega. Nii süs-

ETV diktor
ENSV teeneline kultuuritegelane
ENDEL SÕERDE (Heidi Maasikmetsa foto)

ER üks teenekaim diktor
ELFRIEDE ILVES oma
juubelipäeval (A.Rammo foto)

ENSV teeneline ajakirjanik MATI TALVIK küsitlemas saatesarja "Veteranid" üht kangelast Raivo Laikret (Ülo Josingu foto)

"Aktuaalse kaamera" Moskva korrespondent
HEIMAR LENK (Vladimir Bogatkini foto)

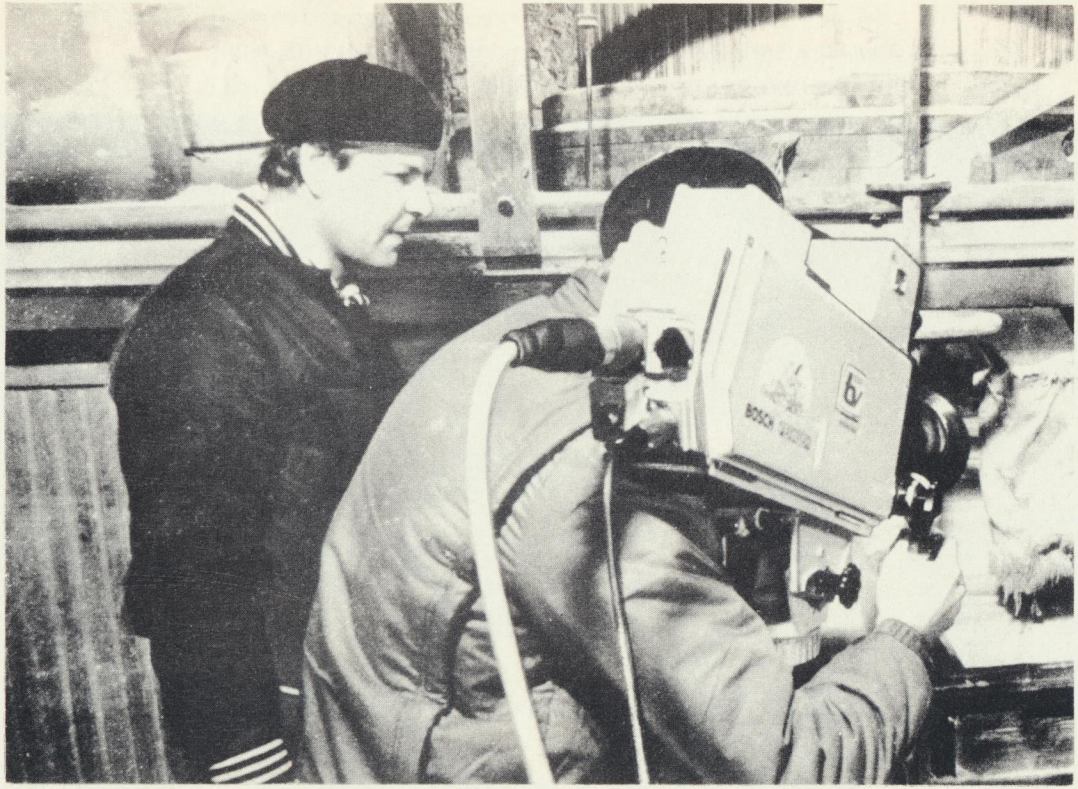

ETV põllumajanduskommentaator MÄRT MÜÜR "Viljaveski" ünel salvestusel vanas vesiveskis (Ü.Josingu foto)

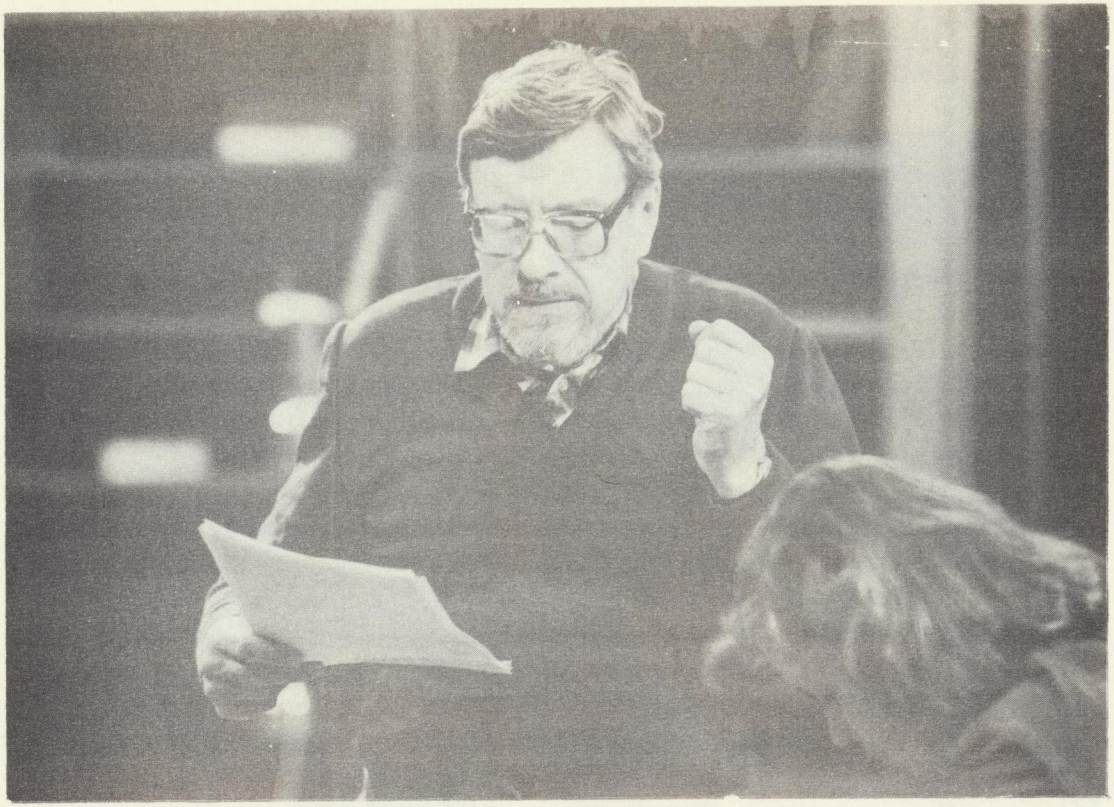

ETV režissöör, paljude telelavastuste tegija
ENSV teeneline kunstitegelane GUNNAR KILGAS
(Peeter Sirge foto).

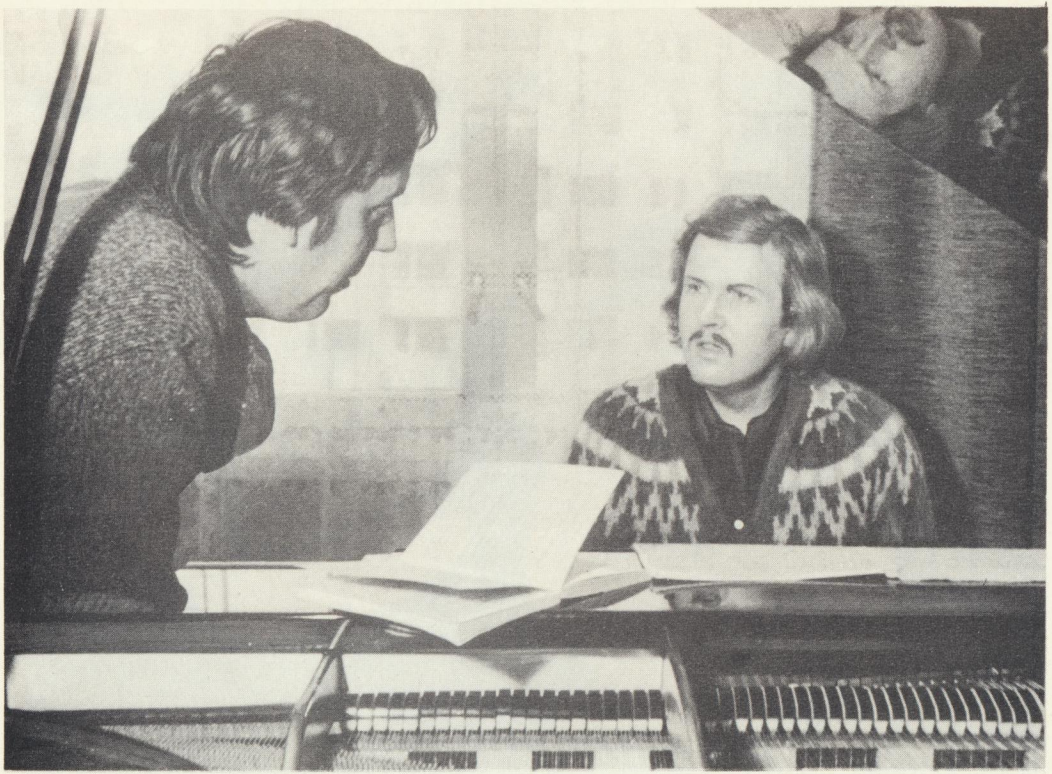

ETV režissöör JÜRI TALLINN ja ENSV teeneline kunstnik KALLE RANDALU aru pidamas videofilmi "W.A.Mozarti Klaverikontsert B-duur" võtete aegu (Raivo Tiikmaa foto)

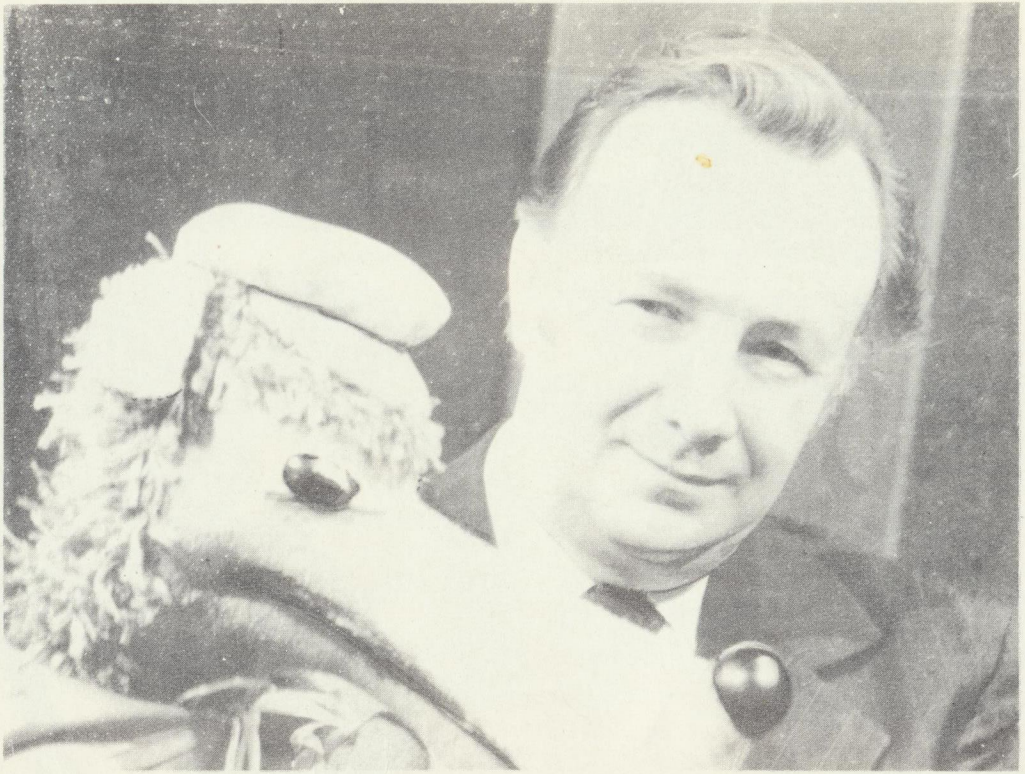

ETV režissöör, paljude nukulavastuste autor
UNO LEIES (H.Maasikmetsa foto)

teemset ja ulatuslikku probleempõllumajandussaadet laiale auditooriumile pole Eesti Televisiooni saatekavas seni olnud. Vaataja jagas tunnustust sellega, et hakkas seda pidama üheks populaarsemaks saatesarjaks üldse. Ka noortesaadete ettevõtmine "Oma nägu" püüdis portreteerida maakomsomoli organisatsioonide tegevuses kõige ilmekamat. Põhiliselt maa poole oli pööratud juba eelmisel hooajal tunnustust saanud Rein Järliku reportaažisari "Nädal parteikomitees", mis avas kõigi sotsiaalsete, majanduslike ja kasvatuslike ninete peamiste organiseerijate - parteiorganisatsioonide ja nende liikmete rolli. Sarja aktuaalsus tõi Rein Järlikule 1982. aasta ajakirjanduspreemia. Rein Järliku viimase aja reportaažide seerias ("Külareportaaž", "Alevireportaaž") oli viimane kõige vastutusrikkam ja tegi 1983. aasta suveks ringi peale kogu Eestimaale. Sellist ulatuslikku analüüsi partei rajoonikomiteede tegevusest, nende juhtiva osa avamisest pole Eesti teleprogramm varem suutnud esitada.

Kui maateema jõudis uudsemalt ja mitmekülgsemalt ekraanile (lisagem noortesaadete "Kui tiivad juba kannavad", lastesaadete "Nõmmikuvalges", Tartu peatoimetuse "Lapsesuu" Viiratsi asulast), siis tööstusprobleemide vallas oli avastuslikku vähem. Oli küll probleemseid üksiksaateid, ent nad ei ületanud eelmiste aastate saavutusi. Värskemalt hakkas ekraanile jõudma tarbekaupade tootjate ja tarbijate probleeme käsitlev "Argiasjust" tänu uuele saatejunile (Felix Ohuusk). Kõige mõjusamaks aga kujunes Mati Talviku "Terav pilk", mis rooskas rahva vara pillajaid, ebamajanduslikkust ja -peremehelikkust. Saatesarja vastu tunti elavat huvi väljaspool meie vabariiki.

Tähtsündmuste vääriliseks tähistamiseks oli mitmeid saatesarju. Tartu Riikliku Ülikooli 350. aasta pidustustest anti iga päev ülevaatereportaaž. Muusikasaadete peatoimetus valmistas mitmeid saateid M.Saare 100. sünniaastapäevaks.

Kunstilise programmi poolelt sündis sisuliselt esimene videofilm J.Smuuli "Lea" ainetel (rež.-lavastajad Ago-Endrik Kerge ja Terje Põder).

Pärast 1980.aasta Moskva olümpiamänge oli ETV-l 1982.aastal rahvusvaheliste saadete loomisel vastutusrikkaid ülesandeid. Aprillikuus tegi Soome televisioon meie kaasabil pooleteisttunnise otsesaate Tallinnast. Detsembrikuus olid meie kaamerad RAT "Estonias". Ooperikontsert meie vabariigi parimate loominguliste jõudude osavõtul läks üheaegselt ekraanile ja eetrisse Eestis ja Soomes.

Saatesari "Rahvakunstnikud" talletas videolindile loomingulised portreed kõigist NSV Liidu rahvakunstnikest (välja arvatud Jüri Järvet) ja jätkas Eesti NSV rahvakunstnike tutvustamisega. Saatejuhti-autorit Enn Eesmaad hinnati selle töö eest meie vabariigi 1983. aasta ajakirjanduse aastapreemiaga. Lõpule jõudis saatesari "Akadeemikud", kus videolindil intervjuud kõigi meie vabariigi teaduse väljapaistvamate esindajatega (autor-saatejuht Andres Vihalem). Lisaks nimetatule oli teadusprobleemidele pühendatud sari "Maailmapilt"(Mart Siimanni eestvedamisel) ja üle tosina aasta kestnud "Teadus ja tervis" (Maido Sikk ja Lembit Heinmaa). Seetõttu on teadusprobleemide käsitlus muutunud järjepidevaks ja süsteemseks.

"Punase nelgi laulud". See saatesari sai alguse Sotši poliitilise laulu festivalilt. Tutvustades eri maade poliitilist laulu ja selle esitajaid, leidis sari tunnustust ÜLKNÜ Keskkomitee poolt kui üks põhjalikumaid ülevaateid sellel teemal liiduvabariikide telesaadete hulgas.

Meelelahutussaadete tegijail oli mitmeid otsinguid ja püüdmisi. Ekraaniõiguse said saatesarjad "Huumoriaken", "Kitsas king", "Sooviekraan" ja teised, kuid paraku suures osas otsingute tasemele jäädigi. Ka saatesari nõukogude laulust läbi aastate huvitava materjaliga ei

jõudnud teostuselt esiritta. Eelmistest hooaegadest tuntud "Klaverimängudele" järgnesid "Orelimängud" ja "Puhkpillimängud". Neist "Orelimängud" professor Hugo Lepnurme esituses ja kommentaaridega on selle seeria hulgast kõige terviklikumad.

Paljud saatesarjad, sündinud eelmistel hooaegadel, jätkasid ekraanielu, kulmineerimata ja tippvormi tõusmata. Päris uhiuutena oli ekraanil kolmandik püsisarju. Kui kunstisaated on leidnud püsiva koha programmis ("Vikerkaar", toimetaja Katrin Hiir, režissöör Tiina Pork) ja iga aasta lisab uut (1982.a. sügisel "Kunstigalerii"), siis kirjandussaated olid tagasihoidlikumalt esindatud. Kultuurižurnaal "4 nädalat" sisaldas küll ülevaateid ja fakte, jäi aga konstateerivaks kroonikaks. Heaks leiuks oli väljapaistvate kultuuriisiksuste sari "Suuri meistreid" (toimetaja T.Põder), mis oma kunstilise terviklikkuse ja sisulise kaalukusega ületab kõik viimase aja portreesarjad. Teatrile pühendatuist oli "Imet tabamas" endiselt keskseim. Lastesaateist olid kunstiküpsemad teleseriaal "Kikerikii!" (autor Eve Viilup), Hunt Kriimsilma järjekorune reporteriroll (autor-lavastaja Uno Leies), "Vanderselli-de" lustimised (kahjuks küll osaliselt, autor Ene-Maris Tali, režissöör Virve Koppel). Puhtpublitsistlikest reportaažidest oli terviklikumaid sportimist õhutav võistlussari "Tähemängud" (autor Krista Juhvelt).

Populaarne oli ka pioneerlue võistlussari "Kuus sõlme vilenööris" (saate toimetaja Ats Joorits). Erisaatesari oli pühendatud koolinoorte laulu- ja tantsupeole. Peost endast anti saatesari Kesktelevisioonile ning abistati Soome kolleege, kes meie laste laulupeole erisaate pühendasid.

Noortesaadete võistlussari "Turniir" (toimetaja Heiki Meeri, režissöör Tiina Mägi) oma aktuaalse sisuga kannatas võrdlust kõige toekamate saatesarjadega. Peatoimetuse probleemideahel oli seotud ÜLKNÜ kongressiga, mida ekraanil

vahendati arvukate saadetega. Õppesaated täiustasid endiselt oma programme, uue keeletsüklina olid ekraanil "Eesti keele tunnid". Eesti Televisiooni õppesaadete hea maine on toonud hulgaliselt kogemuste saajaid. Läti NSV Õpetajate Täiendusinstituut korraldas ühiskonverentsi meie õppesaadete tegijatega.

Et tehniliste vahendite arengus olulisi nihkeid polnud, siis püüti palju kasutada videomontaaži, mis aga kohati kunstilist edu ei toonud.

Proportsioonid kunstilise ja ühiskondlik-poliitilise programmi suhtes jäid endiseks (1:1). Kasvas saadete arv, mis toetusid otseselt vaatajate kirjadele ja soovidele ("Järelfoorum", "Kohalik huvi", "Sooviekraan" jt.). Pikemaks aruandeks vaatajate ees telepäevade näol oldi seekord Viljandi rajoonis. Rajoonile pühendati 19 erisaadet. Seoses "Aktuaalse kaamera" tähtpäevaga korraldas peatoimetus üle kümnekonna kohtumise vaatajatega. Ka loominguliste päevade korraldamisel oli informatsioonisaadete peatoimetus kõige agaram ja järjekindlam. Autorite virgutamiseks ja uute leidmiseks korraldas "Aktuaalne kaamera" mitmeid infokonkursse. Head vilja kandsid ka telepublitsistika ja meelelahutussaadete stsenaariumide konkurssid. Konkursi töödest jõudis esimesena ekraanile Hagi Šeini ja Helgi Oidermaa "Uljanov Tartus" (5 saadet), meelelahutussaadetest aga Toivo Tootseni võistlustöö.

Küllap oli vaadeldaval perioodil veel mõndagi tunnuslikku ja tunnetuslikku, mida kogeme ja märkame alles hiljem. Ent esialgselt - tippe oli vähe, kuid vähe oli ka seda, mille pärast takkajärgi punastama peaks. Oli mitmeid värskeid katsetusi noortelt, ent vähe oli näha etterebimiskatseid tuntud teleajakirjanike hulgas.

Eesti Televisiooni
programmi peadirektor
Voldemar Linaström

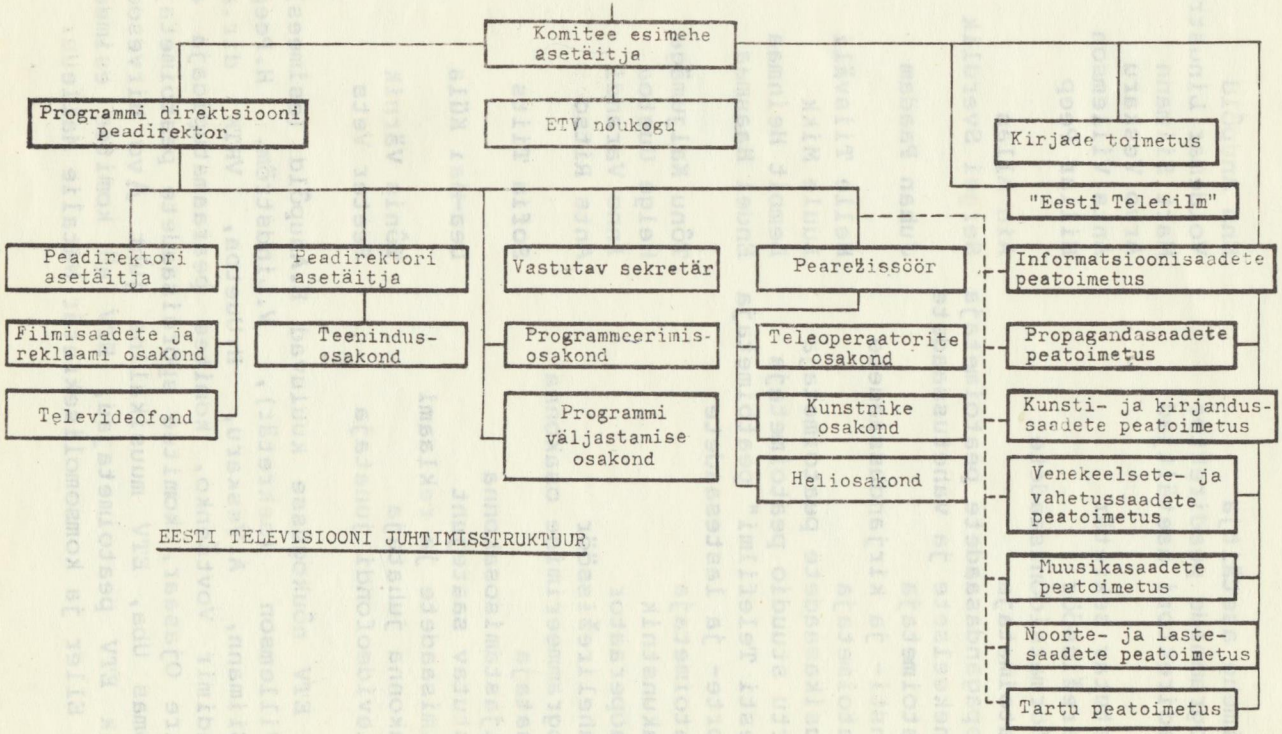

EESTI TELEVISIOONI JUHTIMISSTRUKTUUR

EESTI TELEVISIOONI JUHTKOND

Esimehe asetäitja	Enn Anupôld
Programmide peadirektor	Voldemar Lindström
Peadirektori asetäitjad	Mart Siimann
	Arvo Veskaru
Vastutav sekretär	Ants Villemson
Peareżissöör	Hillar Peep
Informatsioonisaadete peatoimetaja	Ain Allas
Propagandasaadete peatoimetaja	Sergei Sverdlik
Venekeelsete ja vahetussaadete peatoimetaja	Juhan Paadam
Kunsti- ja kirjandussaadete peatoimetaja	Helle Tiisväli
Muusikasaadete peatoimetaja	Luule Mikk
Tartu stuudio peatoimetaja	Lembit Heinmaa
"Eesti Telefilmi" peatoimetaja	Endel Haasmaa
Noorte- ja lastesaadete peatoimetaja	Tônu Kaljumäge
Peakunstnik	Helge Uuetoa
Peaoperaator	Inno Varandi
Peahelirežissöör	Ants Ritso
Programmeerimise osakonna juhataja	Sofia Tiits
Väljastamisosakonna vastutav saatejunt	Dea-Mai Küla
Filmisaadete ja reklaami osakonna juhataja	Tônis Värnik
Televideofondi juhataja	Peeter Vets

ETV nôukogusse kuuluvad E.Anupôld (esimees), A.Villemson (sekretär), V.Lindström, H.Peep, M.Siimann, A.Veskaru, H.Uuetoa, VRTK dir.at Vladimir Vovtšenko, komitee pearaamatupidaja at Maire Ojasaar, komitee spordisaadete peatoimetaja Toomas Uba, ETV muusikaline juht Avo Hirvesoo, kôik ETV peatoimetajad, ETV aü komitee esimees Are Eller ja komsomolisekretär Natalie Malleus.

EESTI TELEVISIOONI KOOSSEIS

Eesti Televisiooni koosseisus oli 1982/83. hooaja lõpul 438 töötajat. Neist kuulus programmi peadirektsiooni 165, informatsioonisaadete peatoimetusse 25, propagandasaadete peatoimetusse 25, venekeelsete ja vahetussaadete peatoimetusse 11, kunsti- ja kirjandussaadete peatoimetusse 23, muusikasaadete peatoimetusse 35, noorte- ja lastesaadete peatoimetusse 38 ja Tartu peatoimetusse 17, "Eesti Telefilmis" töötas 99 inimest.

EESTI TELEVISIOONI NÕUKOGU ISTUNGITEL

27.mail 1982.

1982/83. hooaja saatesarjadest ja põhisuundadest.

29.juunil 1982.

Propagandasaadete peatoimetuse loomingulistest perspektiividest ja tööst kaadriga.

24.augustil 1982.

1. Telelavastuste plaanidest.
2. Tootmisõppuste plaanist ja saadete retsenseerimise korrast uuel telehooajal.

1.oktoobril 1982.

1. "Viljaveski" sisust ja perspektiividest.
2. Informatsioon "Aktuaalse kaamera" 20000. numbri ettevalmistamisest.

15.oktoobril 1982.

1. Internatsionaalsest kasvatusest saadetes.
2. Aastavahetuse saadetest.

30.oktoobril 1982.

1. Olukorrast filmi-, video- ja fototeegis.
2. Programmist noortele ja lastele.

22.detsembril 1982.

1. Aastavahetuse saadete arutelu.
2. EKP Keskkomitee büroo otsuse täitmisest.

25.jaanuaril 1983.

1. Loomingulise kaadri järelkasvust ja mitte-

koosseisulise aktiivi laiendamisest informatsioonisaadete ja propagandasaadete peatoimetustes.

2. Kokkuvôte Eesti Televisiooni finantsmajanduslikust tegevusest 1982.aastal.

22.veebruaril 1983.

1. "Eesti Telefilmi" 1983.a. tootmisplaanist.
2. M.Talviku ja E.Eesmaa loominguline aruanne.

29.märtsil 1983.

1. Kunsti- ja kirjandussaadete peatoimetuse tegevusest kirjandus- ja kunstiprobleemide käsitlemisel ning loomingulise intelligentsi kaasamisel telesaadetesse.
2. Saatesarja "Viljaveski" töökorraldusest, tootmisdistsipliinist ja perspektiividest.

26.aprillil 1983.

1. Režiikaadri loomingulisest potentsiaalist, suunamisest, ôpetamisest ja kasvatamisest.
2. NSVL rahvaste spartakiaad ja teleekraan.
3. ETV päevade ettevalmistamisest.

24.mail 1983.

1. 1983/84. hooaja sarjadest ja suunistest.
2. Telelavastuste perspektiivplaanist.

ETV SAATEMAHUD (PLAANILISED)

Keskmiselt ööpäevas	46,1 tundi
Eesti Televisiooni programm	12,5
sh kohalik	8,0
KTV	4,5
Kesktelevisiooni I programm	13,4
Kesktelevisiooni II programm	13,2
Leningradi TV programm	7,0

TELEPROGRAMMIDE LEVI 1982. AASTAL

TV-saateid näeb Eesti NSV elanikest·

Eesti Televisiooni programmi praktiliselt	100%
Kesktelevisiooni I programmi	80,6%
Kesktelevisiooni II programmi	52%
Leningradi TV programmi	42%

EESTI TELEVISIOONI

OMATOODANGU (ORIGINAALSAATED) SISULINE JAOTUS (%)

1	propagandasaated	15,6
2	informatsioonisaated	17,0
3	välispoliitika	4,1
4	sport	7,7
5	lavastused, teatriülekanded	6,1
6	Telekool (õppesaade)	7,8
7	lastesaated	6,5
8	noortesaated	3,7
9	muusikasaated	7,8
10	meelelahutussaated	11,0
11	kunstisaated (kirjandus, teater, film)	12,7

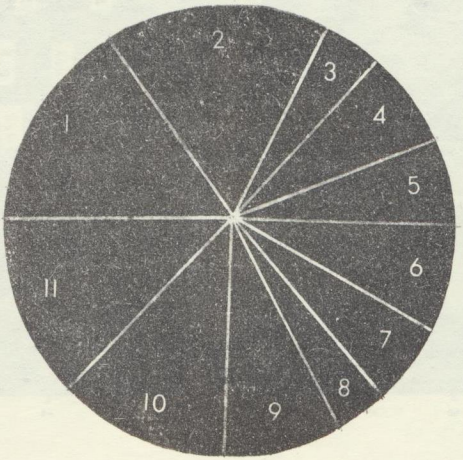

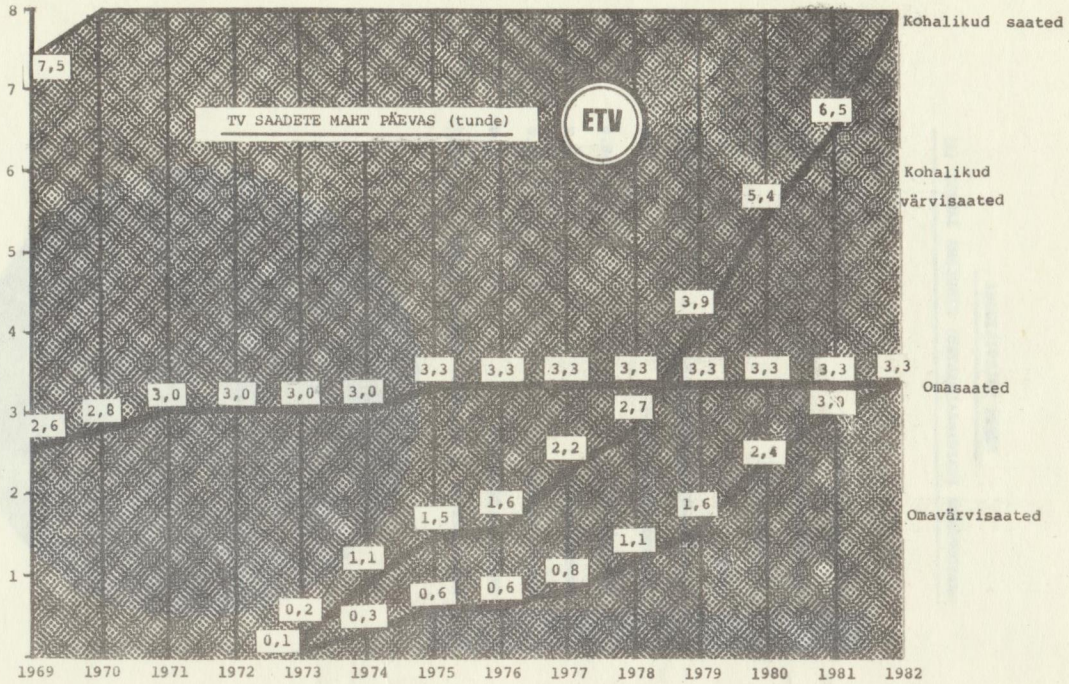
TV SAADETE MAHT PÄEVAS (tunde)
ETV
Kohalikud saated
Kohalikud värvisaated
Omasaated
Omavärvisaated
8
7
6
5
4
3
2
1
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
7,5
2,6
2,8
3,0
3,0
3,0
3,0
3,3
3,3
3,3
3,3
3,3
3,3
3,3
3,3
0,1
0,2
0,3
1,1
1,5
0,6
1,6
0,6
0,8
2,2
1,1
2,7
1,6
3,9
2,4
5,4
3,0
6,5

EESTI TV JA LENINGRADI TV PROGRAMM

TV

KESKTELEVISIOONI I JA II PROGRAMM

TV

EESTI TELEVISIOONI SAATESARJAD

I Uudistesaated

1. Aktuaalne kaamera 6x nädalas
2. Aeg luubis 1x nädalas
3. Aktuaalne kaamera vene keeles 5x nädalas
4. AK uudised 4x päevas

II Ühiskondlik-poliitilised saated

1. Ajurünnak
2. Akadeemikud
3. APN-i külalisi
4. Argiasjust pühapäeval
5. Foorum
6. Järelfoorum
7. Kohalik nuvi
8. 60 minutit
9. Lapsesuu
10. Lugedes looduse raamatut
11. Maailmapilt
12. Maarahva minutid
13. Majandamisstiil
14. Meie kõigi huvides
15. Nädal parteikomitees
16. Otsused ja teod
17. Poolt ja vastu
18. Probleemide probleem. Põhjus ja tagajärg
19. Propagandistidele
20. Põline amet
21. Põllumehe pooltund
22. Rahvusvaheline panoraam
23. Suur ja lai
24. TRÜ 350
25. Teadus ja tervis
26. Terav pilk
27. Veteranid
28. Viljaveski

III Kirjandus, kunst, teater, muusika, kunstlised saated

1. Balletiminutid
2. Dźäss läbi aegade
3. ERSO stuudiotund
4. Estraadi tähestik
5. Huumoriaken
6. Imet tabamas
7. Jupiter
8. Kirjanduskommentaar
9. Kodukandilood
10. Kontserdisaalis
11. Kontserdistuudio
12. Kunstigalerii
13. Laul läbi aegade
14. Laupäevahommik Reklaamiklubis. Reklaamiklubi
15. Laupäevastuudio
16. Muusikaelu
17. Punkpillimängud
18. Punase nelgi laulud
19. Rahvakunstnikud
20. Rahvamuusikud
21. Ring ümber
22. Sooviekraan
23. Suure tumma elulugu
24. Suuri meistreid
25. Teatriõhtu
26. Tänesadu
27. Vennasrahvaste luulet
28. Vikerkaar
29. Väike luulesaade

IV. Spordisaated

1. 10 olümpiastarti
2. Malekool
3. Medali teine külg
4. Spordiprisma
5. Sport, sport
6. Trops

V. Õppesaated

1. Ajalugu
2. Eesti kirjandus
3. Elav savi
4. Emakeel
5. English for Everybody
6. Говорим по-эстонски
7. Fotograafia
8. Füüsika
9. Keemia
10. Kitarrikool
11. Looduskaitse
12. Majandusaabits
13. Мы говорим по-русски
14. Suured avastused
15. Stopp!
16. Teeme ise
17. Teleekskursioonid algklassidele
18. Терем-теремок
19. Õigussaated

VI. Noortesaated

1. Isad ja pojad
2. NS kalender
3. Kitsas king
4. Kodulinn
5. Konflikt
6. Kui tiivad juba kannavad
7. Kutse
8. Merevaiguvõti
9. Oma nägu
10. Sõduriks ei sünnita
11. Turniir

VII Lastesaated

1. Hommikuvalges
2. Kikerikii!
3. Kõige suurem sõber
4. Oktoobrimaal
5. Reporter on Hunt Kriimsilm
6. Sõpradel külas
7. Tähemängud
8. Vandersellid
9. Välja õuest ja väravast
10. Õhtujutt

VIII Muud saated

1. Ei suitsule
2. Kes keda?
3. Kogu lugu
4. Monitor
5. Neptunus ei naljata
6. Nõuandetund
7. Ringliiklus
8. Tsiviilkaitse
9. Vaata kööki!
10. Viinakatk

"EESTI TELEFILM" 1982

ETFi kollektiiv tegi 1982. aastal pingsalt tööd. Täideti oma kohustused üleliidulise auditooriumi ees· sarja "Ühises peres" NSV Liidu moodustamise 60. aastapäevaks tehti kaks filmi - "Nõukogude Eesti" ja muusikafilm "Kutse sõprusringi". Kogu juubeliprogramm pälvis NSV Liidu Teleraadiokomitee juhtkonna kõrge hinnangu.

Kesktelevisiooni tsüklisse maaharitlastest tehti dokumentaalfilm "Soomahl", tsüklisse noortest tööeesrindlastest "Töösümfoonia".

Põllumajandus- ja toitlustusprobleeme käsitles seitse filmi. Omamoodi terviku moodustavad filmid "Carl Robert Jakobson", "Kuuvikerkaar" ja "Soomahl".

Edukalt linastus KTV I programmil A.-E.Kerge videofilm "Pisuhänd". Videovõimalusi realiseeris ta 1982.aastal Juhan Smuuli "Lea" järgi tehtud mängufilmis "Musta katuse all". Leo Karpin arendas Jaak Joala teemat edasi muusikalises mängufilmis "Teisikud". Sama režissööri lühimuusikafilm "Jaak Joala" võitis ulatusliku auditooriumi Ungaris, Saksa DV-s, Poolas, Tšehhoslovakkias ja Kuubas.

Kõrgetasemelised olid Rein Marani tööd, tema filmid jõudsid Saksa Föderatiivsesse Vabariiki ("Nõialoom"), Austriasse ja Šveitsi ("Tutkad").

41-st filmist käsitlesid mitmed töölisklassi, noorte ja laste teemat, keskkonnakaitset, teenindust, tervishoidu, valgustasid suurte kultuurisündmuste tähistamist, tutvustasid kunstimeistreid ja nende loomingut.

Kontsertprogramm on nii tagasinoidlike materiaal-tehniliste võimalustega žanr, et seda üleliidulisele ekraanile isegi ei planeerita. Ometi saavutasid juba 1981.aastal mitmed meie stuudio selle žanri filmid arvestatava taseme ning neid näidati KTV ekraanil. Seega avanes täiendav võimalus eesti kunstimeistrite tutvustamiseks ven-

nasrahvastele. 1982.aastal lisandusid senistele töödele "Muusikaaed" ja "Kuldne trio".

1982.aasta oli "Eesti Telefilmis" noorteaasta - esimest või esimesi filme tegid 16 inimest. Mõned nendest filmidest tekitasid diskussiooni ja jäidki vaieldavateks. Sulev Keeduse film "Luigeluum" võitis II Nõukogude Eesti filmifestivalil debüüdiauhinna.

1982.aastal tugevnesid "Eesti Telefilmi" kontaktid vennasvabariikidega, aktiviseerusid suhted auditooriumiga. Võeti osa Moskva lähedal Puštšinos toimunud festivalist (I üleliiduline loodusfilmide festival - diplom Rein Maranile viimase aja loomingu eest), Vladivostokis (III üleliiduline festival "Nõukogude elulaad" - diplom dokumentaalfilmile "Maa keset mere"). Individuaalkorras esineti TPI filmifestivalil (autasustati kõiki esitatud filme), osaleti Võru rajooni Lenini nimelise kolhoosi filmiklubi "Vikerkaar" IV festivalil "Inimene ja maa" - auhinnad ja preemiad filmidele "Ühe armastuse lugu" ja "Aedniku sügis".

"Eesti Telefilmi" töötajad esinesid ja näitasid filme mitmetel konverentsidel, seminaridel ja istungitel Kiievis, Tbilisis ja Minskis. "Eesti Telefilmi" tööd tutvustati delegatsioonidele USA-st, Jaapanist, Argentiinast, Ungarist ja töörühmale Šveitsist. Eestimaa vaatajatega kohtuti Tallinnas, Kingissepas, Otepääl,Viljandis ja Vändras.

"Eesti Telefilmi" loomingulist potentsiaali näitavad teataval määral ka autasud viimase viie aasta üleliidulistel filmifestivalidel. Auhindade hulga järgi (15) on "Eesti Telefilm" pärast "Ekraani" ja Ukraina NSV-d kolmandal kohal ja üks neljast liiduvabariigist (Aserbaidžaani NSV, Usbeki NSV ja Ukraina NSV), kes on saanud peaauhinna.

1982 oli "Eesti Telefilmi" kollektiivile töökaks ja heaks aastaks.

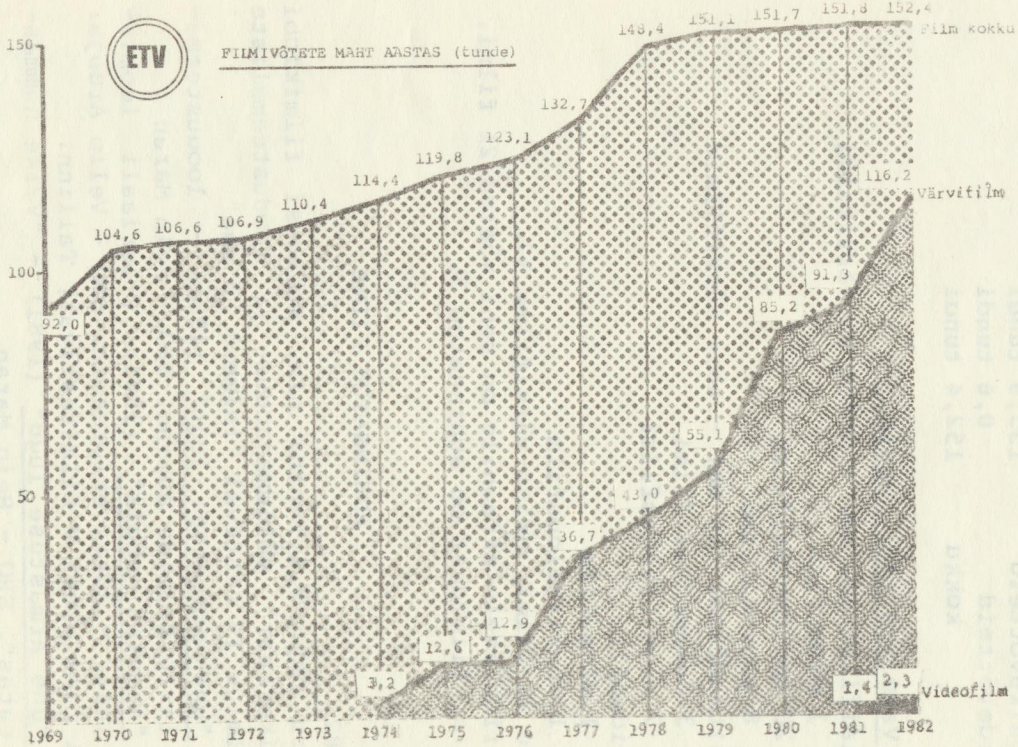
ETV
FILMIVÕTETE MAHT AASTAS (tunde)
150
100
50
92,0
104,6
106,6
106,9
110,4
114,4
119,8
123,1
132,7
148,4
151,1
151,7
151,8
152,4
film kokku
116,2
Värvifilm
91,3
85,2
55,1
43,0
36,7
12,9
12,6
3,2
1,4
2,3
Videofilm
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982

"Eesti Telefilmi" tootmismahud 1982.aastal:

mängufilme	2,7 tundi
kontsertfilme	2,5 tundi
dokumentaalfilme	7,7 tundi
kontsertprogramme	2,4 tundi
olukirjeldusfilme	2,6 tundi
kroonikavôtteid	133,9 tundi
juurdevôtteid	0,6 tundi
kokku	152,4 tundi

Valminud 1982. aastal:

29 laifilmi (35 mm) - neist 25 värvifilmi
  1 mängufilm
  20 dokumentaalfilmi
  8 muusikafilmi
10 kitsasfilmi (16 mm) - kôik värvifilmid
  3 dokumentaalfilmi
  7 olukirjeldusfilmi
2 videofilmi
  1 mängufilm
  1 olukirjeldusfilm

Kokku 41 filmi, neist värvifilme 37.
Üleliidulisele ekraanile on seni vôetud 21 filmi.
1982.a. filmidest on auhinnatud 3.

AUHINNATUD FILME

1982

* Vôru raj. V.I.Lenini nim. kolhoosi filmiklubi "Vikerkaar" pôllumajandus- ja loodusteemaliste filmide IV festival "Inimene ja maa"
  "Ühe armastuse lugu" (1981) - loodusteemaliste filmide auhind. SRO - Rein Maran
  "Aedniku sügis" (1981) (+seriaali loomise idee) - žürii eripreemia. SRO - Vello Aruoja.
* TPI filmiklubi V filmifestival, Tallinn.
  "Ühe armastuse lugu" (1981) - "Väike hammasratas". SRO - Rein Maran.
  "Nôialoom" (1981) II kont ja diplom lühifilmide osas. SRO - Rein Maran.

"Hekto" (1981) - ELKNÜ Tallinna Linnakomitee auhind. S - Rein Karemäe, R - Kaljo Kiisk, O - Arvo Vilo.

* I üleliiduline teadusfilmide festival, Puštšino.
"Tavaline rästik" (1978) - vaatajate (teadlaste) preemia (liivakell) ja diplom. SRO - Rein Maran.
"Nõialoom" (1981) - diplom. SRO - Rein Maran.

* III üleliiduline telefilmide festival "Nõukogude elulaad", Vladivostok.
"Maa keset merd" (1981) - diplom. S - Enn Anupõld, R - Virve Koppel, O - Vello Aruoja.

1983

* Võru raj. V.I.Lenini nim. kolhoosi filmiklubi "Vikerkaar" põllumajandus- ja loodusteemaliste filmide V festival "Inimene ja maa".
"Sookured" (1982) - loodusteemaliste filmide auhind. SRO - Rein Maran.

* Nõukogude Eesti II filmifestival, Tallinn.
"Jätkata fortes" (1980), "Koit ja Hämarik" (1981) - peaauhind parimale muusikafilmile. R - Heini Drui, O - Eduard Oja.
"Kaks päeva V.Kingissepa elust" (1980) - peaauhind parimale telefilmile, diplom parima episoodilise osa eest Heino Mandrile. S - Aigar Vahemetsa, R - Tõnis Kask, O - Anton Mutt, Maido Madisson.
"Ühe armastuse lugu" (1981), "Nõialoom" (1981), "Sookured" (1982) - peaauhind parimale populaarteaduslikule filmile, auhind populaarteadusliku filmi parima režii ja operaatoritöö eest. SRO - Rein Maran.
"Luigeluum" (1982) - auhind parima debüüdi eest dokumentaalfilmis. S - Sulev Keedus, O - Dorian Supin.
"Ärge laske mul surra" (1980), "Kuuvikerkaar" (1982), "Põhjavaim" ("Tallinnfilm" 1982) - žürii eriauhind režissöör Peep Puksile.

ETF-i 1982.a. KROONIKAT

Veebruar

II üleliidulisel poliitiliste filmide festivalil Lvovis käis T.Kask, kaasas "Kaks päeva V.Kingissepa elust".

Märts

Šveitsi töögrupp vaatas filme "Ülemlaul", "Ühe armastuse lugu" ja "Laulukaare all".

Aprill

"Ukraina Telefilmi" aastakonverentsist võttis osa H.Drui, kaasas "Väikelinn saarel", "Nõialoom", "Koit ja Hämarik" jt.

Mai

Tbilisis toimunud NSVL Kinoliidu telefilmikomisjoni väljasõiduistungi tööst võttis osa T.Kask. Arutlusel olid debüüdid. Vaadati filmi "Koit ja Hämarik".

Juuni

Telefilme vaatasid Ungari teatridelegatsioon ("Filmiproov kuningast", ""Vanemuine" 1870-1970", "Laulukaare all") ja Jaapani filmitegelased ("Mereäärne rahvas","Laulukaare all"). Dokumentalistika päevadel Riias käisid H.Drui ja E.Oja, kaasas "Koit ja Hämarik" ning "Tallinnfilmi" valikprogramm.

Juuli

Telefilme käisid vaatamas ajalehe "Uus Ilm" töötajad M.Nukk ja E.Nuuma ("Kaks päeva V.Kingissepa elust") ja Argentiina spordiajakirjanikud ("Mereäärne rahvas", "Laulukaare all").

Inglismaa Teadusliku Filmi Assotsiatsiooni kutsel viibis Inglismaal R.Maran, kaasas "Tavaline rästik", "Nõialoom" ja "Ühe armastuse lugu".

September

Üleliidulisel telefilmide seminaril Minskis käisid V.Pohla ja R.Tammet, kaasas "Mina ise", "Nõialoom", "Piim", "Koit ja Hämarik" jt.

EESTI TELEFILM VÄLISMAAL
(seisuga 1.mai 1983)

1.	Alžeerias	13	38.	Liibeeria	2
2.	Ameerika Ühendriigid	10	39.	Liibüa	1
3.	Angoola	1	40.	Luksemburg	1
4.	Araabia ÜE	17	41.	Lääne-Berliin	1
5.	Austria	1	42.	Madagaskar	1
6.	Bangladesh	4	43.	Maroko	8
7.	Belgia	2	44.	Mauritaania	1
8.	Brasiilia	1	45.	Mauritius	1
9.	Bulgaaria	34	46.	Mehhiko	1
10.	Ecuador	1	47.	Mongoolia	26
11.	Etioopia	1	48.	Nigeeria	1
12.	Ghana	1	49.	Norra	1
13.	Guinea	1	50.	Pakistan	1
14.	Guinea-Bissau	1	51.	Peruu	2
15.	Hollandi	3	52.	Poola	25
16.	Iirimaa	1	53.	Prantsusmaa	6
17.	India	2	54.	Rootsi	22
18.	Indoneesia	3	55.	Rumeenia	18
19.	Inglismaa	10	56.	Sair	1
20.	Iraan	4	57.	Saksa DV	42
21.	Iraak	12	58.	Saksa FV	2
22.	Island	1	59.	Sierra Leone	2
23.	Itaalia	1	60.	Singapur	1
24.	Jaapan	2	61.	Soome	12
25.	Jeemeni AV	1	62.	Sudaan	1
26.	Jeemeni DRV	2	63.	Süüria	17
27.	Jordaania	1	64.	Šveits	3
28.	Jugoslaavia	19	65.	Tansaania	1
29.	Kampuchea	1	66.	Togo	1
30.	Kanada	13	67.	Tšehhoslovakkia	26
31.	Kolumbia	3	68.	Tšiili	1
32.	Kongo RV	2	69.	Tuneesia	10
33.	Korea RDV	6	70.	Uganda	1
34.	Costa Rica	1	71.	Ungari RV	35
35.	Kuuba	21	72.	Uus-Meremaa	1
36.	Kuveit	1	73.	Venezuela	3
37.	Küpros	1	74.	Vietnam	11

ETV KOOSTÖÖ TEISTE TV-STUUDIOTEGA

Ülevaatesaated ulatusega 2-3 tundi olid eetris Tadžiki, Kirgiisi, Leedu, Armeenia, Usbeki, Kasahhi, Läti telestuudiotelt.

Üksiksaateid oli Läti TV (Riia Vene Draamateatri etendus - B.Shaw"Saatuse soosik"), Leningradi TV ("Laulab Edita Pjehha", "Laulab "Galina Kovaljova"), Kasahhi TV ("Rahvamuusika kontsert", Kasahhi NSV Riikliku Laste- ja Noorteteatri etendus - S.Muratbekovi "Metsôunapuu") videofondidest.

Koondsaated Eesti tutvustamiseks valmistati Armeenia, Gruusia, Usbeki, Läti, Kasahhi, Leedu ja Moldaavia ekraanidele. Kaks koondsaadet (á 2 tundi) valmistati üleliidulisele II programmile (3.04. - "Pooltund Ülo Vilimaaga", "Eino Mäelti klaas", "Tantsutare", 18.09. - "Koolinoorte laulu- ja tantsupidu", "Vabariiklik tarbekunstinäitus", "Tantsib Inge Arro" "Täna Tallinnas", "Lumelinn") ja Kesktelevisiooni I programmi liiduvabariike tutvustavasse tsüklisse "Ühises peres" valmis kahetunniline programm (EKP KK I sekretäri K.Vaino esinemine, dokumentaalfilm "Nôukogude Eesti" ja muusikafilm "Sôprusring").

Üksiksaateist valmistati KTV I programmi tarvis "Koos on sôbralik pere", "Tallinna muusikapildid", "Tormi poeg", "Kus te olete, fanaristid?", "RAM laulab Veljo Tormise laule", Argentiina folkansambli kontsert, "Mängib "Helikon"".

Kesktelevisooni II programmi lülitati "Merevaiguvôti", ETV ja ER estraadiorkestri kontsert.

Koos Kesktelevisooniga valmistati KTV I ja II programmile "Teaduselu", "TRÜ 350", "Kaamera vaatab maailma· Endel Puusep", "Pôllumeeste tund".

Moldaavia TV tarvis koostati saade "Sôpruspärg". Koostöös Leningradi, Leedu ja Läti TV noortesaadete toimetustega valmis ja oli kôigis neljas stuudios eetris 8 saadet "Merevaiguvôti".

Soome "Yleisradio" TV-1 tarvis osaleti kahe ja poole tunnise otsesaate "Kukkokiekuu" etteval-

mistamisel ja väljastamisel. "Yleisradio" TV-2-ga valmis "Sôpruslinnade laulud" (4.04.82), mis oli üheaegselt kahe maa raadios ja televisioonis. Teiseks ühissaateks oli "Ooperikontsert"(5.12.82).

KIRJAD ETVle JA NENDE KASUTAMINE

Televisioonivaatajate kirju avalduste, kaebustega isiklikes küsimustes ja ettepanekutega saabus ETVle 1982.aastal:

- rahvamajandusest	1007
- teenindusest, olmest	647
- teadusest,haridusest,kultuurist	428
- TV-alaseid	48
- muid	888
Lisaks eelnenule tôi post:	
- filmisoove	593
- arvamusi	349
- soove saadeteks	169
- muusikasoove	130
- vastukajasid	7979
- kaastöid	1252
- ônnitlusi	6
- muid TV-d puudutavaid küsimusi	3
- laste reageeringuid saatele	12278
Kokku	13499

Geograafiliselt saabus kirju ETV-sse:

Tallinn	5572	Kingissepa	996
Tartu	3491	Rapla	964
Pärnu	2977	Kohtla-Järve	942
Viljandi	2173	Pôlva	825
Rakvere	1541	Valga	766
Harju	1100	Haapsalu	700
Paide	1175	Hiiumaa	301
Jôgeva	1050	Narva	71
Vôru	1032	Sillamäe	10
Vennas-vabariikidest	90		
Soomest	1		

Kokku saabus 25777 kirja.

ETV programmis oli 1982.aastal 15 kirjade põhjal tehtavat saatesarja. Saabunud kirjade arv oleneb môistagi sellest, kuivôrd vaatajail on vôimalik omapoolsete arvamuste ja ettepanekutega saates osaleda.

Kôige rohkem kirjalikke küsimusi esitab vaataja saatesarjale "Foorum". Kui saabunud kirjad teemade järgi pingeritta seada, siis selgub, et vaatajat huvitavad kôige enam sotsiaalhooldus, linnaehitus, heaolu, olmeteenused. Kirju saadi 1982. aastal 1159. Saatesarja juhib komitee esimehe asetäitja Enn Anupôld.

"Monitorile" saadetud kirjad puudutavad ETV programmi nähtavust, saadete kellaaegu ja soovitud nädalapäevi, tehti ettepanekuid kordussaadeteks ja -filmideks. Saatesarjas vastab televaatajatele programmide peadirektor Voldemar Lindström.

Vaatajate ettepanekute põhjal koostatakse ETV suvine filmiprogramm.

Ka "Sôna vastuseks" oli tervenisti kirjadele põhinev saade, milles vaatajad osalesid ronkete omapoolsete ettepanekute ja soovidega. Kirju saadi üle tuhande.

Innukalt suhtleb vaataja ka saadetega "Viljaveski" ja "Terav pilk". Palju kirju on toonud "Viljaveski" lauluvôistlus.

Välispoliitiilistest küsimustest huvitatud vaatajad saavad oma kirjadele vastused "Rahvusvahelises panoraamis".

Saade "Poolt ja vastu" vastab kirjadele, mis puudutavad juriidilisi küsimusi.

"Argiasjust pühapäeval (laupäeval)" on saade kergetööstuse probleemidest ja toodangust, kus vaataja sai ankeetküsitlusele vastates oma arvamust avaldada toodangu hinna, moe ja kvaliteedi kohta. See meeldis. Saade sai 1231 kirja.

"Ringliiklus" vastab arvukatele kirjadele, mis puudutavad liiklusprobleeme. Elavalt suntlesid vaatajad ka saatega "Ajurünnak". Hästi on vaatajad vastu võtnud saatesarja "Sooviekraan".

Väljaspool konkurentsi olid muidugi lastesaated, eriti "Laupäevaõhtu isaga". Lapsed kirjutavad meelsasti ka "Hunt Kriimsilmale", "Kõige suuremale sõbrale" ja "Vandersellidele", "Laulujütsidest" rääkimata. Lastesaated said 1982. aastal 13354 kirja.

Noored reageerisid kõige elavamalt saadetele "Kaks takti ette" ja "Merevaiguvõti".

Kui vaadata TV majja saabunud posti peatoimetuste kaupa, siis on sisuliste kirjade, s.o. vaatajate arvamuste ja ettepanekute poolest esikohal propagandasaadete peatoimetus - 9637 kirja.

Meile saadetud kirjadest on ligi 9000 avaldust ja küsimust lahendatud autorile soodsalt.

EESTI TELEVISIOONI PÄEVAD

Televisiooni organisaatorlik tegevus on viimastel aastatel rikastunud uute vormide ja ettevõtmistega, on laienenud selle tegevuse ulatus.

1974.aastal alguse saanud Eesti Televisiooni päevad (Tartu 1974, Kohtla-Järve 1975, Paide 1976, Valga 1977, Rapla 1978, Pärnu 1979, Rakvere 1981, Viljandi 1982, Haapsalu 1983), mida korraldatakse koos kohalike parteikomiteede ja täitevkomiteedega, hõlmavad rajooni kõiki televaatajate gruppe, autorite aktiive ja ühiskondlikke abimehi. Päevade eel ja ajal tutvustatakse televaatajaid põhjalikumalt selle piirkonna probleemidega, inimeste ja töökollektiividega. Toimuvad kohtumised, kontserdid ja muud avalikud üritused (spordipäevad, konsultatsioonid, televaatajate vastuvõtud), mis leiavad mingis vormis ka saadetes kajastamist.

1982.aastal Viljandi rajoonis korraldatud Eesti Televisiooni päevadel (28.05.-04.06.) kohtus Eesti Televisooni ja Vabariikliku Raadiotelekeskuse juhtkond Viljandi rajooni partei- ja nõukogude aktiiviga teleprogrammi sisuliseks aruta-

miseks, väliskommentaatorid vestlesid kohalike lektorite ja poliitinformaatoritega, noorte- ja lastesaadete peatoimetus korraldas telepäeva Nuia Keskkoolis, "Aktuaalse kaamera" kommentaatorid vahetasid mõtteid Gagarini-nim. Näidissovhoostennikumis, saatesari "Monitor" korraldas küsimustevastuste õhtu Viljandi Rajooni Põllumajandustehnika Tootmiskoondises, "Eesti Telefilmi" filmiõntud peeti Viljandis "Vambola" kolhoosis ja Suure-Jaanis. Õhtu Viljandi rajooni tööeesrindlastele Teleraadiokomitee estraadiorkestri osavõtul oli "Ugala" uues teatrimajas, kammerorkester esines Olustvere sovhoostehnikumis, šeflusaluse Kõrgemäe sovhoosi ja Polli töötajatele anti estraadikontsert. Telekunstnike näitus oli avatud rajooni kultuurimajas. Rahvaspordipäevast Nuias kasvasid välja Karksi-Nuia I mängud.

Viljandi rajoonile pühendati 19 erisaadet.

30.maist - 5.juunini 1983 oli telepäevade paigaks Haapsalu rajoon. Haapsalu rajoonile pühendati 24 erisaadet, lisaks nädalareportaažide sari "Aktuaalses kaameras". Komitee kollektiividega korraldati 4 avalikku kontsert-videosalvestust. Tööde arvult oli telekunstnike näitus suurim telepäevade ajaloos (näituse paigaks rajooni kultuurimaja). Teleraadiokomitee ja Eesti Televisiooni juhtkonnal oli teleprobleemide üle mõttevahetus partei rajoonikomitees, töökollektiivides kohtusid põllumajanduskommentaatorid ("Külvaja" kolhoos), "Aktuaalne kaamera" ("Lääne Kalur"), noorte- ja lastesaadete peatoimetus (Taebla Keskkool), saatesari "Monitor" (Kullamaa kolhoos ja Kullamaa metsamajand). Majandusteadlastega koos sõideti Palivere tehasesse arutamaks töö efektiivsuse probleeme (saatesari "Majandamisstiil").

V i d e o t e e k

1.aprillil 1983.a. oli arvel linte 988 tunni ulatuses. Vanimad saated pärinevad 1975.a.

"Telekooli" saadetest on fondis inglise, eesti ja vene keele õppesaated, sarjad "Kitarrikool", "Teeme ise!", "Tare-tareke", "Teleekskursioon", "Raamat. Kirjanik. Lugeja" ja "Elav savi". Iga põlvkond mudilasi võib vaadata lavastussarju "Mõmmi ja aabits", "Nõiakivi", "Tipi ja Täpi teater", "Kessu", "Hunt Kriimsilm", "Vaat kus lops!" ja "Kikerikii!".

Olulist kultuuriväärtust kujutavad endast sarjade "Pöördlava", "Imet tabamas", "Suuri meistreid", "Estraadi tähestik", "Rahvakunstnikud", "Orelimängud", "ERSO stuudiotund", "Akadeemikud", "Sünniaasta", "Poliitilised kired", "Ainult üks miljon", "Rahva sõda", "Aastad ühises peres", "60 minutit", teatrietenduste ja telelavastuste, aga ka mitmete üksiksaadete salvestised.

F i l m o t e e k

35-mm filmid seisuga 7.04.1983.a.

Temaatika	Filmide arv	Maht
1. Ühiskondlik-poliitiline	31	15t 48min
2. Ajalooline ja revol.minevik	115	87t 57min
3. Nõukogude Armee	59	21t 51min
4. Sport	75	22t 34min
5. Teadus, kultuur	236	106t 35min
6. NSVL majandus ja loodus	311	95t 50min
7. Lapsed, noored	108	40t 02min
8. Välisriigid	10	5t 25min
9. Telesaated, näidendid	17	32t 02min
10. Ehitus, tööstus transport	229	74t 02min
11. Eesrindlased	61	22t 57min
12. Põllumajndus	128	37t 38min
13. Multifilmid	322	77t 42min
14. Mängufilmid	148	211t 40min
15. Muusika	426	208t 06min

Seisuga 1.jaan.1983 oli filmoteegis arvel kroonikalôike (16-mm lindil) 293 tunni ulatuses, juurdevôtteid 2367 süžeed 354 tunni ulatuses.

Aastatel 1956-1982 "Eesti Telefilmis" tehtust
- 416 laifilmi (35 mm), neist värvifilme 188,
- ligi 100 kitsasfilmi (16 mm).

"Tallinnfilmi" toodangust on filmoteegis
- 43 multifilmi (8,5 tundi)
- 19 mängufilmi (22 tundi)
- 180 dokumentaalfilmi (57 tundi).

T ö ö f o n o t e e k

Põhivahendid: - helilinte arvuliselt 12133 linti
- helilinte tundides ca 1280 tundi

Sellest - kujundusmuusikat 11043 linti
- sônaline materjal (alal.säilit.) 620 linti (millest 230 linti säilitatakse FFF VKA-s)

Aastane üldfondi juurdekasv 110-120 tk.

Sônalist (arhiiviosa) fondi säilitatakse 1966.a. novembrist (fondis 3 helilindistust Heino Mikkini jalgpallireportaažiga 1938. aastast). Esimene lindistus oli "Noortestuudio" saade sarjast "Autogrammi annab" - Villem Alttoa - 17.nov. 1966 (saatejuht Peeter Hein). Sônaline fond (arhiiv) on jaotatud temaatiliselt:
- kirjandus- (ajakirjandus, kirjanduskriitika) saated, kunstisaated
- muusika (ka lastemuusika), meelelahutus
- teater
- propaganda
- sport.

Alaliselt säilitatakse:
- terveid saatesarju,
- kirjanike, kunstnike, ühiskonnategelaste, heliloojate, näitlejate, teadlaste jt. intervjuusid ja esinemisi,
- reportaaže,
- heliülesvôtteid näitlejate, kirjanike juubeliülekannetest.

Arhiivimaterjalidest võib leida järgmisi kü-

lalisesinejaid: Juri Senkevitš, Nikolai Aleksejevitš Tolstoi, Tšôngôz Ajtmatov, Arkadi Raikin, Grace Bumbery, Igor Oistrahh, René Clair, Tatjana Tess, Georg de Godzinsky, Aram Hatšaturjan, Natan Rahlin, Adolf Šapiro, Eduard Kolmanovski, Dmitri Kabalevski, Rauno Lehtinen, Juri Levitan, Virgilius Noreika jt.

Viimaseid avalikke lindistusi, intervjuusid, esinemisi: Georg Ots, Priit Põldroos, Kaarel Karm, Olav Männi, Valdo Pant.

Säilitamisele kuuluvas fondis on 602 inimese esinemine, saateid on juntinud 98 reporterit.

Televisioonisaadete ettevalmistamisel kasutavad saatebrigaadid ka Eesti Raadio lindifonde (nii fonoteegist kui heliarhiivist). Et kergemini orienteeruda nendes materjalides, asub TV fonoteegis ER fonoteegivôtete duubelkataloog.

F o t o t e e k

Asutatud 1965. aastal.

Fotosid seisuga 1. jaanuar 1983 - 258200.

Fotosid on peaaegu kôikidelt elualadelt, kôige rohkem välispoliitika, kunsti ja teatri alalt. Kôige täiuslikum on spordifotode rubriik, kus on esindatud enamik Nôukogude Liidu, Eesti ja välismaa tippsportlasi, kokku 15000 fotot.

Slaide on 7000, enamik loodusest ja kunstist.

Negatiivsüžeesid on 2230, neist originaalvôtteid 1520, mis kajastavad peamiselt TV ajalugu.

E T V r a a m a t u k o g u

Eksisteerib alates 1956. aastast. 1983.a. 1. jaanuari seisuga sisaldas 2751 köidet. 1982.a. jooksul suurenes fond 251 köite vôrra.

Suure osa fondist moodustab teatmekirjandus (entsüklopeediad, leksikonid, teatmikud, sônastikud). TV-alaseid teoseid on ca 200. Esindatud ka ajakirjandus, psühholoogia, sotsioloogia, informaatika, statistika. Tähtsal kohal on marksismileninismi klassikute teosed ning meie partei ja valitsuse direktiivmaterjalid, samuti propaganda- ja ideoloogiaküsimusi ning ajalugu puudutavad

teosed. Palju on filmi- ja teatrikunsti ning esteetikat käsitlevaid raamatuid.

Peale raamatute sisaldab fond ka ajalehti ning ajakirju. Raamatukokku on tellitud peaaegu kõik vabariiklikud, kõik rajooni- ning tähtsamad keskajalehed, samuti rohkesti ajakirju.

BIBLIOGRAAFIA 1982

Eesti Televisiooni programmi üldiselt käsitlevad artiklid

Lindström, V. Koordineerime küll oma saateid (ETV programmi planeerimisest ja koordineerimisest KTV ja Leningradi TV-ga). - Õhtuleht, 1982, 14.I, lk.2.

Oja, M. Muusikakontaktid teleekraanil (ETV muusikasaadetest KTV-s ja Eurovisioonis, koostööst Leningradi, Läti, Valgevene ja Soome telestuudiotega). - Kodumaa, 1982, 22.XII, lk.7.

Riitsalu, R. Televisiooniprogrammide jälgitavusest Eesti NSV-s. - Side. Raadio. Televisioon, 1982, Nr.7, lk.18-21 ja Nr.12, lk.10.

Trikkel, Ivar. Ajakirjandus kultuuris (Raadio ja televisioon kui kultuuriprotsessi lahutamatud osad). - SV, 1982, 5.II,lk.2.

Ülane, R. Aastavahetus teleri ees· Kolme kaamera vahel.- Edasi,1982, 17.I, lk.3.

Вайно К. Деловой настрой (Ülevaade ENSV massiinformatsiooni- ja propagandavahendite tegevusest XI.v.-a.-l., saadetest "Foorum", "Aastad ühises peres", "Ainult üks miljon", "Rahva sõda", "Kahekümne kuues samm"). - Журналист, 1982,№2,с.10-12.

Кулласте А. На пульсе жизни. - Сов. Эстония, 1982,7.У.

Линдстрем В. Координация телепередач (ETV programmi planeerimisest ja kooruineerimisest KTV ja Leningradi TV-ga) - Веч.Таллин, 1982,14.I.

Konkreetseid ETV saateid ja saatesarju käsitlevad artiklid

Kalda, E. See tavaline "Teatriõhtu" (Vestlusringis on V.Lindström, H.Tiisväli, A.Mikk, I.Normet, E.Klas ja M.Mikiver, teatri ja televisiooni koostööst) - SV, 1982, 22.X., lk.10.

Mägi, T. Igal mängul omad reeglid ("Kodulinna" noortest ja nende töödest-tegemistest).- Noorus, 1982, Nr.4,lk.1

Saaber, Kalju. Kordus võib olla üleviskamine. Sulemehe sõna ("Teatriõhtutest" ja telelavastustest, teatrietenduste liiga sagedastest kordamistest ETV-s) - SV, 1982, 15.X, lk.10.

Saar, Helgi. "Telekool" ootab vaatajaid. - Nõuk.õpetaja, 1982, 21.VIII.

Saar, Helgi. õppetelevisioon on täismeheikka jõudmas. - Noorus, 1982, Nr.10, lk.1.

Särekanno, H. Mõned mõtted saatesarjast "Rahva mandaat". - õhtuleht, 1982, 6.IV, lk.2.

Suuri meistreid - F.R.Kreutzwald/ Mati Pakleri tekst (Eelreklaam ETV saatele F.R.Kreutzwaldist saatesarjast "Suuri meistreid") -SV, 1982, 5.II, lk.14.

Talvik, M. Kedagi ei unustata, midagi pole unustatud? (Publitsistikavõistluse töö).-SV, 1982, 7.V,lk.3,5.

Для изучающих русский язык: Из опыта работы телевидения и радио союзных республик. (Muu hulgas ka ETV saadetest vene keele õppijaile). - Обмен опытом, 1982,№7,с.13-15.

Кононова Л. Только поиск приносит успех. О музыкальных программах республиканских, краевых и областных студий телевидения (Muu hulgas ka ETV saatesarjast KTV-le "Tallinna muusikapildid"). - Обмен опытом, 1982, №7, с.20-25.

Муратов С. Пришло письмо... У телеэкрана (Vaatajate kirjade põhjal valminud telesarjadest, sh ETV saatesarjast "Ajurünnak"). - Правда, 1982, 10.IУ, с.3.

Новогодний голубой экран (Eelreklaam aastavahetuse saadetele ETVs). - Веч.Таллин, 1982, 28.XII, с.2.

Терем-теремок (ETV saatesarjast vene keele õpetamiseks algklassides). - Рус.яз.в эст.школе, 1982, №25, с.25-26.

Тихане К. Проблемы учебного телевидения (ETV saadetest vene keele õppijaile). - Рус.яз.в эст.школе, 1982, №3, с.19-22

Сергеев А. Каждый вечер на экране (ETV informatsioonisaadetest "Aktuaalne kaamera") - Журналист, 1982, №12, с.17.

Сяреканно Х. Мандат народа (ETV saatesarjast "Rahva mandaat"). - Веч.Таллин, 1982, 6.IУ.

"Eesti Telefilm", selle toodangut käsitlevad artiklid

Aruja, M. "Nõialoom" · see sümpaatne kärnkonn! (Telefilm. stsenarist-rež.R.Maran). - SV, 1982, 5.II, lk.11.

Haasmaa, E. Kaameraga elu keskel/ Intervjueeris K.Tamberg ("Eesti Telefilmi" töödest-tegemistest lähtudes NLKP XXVI kongr. ja partei KK otsustest) - RH, 1982, 9.XII, lk.3.

Ilves, L. Ümber dokumentalistika · Dokumentaalfilm üleliidulisel festivalil "Fakt ja kujund telefilmis" - Teater. Muusika. Kino, 1982, Nr.5, lk.50-53.

Kaarma,J. Kümme edukat aastat ("Tallinnfilmi" ja "Eesti Telefilmi" arengust 10 a. jooksul peale NLKP KK otsuse "Abinõudest nõuk. kinematograafia arendamiseks" vastuvõtmisest). - SV, 1982, 3.IX, lk.14.

Kirme K. Veidi "Jaan Oadist", veel enam kunstifilmist üldse (Televisiooni osatähtsusest kunstiteoste vahendajana, eesti kineastide kunstialastest filmidest, M.Soosaare filmist "Jaan Oad"). - SV, 1982, 24.XII, lk.11.

Klockin, A. Nii luuakse filmikunsti· Märkmeid uuenemisest eesti dokumentaalfilmis (Muuhulgas ka M.Soosaare filmist "Härra Vene maailm", H.Drui filmist "Koit ja Hämarik" ja R.Marani filmist "Nõialoom"). - SV, 1982, 21.V, lk.7.

Käesel, T. Mida oodata telefilmilt? (Telefilmist "Leesi Erm". Rež.T.Pork, op.A.Mutt.). - SV, 1982, 15.I, lk.11.

Simm, P. "Koit ja Hämarik"·Taas fotod Marsist (Telefilm. Stsenarist ja rež. H.Drui) - SV, 1982, 29.X, lk.11.

Suurvärav, A. Telefilm Hiiu madalast ("Ettevaatust - Hiiu madal", "Eesti Telefilm" 1981, stsenarist E.Sõerde, rež.V.Aruoja). - Nõuk.Hiiumaa, 1982, 7.I.

Vahing, V. Ülikool ekraanil (Telefilmist "Ülemlaul", stsenarist ja rež.H.Šein, op.E.Oja). - SV, 1982, 22.X, lk.10-11.

Демин В. К истокам красоты. У телеэкрана (М.Põldre filmist "Igavesti Teie").- Правда, 1982,6.XI,с.3

Ляэн М. Перелистывая хронику "Эстонского телефильма".- Таллин, 1982,№2,с.123-128.

Немировская О. Скандал в буржуазном семействе (Telefilmist "Pisuhänd").- Огонек, 1982,№40,с.21.

Intervjuud ETV töötajatega, nende kohta kirjutatud artiklid

Joorits, A. Ainult üks küsimus· Vastab ETV laste- ja noortesaadete toimetaja Ats Joorits. - NH, 1982, 10.I, lk.1

Kallasmaa, M. Dialoog diktoriga (Vestlus ETV diktori Marite Kallasmaaga/ Üles kirjutanud M.Kadastik). - Edasi, 1982, 7.V,lk.4.

Kulo, H. Roostevaba maailm?· Jaanus Nõgisto. Vestlus ETV muusikasaadete rež. ja rock-ansambli "Ruja" kitarristiga). - NH, 1982, 27.VI, lk.2.

Lember, E. Laupäevane kohtumine· Juttu ajasid kunagine pioneerijuht Evald Tooms ja endine pioneer Endel Lember. - NH, 1982, 9.I, lk.1.

Maran,R. Rein Marani uute filmide õhtu (11.II 1982 Tallinna Kinomaja saalis toimunud õhtust, loodusfilmide tegemise põhiraskusest, edasistest plaanidest) - SV, 1982, 26.II, lk.11.

Meie publitsistikavõistluselt (auhinnati M.Talvikut art. "Kedagi ei unustata, midagi pole unustatud" ja B.Viidingut art."Muuseumi sünd" eest). - SV, 1982, 24.XII, lk.5.

Mägi, T. Ainult üks küsimus· Vastab ETV rež. Tiina Mägi. - NH, 1982, 7.I, lk.1.

Müür, M. Ainult üks küsimus· Vastab ETV kommentaator Märt Müür. - NH, 1982, 5.X, lk.1.

Piip, L. Valdo Pant sellisena, nagu teda mäletan (Teleajakirjanik Valdo Pandist 1928-1976). - SV, 1982, 23.VII, lk.9.

Põldre, M. Sülitsi eluga/ Intervjueeris J.Mamers. - NH, 1982, 6.I.

Soosaar, M. Filmikaameraga Kanadas (M. Soosaare filmiprogrammist Kanadas). - Kodumaa, 1982, 27.I, lk.7,4.

Šein H. Telekommentaator (Rein Järlikust). - RH, 1982, 7.V, lk.2.

Tallinn, J. TV-muusika-TV/ Intervjueeris M.Värk. - SV, 1982, 22.I, lk.13.

Talvik, M. Ainult üks küsimus· Vastab ETV kommentaator Mati Talvik. - NN, 1982, 14.III, lk.1.

Talvik, M. Meistrid, sellid, õpipoisid.../ Intervjueeris L.Järve. - RM, 1982, 5.V.

Андреев С. Сюжеты Мати Пылдре. - М.Э., 1982, 28.VIII.

EESTI RAADIO

MIDA? KUS? MILLAL?

Need on ringhäälingu programmi kujundamise põhiküsimused.

MIDA? Esimeses lähenduses on vastus lihtne· sõna ja muusikat! Siis aga põrkume uuele küsimusele· kui palju? missugust?

Jämedalt võttes püütakse säilitada sõna ja muusika ajalist vahekorda enam-vähem võrdsena teoreetilise eelistatusega muusikale. Praktikas kipub nii mõnigi kord olukord vastupidiseks kujunema, sest sõnaliste saadete tegijad on (üldiselt) agressiivsemad ning kui programmide koostajad pole küllalt jäigad, vallutavad nad muusika käest üne vakamaa teise järel. Ja nii leiamegi järsku, et meie programmid on sõnadega üle kuhjatud. Niisuguse olukorra tekkimist soodustavad ka mitmed objektiivsed tegurid, mille hulgast seaksin esikohale meie programmide halva kuuldavuse. Kuigi meie liiduvabariik on väike, ei ole teda ometi seniajani (kahjuks!) suudetud raadioprogrammide kvaliteetse leviga täies ulatuses kindlustada. Vajadus teha mõningaid saateid kuuldavaks võimalikult kõigile sunnib meid minetama programmide eriilmelisust. Programme tuleb liiga sageli ühendada, omavahel läbi põimida, nendesse tuleb tuua ünele või teisele programmile mitteomaseid elemente. Nimetatud põhjustel kaotas kiiresti oma näo esialgselt info- ja muusikaprogrammina kavandatud Vikerraadio.

Lugeja on arvatavasti kaasa mõeldes juba ise jõudnud järeldusele, et väga raske on anda põhjendatud vastust küsimusele KUS? Ainuke õige ja täpne vastus oleks - Eesti Raadio saatekavas. Edasine täpsustamine muutub juba eeltoodud ja

veel mitmetel muudel põhjustel keerukaks, paljudest teguritest sõltuvaks. Teatud piirides siiski peetakse kinni põhimõttest, et suuremad probleemsaated ja tõsine muusika leiavad endale paiga esimeses programmis. Lühemad saated, meelelahutus ja kerge muusika - Vikerraadios ning kolmas programm on põhiliselt stereomuusika päralt. Viimases saab kuulda ka kontsertide ülekandeid. Nii näiteks tuuakse meie kuulajaile juba mõnda aega koju muusikaelamusi Leningradi kontserdisaalidest. Huvipakkuv ja tuleviku seisukohalt tähtis on ruumiheliga saadete katsetamine kolmandas programmis. Kuna aga sobivaid vastuvõtjaid seeriaviisiliselt ei toodeta, siis pakutakse asjahuvilistele võimalust ruumihelilise muusika nautimiseks Raadiomajas.

MIDA? Sõnaliste saadete puhul võiks teha järgmise jämejaotuse: 1) informatsioon, 2) kõik muu.

Info on ringhäälingus tähtsuselt esikohal. Tänu raadio tehnilistele võimalustele edastada infot operatiivselt (vajaduse korral samaaegselt sündmuse toimumisega) on raadiost saanud kõige peamine informatsiooni allikas.

Eesti Raadiol on info kogumisel, töötlemisel ja edastamisel pikaajalised ja mitmekülgsed kogemused. Aegade jooksul on välja kujunenud kaks põhilist info pakkumise moodust - "puhveti" süsteem ja "komplektlõuna" variant. Esimesel juhul luuakse kuulajale võimalus suure sagedusega (iga tunni järel) saada uudiseid. Terviklikku pildi saamine päevasündmustest on "puhveti" süsteemi kasutamisel raske, sest see nõuab enda regulaarset uudistega täitmist. "Komplektlõuna" variant kujutab endast infoplokki, mille kuulamine peaks infonälja rahuldama. Viimasel ajal, nagu näitavad sellealased uurimised, jääb kuulajaile pidevaks raadiokuulamiseks järjest vähem aega. Seetõttu on tõusnud infoplokkide osatähtsus. 1983.a. 6.oktoobril sai veerandsaja aastaseks Eesti Raadio esimene igapäevane infoplokk -

päevasündmuste kokkuvôte "Päevakaja". "Päevakaja" populaarsus, selle koostamise kogemused ning kasvav infonälg ôhutasid looma uusi taolisi koonduudiste saateid, kus lühiinfo vahelduks reportaažide, intervjuude ja kommentaaridega. Nii on meie kavas nüüd keskpäevane infoprogramm "Vikerkaja", mitu saadet "Maailm täna" (välipoliitiline info) ja "Piirist piirini" (NSV Liidu siseinfo).

Arvestades infosaadete erilist rolli, püütakse neid vôimalikult kôigile kättesaadavaks teha ning seetôttu on põhilised uudistesaated edastatavad üheaegselt nii I programmis kui ka Vikerraadios.

Ülejäänud sônalistest saadetest on tähtsamad ideoloogia-, rahvamajandus-, noorte- ning kunsti- ja kirjandussaated. Muidugi jääb muusika kôrval ka sônalisele meelelahutusele oluline osa.

Kuigi saateid liigitatakse vastavalt peatoimetustele ja toimetustele, ei tähenda see, et saadete eesmärgid oleksid põhimôtteliselt erinevad. Tôsi, peatoimetuste lôikes temaatilise plaani koostamise praktika, mida pikka aega viljeldi, ei soodusta toimetuste jôupingutuste suunamist ühiste põhieesmärkide lahendamisele. Viimastel aastatel on sellest praktikast hakatud järk-järgult loobuma ning temaatiline plaan kujundatakse kogu raadiole ühisena. See vôimaldab erinevate peatoimetuste tähelepanu keskendada (erinevaid aspekte silmas pidades) rahvamajduse põhiprobleemidele.

Planeerimise uuele kvaliteedile môjub soodustavalt NLKP Keskkomitee 1983.a. juunipleenum, kus toodi välja ideoloogilise ja majandustöö ühtsus, terviklikkus, ideoloogiatöö seostatus vôitlusega rahvamajanduslike, sotsiaalsete ja poliitliste vôtmeülesannete täitmise eest.

MILLAL? Missugusel kellajal ünt vôi teist saadet kuulajale pakkuda? Seda küsimust peetakse ôigusega eriti oluliseks. Elanikkonna (raadiokuu-

lajate) ajabilansi ja harjumuste uurimised, raadiosaadete kuulatavuse regulaarne jälgimine, mitmesugused eriuurimised jms on saatekava koostajate kätte andnud tänuväärse materjali, millega võimaluse piirides arvestatakse. Paraku on kava koostamisel väga palju kitsendavaid tegureid (osa neist on eespool nimetatud). Saateid ei saa panna "üksteise peale" rohkem, kui on parajasti võimalus anda eetrisse paralleelprogramme. "Üksteise peale" asetamine aga tõstatab kohe saadete vastastikuse katmise (sisemise konkurentsi) probleemi. Ei saa ju korraga kuulata mitut programmi. Lisanduvad veel mitmesugused tennilist laadi raskused, millega tuleb arvestada. Lõppkokkuvõttes ei jää soovitud ideaalkavast eriti palju järele. Raadioprogrammide koostamine on seega optimiseerimisülesande lahendamine, kus paljudest võimalikest variantidest (kitsendavaid tingimusi arvestades) püütakse valida kõige mõistlikum. Kuna tegemist on suure arvu tundmatutega, siis on ilmne, et kõige otstarbekama variandini jõuame alles siis, kui saame programmi mudeli kokku seada raali abil.

KOKKUVÕTTEKS. Ringhäälingu programmi koostamine on keerukas protsess. Kõigi sellega seotud rohkearvuliste probleemide lahendamisel on oluline moment, mida ei saa kunagi, hetkekski silmist lasta, unustada. See on - tegevuse põhieesmärk. Programmide kavandamisel, täiendamisel ja uuendamisel ning nende realiseerimisel on peamine ideoloogiatöö efektiivsuse tagamine.

Ideoloogiatöö efektiivsus, öeldi juunipleenumil, sõltub otseselt sellest, kui täpselt võetakse arvesse selle ajavahemiku iseärasusi, milles riik parajasti elab.

Sellesse lausesse on kätketud suur ja sügav mõte, tegevusjuhis raadio saatekava koostajaile ning selle realiseerijaile - kommunikaatoreile. Ajajärgu kõige tähtsamate teemade esikohale asetamine, nende pidev valgustamine, teise- ja

kolmandajärgulistele küsimustele vastâvalt vähema tähelepanu osutamine, pôniteemade andmine kôige paremate, kogenenumate, poliitiliselt kôige küpsemate ajakirjanike kätte - see on suure tähtsusega sisuline ülesanne, mille lahendamise oskusest sôltub meie töö edukus. Ringhäälingu kaudu kogemusi jagades, aidates jagu saada meie elus esinevatest puudustest peame samal ajal ka ise oma sisemist tegevust analüüsima, parandama, täiustama. Ainult siis suudame edukamalt täita neid suuri ülesandeid, mida meie ette on seadnud NLKP XXVI kongress, meie partei novembri- ja juunipleenum.

Eesti Raadio
programmide peadirektor
Jüri Hansen

EESTI RAADIO KOOSSEIS

Eesti Raadios on 239 koosseisulist töötajat, neist programmide peadirektsioonis 72, propagandasaadete peatoimetuses 21, informatsioonisaadete peatoimetuses 24, Pressibüroos 18, noorte- ja lastesaadete peatoimetuses 15, välissaadete peatoimetuses 24, venekeelsete saadete peatoimetuses 14, kunstiliste saadete peatoimetuses 26 ja muusikasaadete peatoimetuses 25 inimest.

Loodusfilmide autor REIN MARAN filmi "SOOKURED" võtetel
(Andres Toomasbergi foto)

Kaader telelavastusest "SONATIIN PAABULINNULE" - ENSV rahvakunstnik REIN AREN ja ENSV teeneline kunstnik HEINO MANDRI (H.Maasikmetsa foto)

VIIRE VALDMA (Lea) ja URMAS KIBUSPUU (Endel) video-
filmis "MUSTA KATUSE ALL" (Mati Härmatise foto)

ETV vaatajaile, ER kuulajaile stereo- , külalistele Raadioteatris kvadrofoonilisena kôlab "ERSO stuudiotund", enamasti PEETER LILJE juhatusel. Sellel kontserdil soleerisid ANATOLI ZATIN klaveril, VNFSV rahvakunstnik TIMOFEI DOKŠITSER trompetil ja VNFSV rahvakunstnik VITALI BUJANOVSKI metsasarvel (A.Rummo foto)

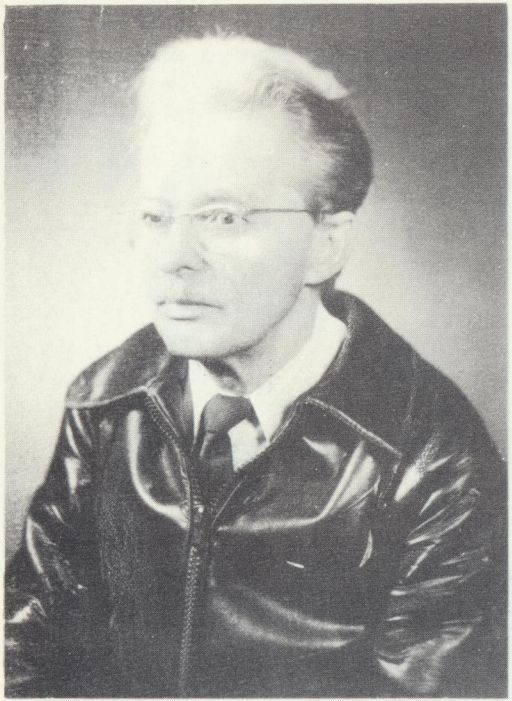

ER toimetaja KONSTATIN LJUBTŠENKO sai NSVL Ajakirjanike Liidu 1983.a. preemia NSV Liidu moodustamise 60.aastapäevale pühendatud saadete "Meie suures majas" eest. ENSV teeneline ajakirjanik HILDA RAUDKIVI sai ENSV Ajakirjanike Liidu 1983.a. preemia saadete "Tõus" ja "Aja nõue" eest (Arnold Rammo foto)

ER kirjade osakonna juhataja ENSV teeneline ajakirjanik TIIA UPINE (Kalju Suure foto). ER noorte- ja lastesaadete peatoimetaja asetäitja SILVIA KARRO sai ENSV Ajakirjanike Liidu 1983.a. preemia saadete "Tea ja oska" ning "Alati valmis" eest (A.Rammo foto)

ENSV teeneline ajakirjanik LEMBIT LAURI sai ENSV Ajakirjanike Liidu Anveldi-nim. preemia saadete "Kirjutamata memuaare" (ER) ja "Stoppkaader" (ETV) eest

Valmib kuuldemäng. Foonikas on lavastaja ENSV teeneline kunstitegelane KAAREL TOOM ja helirežissöör AINO LAURI (A.Rammo foto)

EESTI RAADIO JUHTIMISSTRUKTUUR

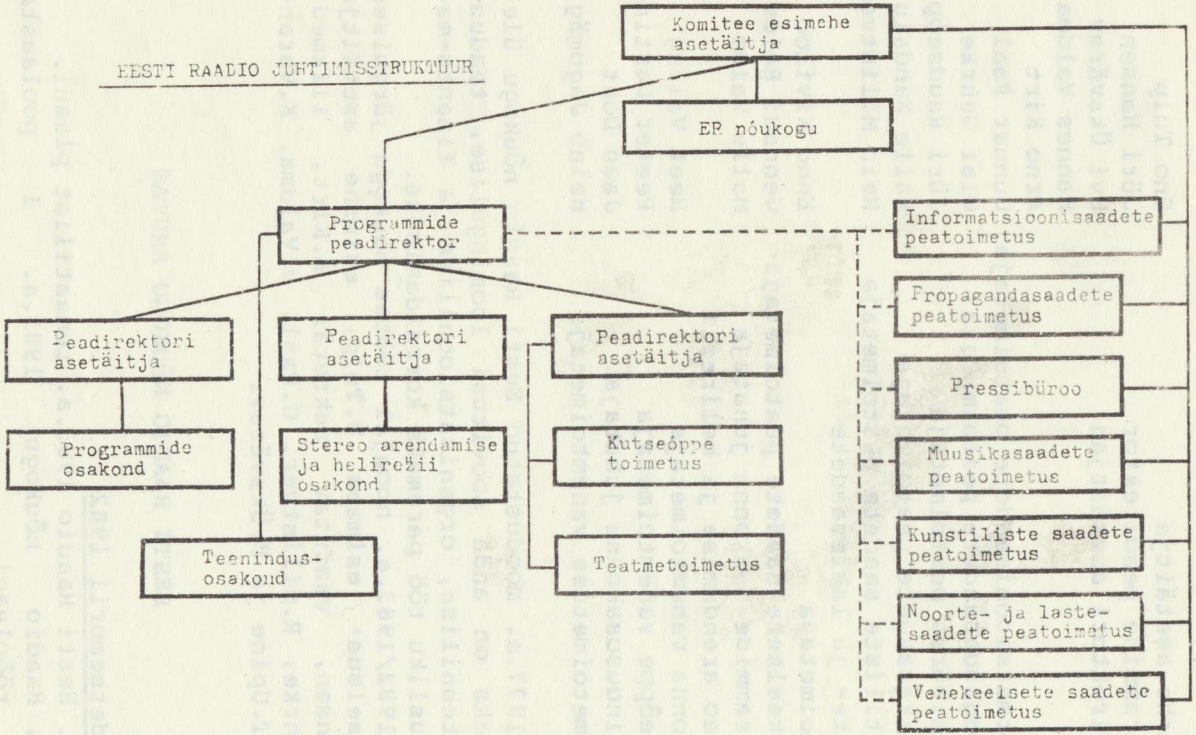

EESTI RAADIO JUHTKOND

Esimehe asetäitja	Uno Tulp
Programmide peadirektor	Jüri Hansen
Peadirektori asetäitjad	Evi Üksvärav
	Hannes Valdma
	Arno Kirt
Informatsioonisaadete peatoimetaja	Gunnar Paal
Propagandasaadete peatoimetaja	Olaf Gehrke
Pressibüroo peatoimetaja	Jüri Raudsepp
Muusikasaadete peatoimetaja	Kalle Randalu
Kunstiliste saadete peatoimetaja	Rein Milistver
Noorte- ja lastesaadete peatoimetaja	Enno Kiviloo
Venekeelsete saadete peatoimetaja	Gennadi Belov
Programmide osakonna juhataja	Malle Valma
Stereo arendamise ja helirežii osakonna vanemtoimetaja	Reet Valing
Kutseõppe vanemtoimetaja	Peeter Lasting
Teenindusosakonna juhataja	Jaan Lont
Teatmetoimetuse vanemtoimetaja	Heino Jagomägi

1977.a. moodustatud Eesti Raadio nõukogu ülesandeks on anda soovitusi loomingulise, teaduslik-tehnilise, organisatsioonilise ja finants-majandusliku töö paremaks korraldamiseks.

1982/1983.a. hooajal töötas nõukogu järgmises koosseisus: esimees U.Tulp, esimehe asetäitja J.Hansen, vastutav sekretär A.Kirt, liikmed: O.Gehrke, R.Milistver, G.Paal, H.Valdma, K.Varandi, T.Upine ja E.Üksvärav.

EESTI RAADIO NÕUKOGU ARUTAS

23. detsembril 1982

1. Eesti Raadio 1983.a. temaatilist plaani.
2. Raadio nõukogu 1983.a. I poolaasta tööplaani.

31. detsembril 1982

1. ER 1983.a. avalike ürituste plaani.
2. Raadio nõukogu 1983.a. I poolaasta tööplaani.

28. jaanuaril 1983.

1. NSVL moodustamise 60. aastapäevale pühendatud saateid ja uusi saatesarju Eesti Raadios 1983.a.
2. ER finants-majanduslikku tegevust 1982.a.
3. Kuulajate küsitluspäeviku tulemusi.

25. märtsil 1983.

Eesti Raadio helisalvestiste automatiseerituu otsimise teenistuse põhimäärust.

3. juunil 1983.

1. ER kunstilist teostust vajavate saadete ja kuuldemängude režiid.
2. "Toimetaja meelespead".

PROGRAMMIDE STRUKTUUR JA SAATEMAHT

Eesti Raadio saatekava aluseks on kolmeprogrammiline süsteem.

I p r o g r a m m on eetris kolmel regionaalsel kesklainel ja osaliselt ultralünilainel (III programmi ULL-il, kui sellel ei transleerita iseseisvat stereofoonilist programmi).

II programmi - V i k e r r a a d i o t - edastatakse kesklainel ja ultralühilainel.

III programm - S t e r e o r a a u i o - läheb eetrisse ultralühilainel.

Eesti Raadio saated algavad kõikidel lainealadel kl 5.30 hommikul ja lõpevad erinevatel programmidel kas kl 23.50, 24.00, 00.30 või kl 01.00.

Ööpäevas väljastatakse ER saatekava kolme programmi lainealadele tundides järgnevalt: I programmi saatjate kaudu ca 21 tundi, Vikerraadio lainel ca 19 tundi, Stereoraadio lainel 9 tundi. Vastavalt kõikide liiduvabariikide ringhäälingu-

tes kentestatud ööpäeva keskmisele saatemahule on ER originaalsaadete maht ööpäevas 34 tundi. Kooskõlas 1981.aastal kentestatud plaaninäitajatega moodustab 22 tundi sellest põhiprogrammi (I programm ja Vikerraadio), 9 tundi stereofoonilisi saateid, 3 tundi välissaateid.

Üksikutele päevadele eraldatud saatemahud ei ole nädala lõikes võrdsed. Arvestades elanikkonna vaba aja struktuuri ja kuulamisvõimalusi, on saatekava mitmekesistamiseks kõige optimaalsemal kuulamisajal, so õhtupoolikul ja vabadel päevadel suurendatud eri programmide osakaalu.

Päevade ja programmide lõikes jaotub ER saatemaht:

	I programm	Vikerraadio	Stereoraadio
Tööpäeval	14t 50min	6t 45min	7t 50min
Laupäeval	13t 30min	10t 35min	11t 00min
Pühapäeval	11t 55min	10t 15min	12t 50min

Eri kanalitel edastatavate programmide pikkuse ja saatemahu suhe ei võimalda eetrisse anda kolme erinevat programmi kogupikkuses. Programmide pidevuse tagamiseks eri kanalitel on üksikud saated või pikemad programmilõigud ühildatud.

Et raadiokuulaja saaks valitud kanalil katkematult kuulata temale sobivat saatekava, on selle koostamisel silmas peetud, et mõne teise laineala saadete paralleelprogramm vastaks antud programmi iseloomule. Nii näiteks lülitatakse Vikerraadiosse Stereoraadiost kerge muusika kontserte, kuuldemängud ja tõsine muusika kõlavad I programmis koos Stereoraadioga jne.

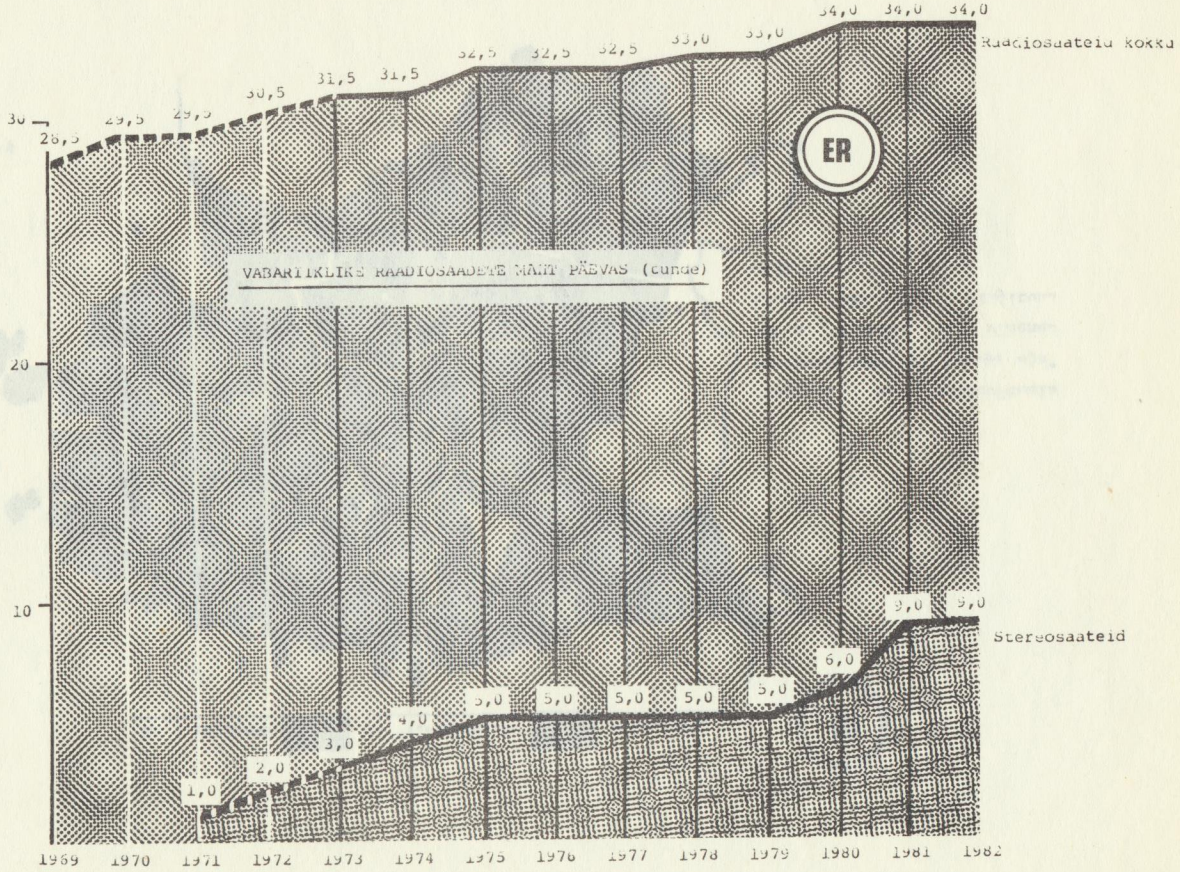
VABARTIKLIKE RAADIOSAADETE MAHT PÄEVAS (tunde)
ER
Raadiosaateid kokku
Stereosaateid
30
20
10
28,5
29,5
29,5
30,5
31,5
31,5
32,5
32,5
32,5
33,0
33,0
34,0
34,0
34,0
1,0
2,0
3,0
4,0
5,0
5,0
5,0
5,0
5,0
6,0
9,0
9,0
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982

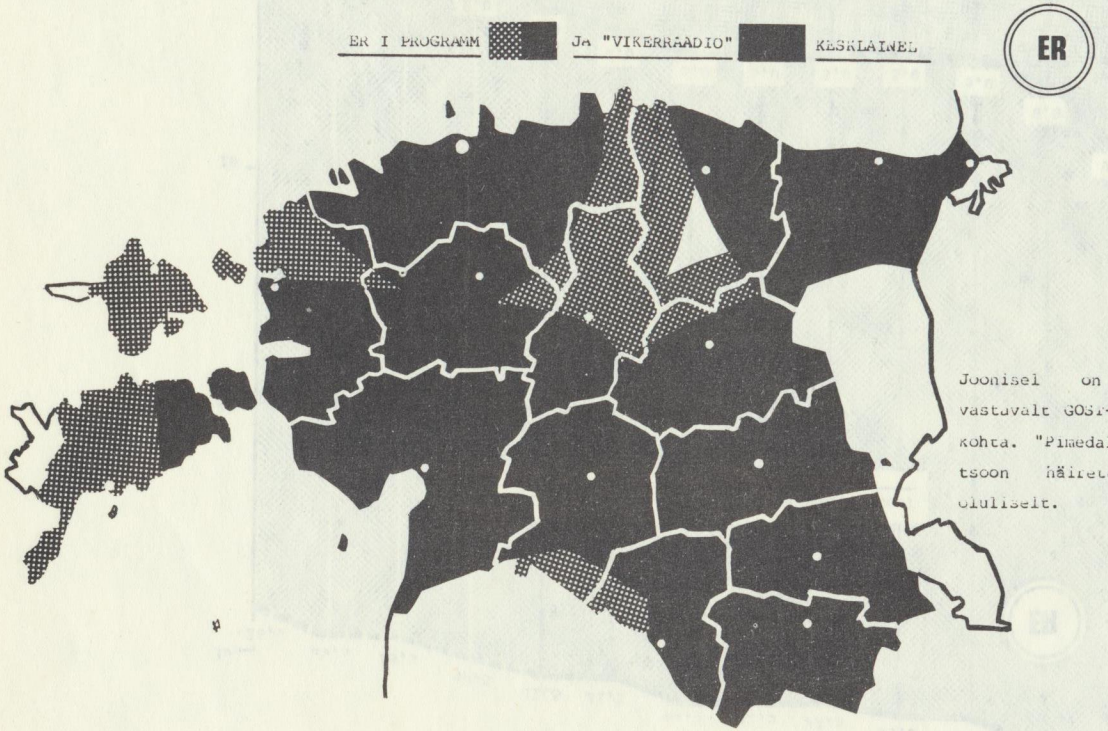

Joonisel on vastuvõtuala vastavalt GOST-il "valge aja" kohta. "Pimedal ajal" väheneb tsoon häiretest tingituna oluliselt.

RAADIOPROGRAMMID (ER I + STEREO, "VIKERRAADIO", ÜR I, "MAJAK", ÜR III)

ER

ÜLTRALÜHILAINEL

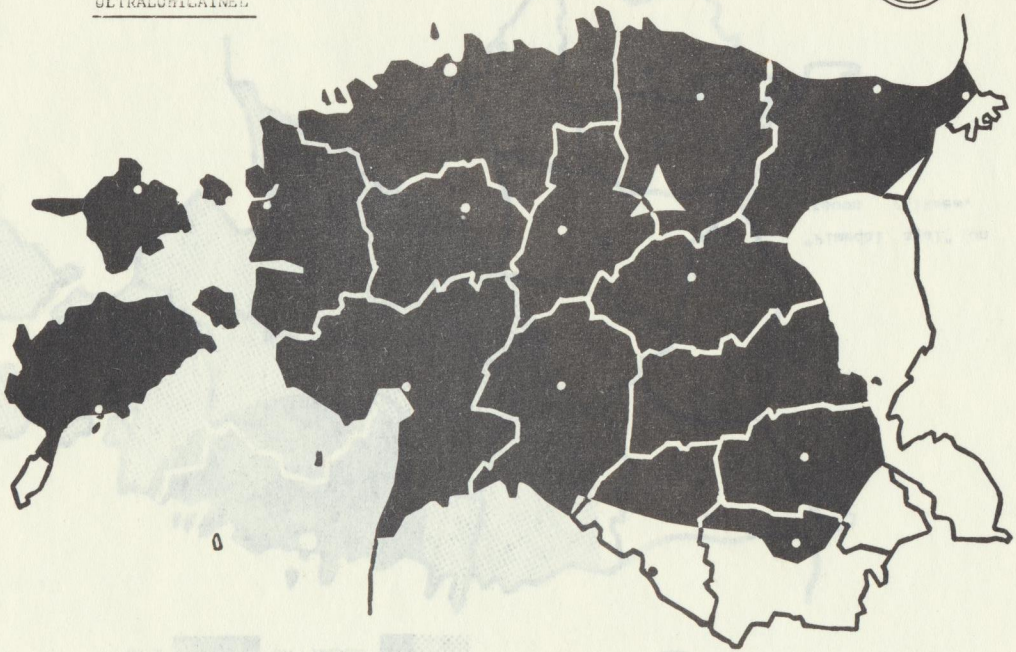

ÜLEUTIDUSLISED PROGRAMMID KESKLAINEL

ÜR I JA "MAJAK"

ER

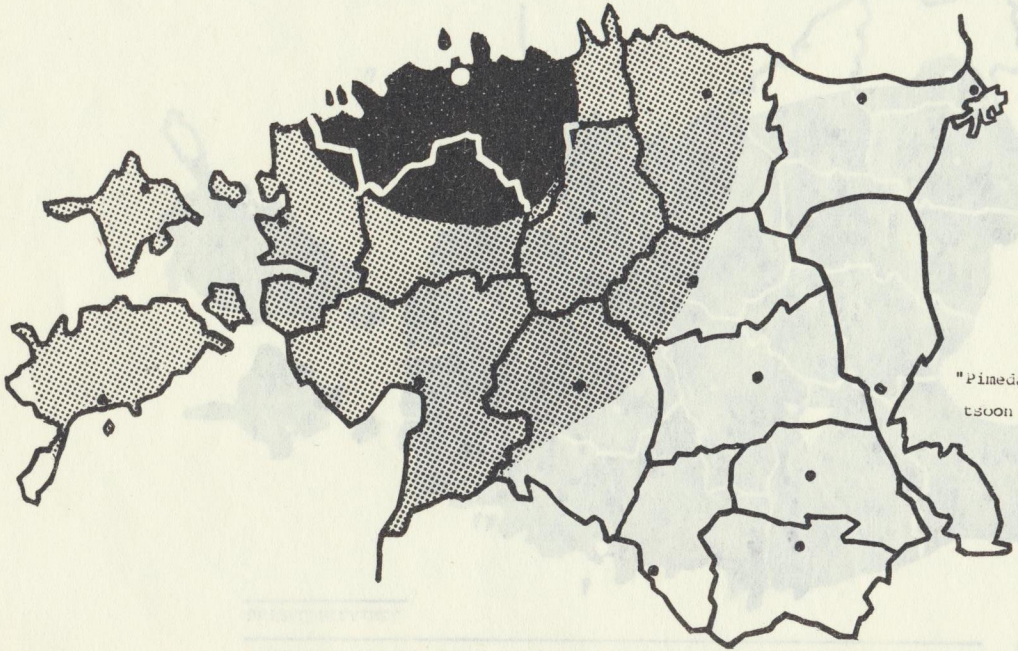

"Pimedal ajal" on tsoon väiksem.

SARISAATED EESTI RAADIOS

Käesolev peatükk ei pretendeeri ER sarisaadete igakülgsele liigitusele ja analüüsile, sest see nõuaks pikemamahulist teoreetilist käsitlust. Sarisaate all on mõistetud raadioprogramme, raadioajakirju, sarju, tsükleid, rubriike, ning saamaks üldpilti neist raadio pideva järgnevusega saadetest on olulisemad saated välja toodud tabelites toimetuste kaupa.

INFORMATSIOONISAADETE PEATOIMETUS

Jrk.	Saade	Toimet./autor	Sisu,temaatika	Pikkus	Sagedus	Progr.
1.	Päevakaja	koll./koll. (kõik toimetajad)	Informatsiooniprogramm vabar.,liidu- ja välissündmustest	30	7x nädalas	I,VR
2.	Vikerkaja	koll./koll. (kõik toimetajad)	Laiemasisuline,mitte ainult päevasündmusi kajastav info.	60	5x nädalas	VR
3.	Piirist piirini	koll./koll.	Laia temaatikaga info sündmuste kohta Nõukogude Liidus	30	5x nädalas	I,VR
4.	Ajakirjanduse ülevaade	koll./koll.	Ülevaade värsketest ajalehtedest	5	6x nädalas	I
5.	Liiklusminutid	R.Rätsnik, J.Talva	Info olukorrast ja muutustest liikluses ning õnnetustest	5	5x nädalas	I

Jrk.	Saade	Toimet./autor	Sisu, temaatika	Pikkus	Sagedus	Progr.
6.	Kuhu minna, mida teha	koll./koll.	Info vaba aja veetmise võimalustest	10	1x nädalas	I
7.	Päevauudised 8.00, 11.00, 14.00, 16.00, 23.00	koll./koll.	Sise-, välis- ja vabariigi uudised spordiuudised	5x 5	7x nädalas	I

PRESSIBÜROO

1.	Maailm täna	koll./koll.	Rahvusvahelise elu sündmused ja Nõuk. Liidu välispoliitika	2x30	5x nädalas 17.30-18.00 18.30-19.00	VR VR I
2.	Maailm täna	koll./koll.	Rahvusvahelise elu sündmused ja Nõuk. Liidu välispoliitika	15	7x nädalas 5.45-6.00	I
3.	Rahvusvahelistel teemadel	koll./koll.	Rahvusvahelise elu sündmusi käsitlev probleemsaade	10	1x nädalas	VR
4.	Maailm ja meie	koll./koll.	Rahvusvahelise töölis-ja kommunistliku liikumise probleemid	10	1x nädalas	VR
5.	Sotsialismimaades	koll./koll.	Sotsialismimaade saavutusi	10	1x nädalas	VR

PROPAGANDASAADETE PEATOIMETUS

Jrk.	Saade	Toimet./autor	Sisu,temaatika	Pikkus	Sagedus	Progr.
	Ideoloogiasaated					
1.	Aja nõue	L.Siimaste/ H.Raudkivi	Parteielu	20	üle nädala	I
2.	Teooria ja tänapäev	H.Raudkivi/ koll.	Marksistlik filosoofia ja ideoloogiline võitlus tänapäeval	20	1x nädalas	I
3.	Usaldus	L.Siimaste/ T.Mäkk	Propagandistide töö	20	üle nädala okt.82-mai83	I
4.	Kuidas edasi	L.Kusma/ L.Siimaste	Tallinna linna TK töö, linna areng	20	1x kuus	I
5.	Tõus	L.Siimaste/ H.Raudkivi	Mahajäänud majandi probleemid Rapla raj. Lungu sovh. ja Lokuta kolh. näitel	30	1x kuus alates nov.82	I
6.	Läänest itta	L.Siimaste/ E.Hion	Reisipäevik (NSVL-60)	25	2x kuus kuni dets.82	I
7.	Kolm meest stuudios	L.Siimaste/ E.Hion	Maailmavaate, ellusuhtumise arutelu	25	2x kuus	I
8.	Meie elu lugu	L.Siimaste/ E.Hion	Elulaad eri valdkondades	25	1x nädalas alates jaan.83	I
9.	Kirjutamata memuaare	L.Siimaste/ L.Lauri	Avaldamata mälestused	40	üle nädala	I

Jrk.	Saade	Toimet./autor	Sisu,temaatika	Pikkus	Sagedus	Progr.
10.	Kui kogu rahvas	H.Raudkivi, L.Kusma/ L.Siimaste	Suure Isamaasõja aastad	40	üle nädala	I
11.	Vennasvabariikidest	T.Mäkk/ E.Horm	Vennasvabariikide vahetussaated	15	2x kuus	I
12.	Universitas	L.Kusma/ koll.	TRÜ 350, TRÜ teaduskondi tutvustav	20	1x nädalas kuni sept.82	I
13.	Ühtses peres	T.Mäkk/ H.Tamm	NL Rahvamaj.-Saavut. Näituse paviljonide põhjal liiduvabar. tööd ja inimesi tutv.	20	1x kuus kuni dets.82	I
14.	Perekond ja kodu	S.Markus/ koll.	Perekonna ja kodu teemad	60	1x nädalas	I,VR
15.	Igapäevahool	J.Padrik/ koll.	Ametiühingu teemad	30	üle nädala	I
	Rahvamajandussaated					
1.	Kristall	E.Kalam/ V.Mägi	Teaduse rakendusest praktikas, teaduse propageerimine, teaduse uudiste tutvust.	30	üle nädala	I
2.	Areneb organism	H.Kivilo/ R.Üksvärav	Juhtimisprobleemid majanduses	30	1x kuus	I

Jrk.	Saade	Toimet./autor	Sisu,temaatika	Pikkus	Sagedus	Progr.
3.	Majandamine paremaks	S.Erendi/ V.Kirsipuu	Majanduse arengu probleemid	30	1x kuus	I
4.	Inimesed meie keskel	A.Lill, E.Kalam, K.Jaagura/ E.Järvsoo	Portreesaade omal alal edukatest inimestest	10	1x kuus	VR
5.	Tööd ja mõtted	A.Lill, K.Jaagura/ J.Lumi	Põllumajandus-probleeme	25	üle nädala	I
6.	Tsiviilkaitse teemadel	S.Erendi/ A.Tubli	Tsiviilkaitse	10	üle nädala	I
7.	Teaduselt praktikale	A.Lill/ E.Kalam	Teaduse panusest praktikasse	10	1x nädalas	VR
8.	Maakodu seob maaga	A.Lill/ K.Jaagura	Maakodude-perede probleemid	25	1x kuus	I
9.	Teie küsimustele vastab (ideol.& rahvamaj.toim.)	koll./koll.	Vastused kirjadele ja poliitpäevadel küsitule vastavalt spetsialistilt	10	1x nädalas	VR
10.	Sindi-150	K.Jaagura/ S.Erendi	Sindi 1.Detsembri nim. Vabrik	25	1x kuus alates jaan.83	I

Jrk.	Saade	Toimet./autor	Sisu,temaatika	Pikkus	Sagedus	Progr.
11.	Tere hommikust, põllumehed	K.Jaagura, E.Järvsoo/ koll.	Põllumeestesaade	60	1x nädalas	I,VR
12.	Ehitaja	E.Kalam, K.Jaagura/ A.Lill	Ehitusteemad	30	üle nädala	I
13.	Mereleib	E.Kalam/ H.Kivilo	Kalurite elu ja töö	20	1x kuus	I
	Kirjade toimetuse saated					
1.	Teist ja teile	koll./koll.	Kirjade ja inimeste murede lahendamine, juristide vastused, looduskaitse	10 -15	5x nädalas	I,VR
2.	Hüva nõu	K.Raudam/ koll.	Nõuanded praktilisteks igapäevatöödeks	10	1x nädalas	VR
3.	Ranva-kontroll	M.Peterson/ koll.	Kritikasaade kitsaskohtade jälgedes	30	1x nädalas	VR
4.	Liiklus-saade	J.Pirita/ koll.	Liiklus	30	1x nädalas	VR
5.	Õnnesoovid	T.Upine/ H.Laupmaa	Õnnitlused	10	iga päev	VR

KUNSTILISTE SAADETE PEATOIMETUS

Jrk.	Saade	Toimet./autor	Sisu,temaatika	Pikkus	Sagedus	Progr.
	Kirjandussaated					
1.	Kesköö-programm	M.Tarand, M.Viirand, H.Jüssi/ koll.	Luulekava, jututuba - uimejutt, filmilabürint	55	2x nädalas (kolmap.-ti) (reedeti) 1x 2kuu jooksul	VR
2.	Kirjandus-klubi	V.Jürisalu/ P.Hein	Klubi külaliseks on kirjanik	40	1x kuus	I
3.	Elada rahvale	Inge Trik-kel / Ivar Trikkel	Vestlus silmapaistva inimesega	30	1x kuus	I
4.	Õhtu raama-tukogus	M.Viirand/ koll.	Ühe teose arutelu, kohtumine kirjanikuga	30	1x kuus	I
5.	Videviku-tunnil	R.Milistver /H.Velder-mann	Vestlused inimestega kes vaba aja pühen-davad isetegevusele	30	1x kuus	I
6.	Raamat minu elus	koll./kõik toimetajad	Vestlus raamatuhuvi-listega	30	2x kvartalis	I
7.	Kontaktid	koll./kõik toimetajad	Vestlus vennasrahva kirjanikuga	30	2x kvartalis	I
8.	Kirjaniku töölaualt	koll./koll.	Kirjaniku tööst + katkend teosest	30	1x kuus	I

Jrk.	Saade	Toimet./autor	Sisu, temaatika	Pikkus	Sagedus	Progr.
9.	Teatri-teedelt	M.Tuulik/ koll.	Uudislavastused, teatriintervjuud	30	1x kuus	I
10.	Ajakirjanduse meridiaanilt	koll./koll.	Kirjandusmaterjale "Lit.Gaz." ja "Sov. Kultura" veerguelt	10	2x nädalas	VR
11.	Vennasrahvaste jutuloomingut	H.Jüssi/ koll.	Vennasranvaste ilukirjandust	30	1x kuus	I
12.	Vanelugemisi	koll./koll.	Väärtkirjanduse katkendeid	5	1x nädalas	VR
13.	Lehekülgi klassikast	koll./koll.	Klassikakatkendeid	30	1x kuus	I
14.	Proosavaramu	koll./koll.	Tänapäeva prosaistide loomingut	30	1x kuus	I
15.	Tulikiri	V.Jürisalu/ Inge Trikkel	Patriootiline sari, kompositsioon nõuk. sõjajuttuuest	30	1x kuus	I
	Meelelahutusaated					
1.	Meelejahutaja	T.Tootsen, P.Hein, P.Aimla/ koll.	Huumoriesitused, intervjuud, reklaam, vanelugemised jne.	80	1x nädalas	VR
2.	Kasiino	R.Parve/ koll.	Meelelahutuslik võistlus(mälu)mäng	60	1x nädalas	I

Jrk.	Saade	Toimet./autor	Sisu, temaatika	Pikkus	Sagedus	Progr.
3.	Mnemoturniir	P.Hein/koll.	Mälumäng	10	1x nädalas	VR
4.	Järjejutt	K.Maran, M.Vapper M.Juske/ koll.	Kriminaaljutt, reisikiri, pop.-teaduslik jutt, kuuldemäng	20 -30	5x nädalas	VR
5.	Kultuurikaja	koll./koll.	Kultuurisündmused	50	1x nädalas	VR
6.	Hommikused naljaminutid	M.Juske/ koll.	Naljade lugemine	2' 30"	iga päev	VR
			NOORTE JA LASTESAADETE PEATOIMETUS			
1.	Oktoobrilapsed oktoobrimaal	A.Parksepp/ koll.	Oktoobrilaste täneke keste võistlus	15	1x kuus veebr.-apr.	I
2.	Messijutud	L.Männiksoo /koll.	Mereasjanuus, noored meremehed jne.	20	1x kuus	I
3.	Tarkusteturbiin	L.Männiksoo /koll.	Popolaarseit teadusest	20	1x kuus	I
4.	ERNLIKS sõidab kohale	L.Männiksoo /koll.	Koolinoorte liiklusprobleemid	20	1x kuus	I
5.	Töö nõuab meistrit	L.Männiksoo /koll.	Elukutsete tutvustamine	20	1x kuus	I
6.	Looduslugu	K.Kahn/koll.	Lastele loodusest	10	4x kuus	I
7.	Mikriveski	R.Made/koll.	Mitmesugused teemad	30	4x kuus	I,SR

Jrk.	Saade	Toimet./autor	Sisu,temaatika	Pikkus	Sagedus	Progr.
8.	Siller	A.Parksepp/ koll.	Vestlused lastega erinevatel teemadel	10	4x kuus	VR
9.	Muinasjutumaias	A.Parksepp/ koll.	Muinasjutusaade mudilastele	10	1x nädalas	I
10.	Meie ise	K.Kann/koll.	Lasteringide tööst	10	1x nädalas	I
11.	Pereringis	K.Kann/ koll.	Perekonnaelust koos lastega		1x nädalas	I
12.	Kooliraadio	T.Lipstok, T.Palmaru/ koll.	Ainetunnid raadio teel	20	1x nädalas	I
13.	Noorte sport	T.Lipstok/ koll.	Koolinoorte sport	10	1x nädalas	I
14.	Koolinoore muusikakalender	T.Lipstok/ V.Rand	Ülevaade kontserdielust	10	1x nädalas	I
15.	Maleminutid	T.Lipstok/ J.Randviir	Raadiosimultaan	10	1x nädalas	I
16.	Valmis kaitseks	M.Kirotar/ koll.	Sõjaväeteenistus, sõjaväelised erialad	20	1x nädalas	I
17.	Mudritund	A.Parksepp/ koll.	Mudilastele erinevatel teemadel	30	1x nädalas	I
18.	Tulipunkt	A.Saarna/ koll.	Noorteprobleemid ja sündmused	45	1x nädalas	VR

Jrk.	Saade	Toimet./autor	Sisu,temaatika	Pikkus	Sagedus	Progr.
19.	Kes olen, kelleks saan	H.Väljaste/ H.Tammar	Õppimisvõimalustest ja erialadest	20	1x nädalas	I
20.	Peidetud taskuraamatu jälgedes	H.Tammar/ E.Väljaste, M.Limbak	Läänemaa komsomoli kroonika jälgedes, 1941.a.	20	1x kuus	I
21.	Sõprus ühendab meid	R.Made/ S.Karro	Võistlus Rahvaste Sõpruse klubidele	20	2x kuus	I
22.	Soovid, soovid, soovid	H.Erilaid/ T.Erilaid	Sõnalis-muusikaline saade kirjade põhjal	90	1x nädalas	I,SR
23.	Kesköömosaiik	M.Lenk/ koll.	Sõnalis-muusikaline programm	85	1x nädalas	VR
24.	Laupäevamosaiik	H.Erilaid/ koll.	Sõnalis-muusikaline programm erinevatel teemadel	85	1x nädalas	VR
25.	Õhtu kunstniku ateljees	M.Lenk/ M.Soosaar	Vestlused kunstnikega loomingust ja kunstiprobleemidest	55	1x kuus	VR
26.	Heliarhivaar	M.Lenk/Ivar Trikkel	Vanade arhiivilintide põhjal	55	1x kuus	VR
27.	Kirjandussaade noortele (igal saatel eri pealkiri)	S.Karro, H.Normet/ koll.	Liiduvabariikide uudiskirjanduse üksikautorid, klubid, kirjandussündmused	20	1x nädalas	I

STEREOSAADETE TOIMETUS

Jrk.	Saade	Toimet./autor	Sisu,temaatika	Pikkus	Sagedus	Progr.
1.	Mis tehtud, mis teoksil	K.Kilvet/ koll.	Informatsioon raadiomajas toimuvast	30	1x nädalas	SR,VR
2.	Looduse aabits	R.Valing/ F.Jüssi	Eestimaa looduspildid helinäidetega	10	1x nädalas	SR,VR
3.	Rahvamuusika pooltund	K.Kilvet/ koll.	Autentne muusika, muusikateadlaste esinemine	30	2x kuus	SR
4.	Õhtune lõõgastumine	R.Valing/ J.Saarma	Arsti nõuanne lõõgastumiseks enne uinumist	15	1x nädalas	SR
5.	Stereoraadio kirjavastused	H.Valdma/ I.Pihlak	Vastused kuulajate stereo-ja raadiotehnikaalastele küsim.	10	1x nädalas	SR
6.	Stereotest	K.Kilvet/ koll.	Raadiote häälestamiseks kodus	3	1x nädalas	SR
7.	Testsaade	R.Valing/ koll.	Raadiote häälestamiseks kauplustes ja teenindustöökodades	50	1x nädalas	SR
8.	Leningradi Filharmoonia kontserdisaalidest	H.Valdma/ R.Valing	Kontsertülekanded kommentaaridega	90	3x kuus	SR
9.	Helisild NSVL-Soome	R.Valing, K.Kilvet/ koll.	Rahvusvaheline sõpruskontsert kommentaaridega	90	2x aastas	SR,I

Jrk.	Saade	Toimet./autor	Sisu,temaatika	Pikkus	Sagedus	Progr.
10.	Näärimuusika kontserdid	koll./ koll.	Kontsertülekanded Raadioteatrist ja Valgest saalist	5x 60	1x aastas	SR,I

MUUSIKASAADETE PEATOIMETUS

1.	100 aastat eesti viiulimuusikat	M.Märtin/ H.Kôrvits	Eesti viiulimuusika ajaloost, sônalis-muusikaline	60	1x kuus	I
2.	Eesti muusikaelu	M.Märtin/ H.Pedusaar	Informatsioon vabariigis toimunud ja toimuvatest muusikasündmustest,hinnangud	30	1x nädalas	I
3.	Uut mööduust	M.Märtin/ koll.	Vanu arhiivisalvestisi restaureeritult	30	2x kuus	I
4.	Bel canto	M.Märtin/ H.Pedusaar	Salvestisi mineviku kuulsatelt lauljatelt	30	2x kuus	I
5.	Üheteosejutte	M.Märtin/ koll.	Kommentaar mingi teose kohta	30	1x nädalas	I
6.	Heliloojate Liidus kuulati	M.Märtin/ E.Pilliroog	Kommentaar uudisteosele	20	2x kuus	I
7.	Kas tunnete eesti muusikat?	M.Märtin/ H.Kôrvits	Kontsertmôistatus eesti muusikast	30	1x nädalas	VR

Jrk.	Saade	Toimet./autor	Sisu,temaatika	Pikkus	Sagedus	Progr.
8.	Kitarrimängijaist ja -muusikast	V.Normet/ R.Staak	Kitarrimuusikast läbi aegade ja tänapäeva kitarrivirtuoosidest	30	2x kuus	I
9.	Ooperisaade	V.Normet/ koll.	Ooperid terviklikes ettekannetes		1x nädalas	SR
10.	Kontserdistuudio	V.Normet/ koll.	Klassikalised heliteosed kommentaaridega interpreetiidelt	60	1x nädalas	I,SR
11.	Wagner ja universum	M.Lilje/ koll.	Saksa helilooja ja ooperireformaatori elust ja loomingust	60	2x kuus	I
12.	Kontsert meie sajandi klassikast	M.Lilje/ koll.	Meie saj. muusikaklassika kullafondist kommentaaridega	55	1x nädalas	I
13.	Õige valik	H.Võsamäe/ E.Pilliroog J.Ojakäär	Kontsertmõistatus	60	2x kuus	VR
14.	Pöörleva heliplaadi juures	H.Võsamäe/ E.Selberg	Ühe inimese plaadikogust	60	1x kuus	SR
15.	Suur ja lai on maa	H.Võsamäe/ E.Selberg	Komandeeringumaterjalid vennasvabariikidest	60	olenevalt võimalustest	SR

Jrk.	Saade	Toimet./autor	Sisu,temaatika	Pikkus	Sagedus	Progr.
16.	Lapsepôlve-radadel	H.Vôsamäe/ E.Selberg	Heliloojad lapsepôl-vepaikades	60	5-6x kvartalis	SR
17.	Ise tehtud, nästi tehtud	koll./koll.	Vôistlussaade kuula-jate materjalidest	60	4x nädalas	SR
18.	Pärit päikesemaalt	K.Sutt/ H.Aumere	Hatsaturjani elust ja loomingust	60	2x kuus	I
19.	Armastus muusikas	T.Mattisen/ H.Tauk	Teema vaatlus läbi muusika	60	1x kuus	SR,I
20.	Kontsert kommentaari-dega	T.Mattisen/ koll.	Kaasaegne muusika tutvustava teksiga	40	3x kuus	I
21.	Helikunst renessansist barokini	A.Parijôgi/ T.Tosso	Vanamuusika ja sel-lega tegelevate an-samblite tutvustus	30	1x kuus	I,SR
22.	Tere,muusika	A.Parijôgi/ E.Pilliroog	Lastele muusikavor-mide tutvustamine	20	2x kuus	I,SR
23.	Eesti heli-loojatelt lastele	A.Parijôgi/ koll.	Meie heliloojate lastemuusika tutv., eelistatult uudis-looming	30	1x kuus	I,SR
24.	Laula,laula suukene	A.Strutskin /koll.	Rahvamuusika	20	2x kuus	II
25.	Kooriühingus	A.Strutskin /koll.	Kooride tegevus	55	1x kuus	I

Jrk.	Saade	Toimet./autor	Sisu,temaatika	Pikkus	Sagedus	Progr.
26.	Helisev kroonika	T.Kruus/ V.Ojakäär	Kerge muusika kuu-kommentaar üle maailma	60	1x kuus	VR
27.	Uusi heliplaate	A.Erm/koll.	Uute heliplaatide tutvustamine	20	1x nädalas	VR
28.	Muusika-uudised	M.Lilje/ P.Kuusk	Tôsise muusika uudised üle maailam	20	1x nädalas	VR
29.	Kohtumised raadio teel	T.Kruus/ A.Erm, V.Ojakäär	Külalised-interpreed vennasvabariikidest ja välismaalt	55	3x kuus	VR
30.	Meloodia, rütm, improvisatsioon	T.Kruus/ M.Brauer	Eesti ja nôuk. levimuusika + kommentaar	60	1x kuus	VR,SR
31.	Heliplaaditund	A.Vahuri/ koll.	Paari heliplaadi vôi erineva autori plaadistuste tutvustamine	60	1x nädalas	SR
32.	Muusikaline tund	koll./koll.	Vôistl.-kavad "Ise tentud,...",vôistl.-saade "ôige valik", heliloojate-muusikute juubelid, teoste tutv.	60	3x nädalas	VR,SR
33.	Rahvamuusika varasalv	A.Strutskin /koll.	Intervjuud rahvamuusikutega	55	2x kuus	I

VENEKEELSETE SAADETE PEATOIMETUS

Jrk.	Saade	Toimetaja	Sisu,temaatika	Pikkus	Sagedus	Progr.
1.	Слово пропагандиста	G.Belov	Päevaprobleemid	15	1x kuus	III
2.	Наш почтовый ящик	G.Rakova	Raadiokuulajate kirjade põhjal	15	1x kuus	III
3.	Человек. Закон.Общество	I.Senko	Inimene ja seadus	25	1x kuus	III
4.	Человек и природа	G.Tsukker	Inimene ja loodus	23	2x kuus	III
5.	Сьетофор	J.Sepa	Liiklusprobleemid	20	1x nädalas	III
6.	Молодежная студия	J.Sepa E.Zavgorodnaja	Aktuaalsed noorsooprobleemid	25	1x nädalas	III
7.	Верность	J.Sepa	Sõjalis-patriootiline kasvatustöö	25	1x kuus	III
8.	Юный ленинец	N.Groijč	Pioneerisaade	23	2x kuus	III
9.	В мире искусств	T.Zažitskaja	Teater, näitused	35	2x kuus	III
10.	Литературная передача	J.Hussainova	Uut eesti kirjanduses	15	2x kuus	III
11.	Музыкальная Эстония	Nemirovitš-Dantsenko	Eesti muusika,koorid ooper, balett	35	2x kuus	III
12.	В кругу семьи	J.Jerissanova	Perekonnaprobleemid	25	2x kuus	III

Jrk.	Saade	Toimetaja	Sisu, temaatika	Pikkus	Sagedus	Progr.
13.	На главных направлениях	G.Belov	Töö efektiivsuse tõstmine	15	1x kuus	III
14.	Продовольственная программа...	G.Rakova	Aktuaalsed toitlusprogrammi küsimused	15	1x kuus	III
15.	Пульс микрорайона	I.Senko	Linnamajandus	15	1x kuus	III
16.	Радиоклуб выходного дня	T.Zažitskaja	Kohtumised huvitavate inimestega	23	2x kuus	III
17.	Вам песня посвящается	N.Privalova	Raadiokuulajate kirjade põhjal	40	iga päev	III
18.	Музыкальная программа	N.Meinert	Noored ja muusika	28	1x nädalas	III
19.	Здоровье здоровых	K.Ranimzanov	Arsti vestlus	5	1x nädalas	III
20.	Дневник дозорных	K.Zahharov	Ranvakontrollikomiteede töö	5	2x kuus	III
21.	Знакомим, советуем, предлагаем	V.Golovin	Reklaam	5	2x kuus	III
22.	Служба 01	I.Senko	Tuletõrje ennetustöö	5	2x kuus	III
23.	Голоса друзей	L.Viies	Nõukogude estraad	28	2x kuus	III
24.	Концерт по заявкам передовиков труда	N.Privalova	Töökollektiivide kirjade põhjal	28	3x nädalas	III

VAHETUSSAATED

Liiduvabariikide teleraadiokomiteede vahelist saadete vahetust korraldab Eesti Raadios vahetussaadete toimetus, mis ühelt poolt vahendab meie vabariigi kuulajatele vennasrahvaste elu ja saavutusi, teiselt poolt aga Üleliidulise Raadio kaudu Moskvas ja liiduvabariikide raadiote kaudu annab edasi saateid meie vabariigist.

Iga aasta septembrikuus saame Üleliiduliselt Raadiolt plaaniülesande järgmise aasta saatemahtude kohta. 1983.aastaks on ette nähtud saateaega Üleliidulises Raadios meil kokku 31 tundi ja 30 minutit. Toimetuste lõikes on see jaotatud nii: propagandasaadetele 3t 20 min, neist raadioajakirjadele 2t 50 min, saatesarjale "Nendele, kes merel" 50 min, informatsioonisaadetele 3t, muusikasaadetele 24 tundi, sellest 13 raadiojaamale "Majak" ja 11 tundi teistele programmidele. Kunstiliste saadete peatoimetusele on planeeritud 30 min saateid, noorte- ja lastesaadete toimetusele kummalegi 20 minutit.

1982.a. 16.septemoril toimus järjekordne "Nõukogude Eesti päev" Üleliidulises Raadios, mil Eesti Raadio saated kõlasid eetris hommikutundidest hilisööni. Esinesid EKP KK esimene sekretär Karl Vaino ning paljud meie vabariigi juntivad ühiskonna-, tootmis- ja kultuuritegelased. Sõnasaadete vahel kõlas nii tõsine kui kerge muusika meie kunstimeistrite esituses.

Oktoobrikuus võeti osa festivalist "Liiduvabariikide pealinnad" ja Eesti Raadio saade "Tallinn" võitis esikoha.

Nõukogude Liidu moodustamise 60. aastapäeva eelne periood oli vahetussaadete toimetusele töörohke. Üle kogu NSV Liidu saabusid tellimused sõsarkomiteedelt "Nõukogude Eesti päev" saadetele. Liiduvabariikide teleraadiokomiteedele valmistati ette 3-4 tunnised ja oblastiringhäälingutele 1,5-tunnised koondsaated. Kokku täideti 30 tellimust.

Nii võime öelda, et 1982.aastal kõlasid Eesti Raadio saated eetris üle Nõukogude Liidu kõikides pealinnades ja oblastikeskuste raadiotes. Ainuüksi oktoobrikuus läksid koondsaated teele Tšuvašiasse, Magadani, Novorossiiskisse, Uljanovskisse, Habarovskisse, Baškiiriasse, Omskisse, Dagestani ja Jakuutiasse.

Peale selle valmistas toimetus ette hispaaniakeelse Nõukogude Eestit tutvustava saate Lõuna-Ameerika raadiojaamale, mis oli kuuldav kõikides hispaania keelt kõnelevates maades.

Traditsiooniks on saanud komiteedevahelised pühadeõnnitlussaated koos muusikaliste tervitustega. 1983.a. esimeses kvartalis on neis esinenud NSVL rahvakunstnik Anu Kaal, sotsialistliku töö kangelane Valeri Liiv ja ENSV kaubandusministri esimene asetäitja Toomas Teras.

Suur on saatematerjalide hulk, mis üle Nõukogudemaa Eesti Raadiole tuleb. Nii saime 1982. aastal kokku 177 erinevaid rahvaid ja valdkondi puudutavat saadet. Mõned näited. Kasahhi NSV-st on näiteks viimasel poolel aastal saadud materjale pealkirjaga "Suure koostöö lätted", "Alma-Ata ehitused", "Rahvaste sõprus - kirjandussõprus", "Ettevõte soovitab", "Mikrofoni ees on ajaloodoktor professor Nurtneisov", jt teadust, ühiskonnaelu, kunsti ja kultuuri puudutavaid teemasid.

Kuulaja teab hästi igaesmaspäevast saadet "Vennasvabariikides", milles saabunud saated ära kasutatakse. Kõik materjalid, nii need, mis vennasvabariikidest meile saadetakse, kui ka need, mida meie vahetussaadete toimetus välja saadab, registreeritakse ja toimetus seisab hea selle eest, et kõik saabunu sisulise kuuluvuse järgi Eesti Raadio toimetustele edasi antakse.

KIRJAD RAADIOLE JA RAADIO KIRJADEST

Kakskümmend aastat on möödunud ajast, mil Eesti Raadios loodi kirjade toimetus. Esialgu piirdus kõik vaid saabunud posti registreerimisega, selle jaotamisega toimetuste vahel või esitatud probleemidele lahenduse otsimisega kirja teel. Pöördeliseks sai 1967. aasta, 18.detsembril läks eetrisse esimene "Teist ja teile", millest tänaseks päevaks on kujunenud igaõhtune saade. Algusest peale on teisipäevad olnud juristide - ER juriidilise nõukogu päralt. Neljapäeviti käsitletakse looduskaitseprobleeme - "Teist ja teile" on "Looduse kaitsel". Kirjadele otsitakse vastust ka igalaupäevaseks muutunud saates "Rahvakontroll". Agaralt kasutatakse raadikuulajate kirju veel saateis "Perekond ja kodu", "Tere hommikust, põllumehed!", "Teie küsimustele vastab...", "Liiklussaade", "Hüva nõu". Lisaks veel mitmed probleemsaated, mille aluseks meile saadetud kirjad.

Saadete kõrval vastab toimetus raadiokuulajatele ka kirjalikult. Suur osa avaldustest aga tuleb saata väga erinevatele ametkondadele, et kirjutaja saaks oma probleemile lahenduse.

Lisatud tabel annab ülevaate tööst kirjadega, nende temaatikast. Kontuurkaardile on kantud kirjade arv rajoonide lõikes ning rajoonide järjestus.

1982.a. sai Eesti Raadio oma kuulajatelt 51251 kirja, millest avaldusi 2833, vastuseid meie järelpärimistele 1685, vastukajasid saadetele 713.

1982.a. EESTI RAADIOLE SAABUNUD AVALDUSTE JA KAEBUSTE TEMAATIKA, KIRJADE KASUTAMINE SAADETES

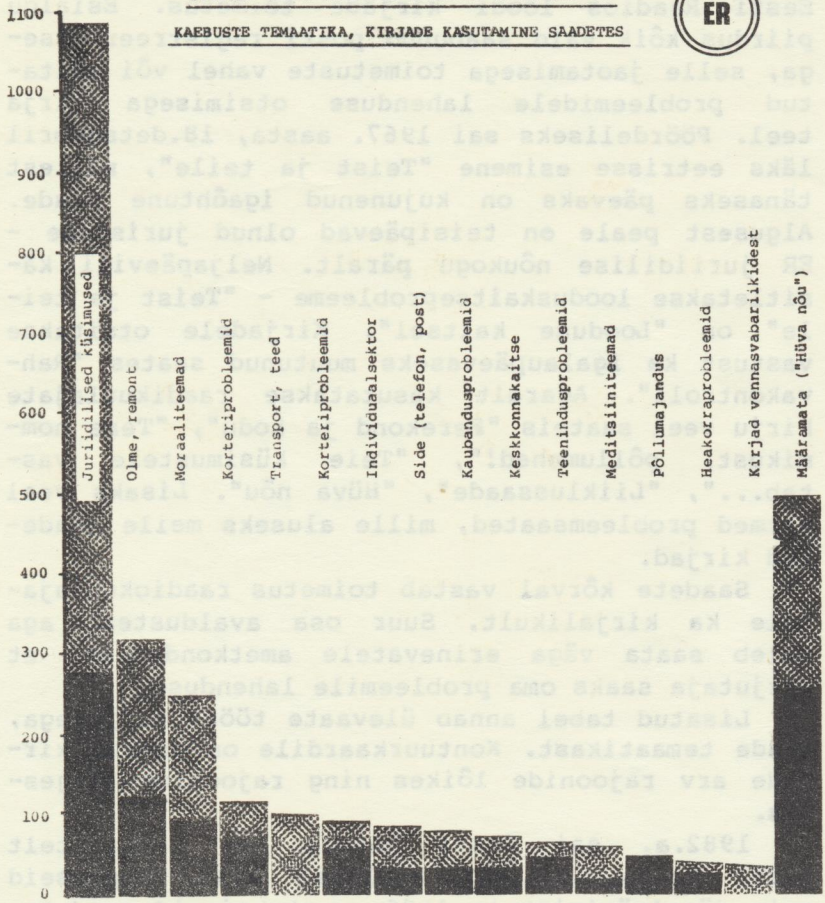

kasutatud saateis "Teist ja teile", "Rahvakontroll", "Tere hommikust, põllumehed!", "Hüva nõu", omaette saateis

vastatud kirjalikult

AVALDUSED JA KAEBUSED 1982.a.

(üldarv 2833)

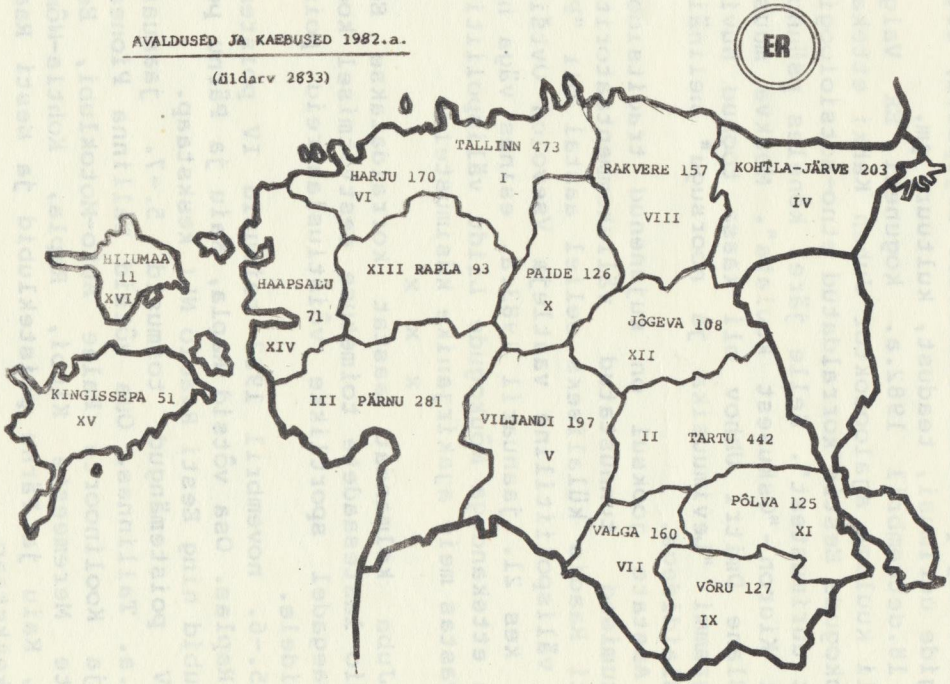

EESTI RAADIO ÜRITUSED JA KOHTUMISED KUULAJATEGA.

Igaaastaseks suurürituseks raadioperele on aastakonverents, mida peetakse detsembrikuus tähistamaks Eesti Raadio aastapäeva. Konverentside teemadering puudutab raadiotöö argipäeva, sotsioloogide uurimusi, teadust, kultuuri jm.

18.detsembril 1982.a. koguneti ER Valgesse saali kuulama ajaloodoktor Juhan Kahki ettekannet "Nõukogude Eestis korraldatud etno-sotsioloogilistest uurimustest". Selle järel kõneles psühholoog Anti Kiduron-"Oskusest kuulata". Moskva muusikateadlane Dmitri Uhhov oli kaasa toonud huvitava programmi "Levimuusika ja noorsugu" helinäidete ja slaididega.

Aastate jooksul on kujunenud traditsiooniks kohtumised tunnustatud väliskommentaatoritega. Eesti Raadio külaliseks sellel aastal oli "Pravda" välispoliitiline vaatleja Vsevolod Ovtšinnikov, kes 21. jaanuaril 1983.a. esines väga huvitava ettekandega Nõukogude Liidu välispoliitikast ja vastas meie ajakirjanike küsimustele.

x x x

Juba kolmandat aastat korraldatakse Eesti Raadio lastesaadete toimetuse eestvõtmisel koolivaheaegadel sportlikke võistluslaagreid poisteklubidele.

5.-6. novembril 1982 toimusid IV poistemängud Raplas. Osa võtsid Rapla, Kaiu ja Pärnu poisteklubid ning Eesti Raadio NLI keskstaap.

V poistemängud toimusid 5.-7. jaanuarini 1983.a. Tallinnas. Osa võtsid Tallinna Pioneeride ja Koolinoorte Palee Auto-Motoklubi, Eesti Noorte Meremeeste Klubi, Rapla, Kohtla-Nõmme, Sipa, Kaiu ja Pärnu poisteklubid ja Eesti Raadio NLI keskstaap.

VI poistemängud peeti 4.-10. augustini 1983.a. Pärnu rajoonis Kõrglaiul. Osa võtsid Rapla, Kohtla-Nõmme, Pärnu ja Sipa poisteklubid.

Propagandasaadete peatoimetus

September 1982

* O.Gehrke, T.Upine - kohtumine Lahemaa Ranvuspargi kollektiiviga (ühise koostöö süvendamine ja mitme hilisema saate lindistus).

Oktoober 1982

* O.Gehrke - Jõgeva raj. Põltsamaa regiooni majandite spetsialistidega (regiooniti koopereerumise võimalused ja perspektiivid ATK raames, osavõtjatelt ettepanekuid raadiosaadete kohta).
* O.Gehrke, T.Makk, A.Tubli - Põlva kolhoosi töötajatega. Samas ka vestlus-kohtumine Põlva raj. kümne majandi tippjuhtidega.

Detsember 1982

* O.Gehrke - Haapsalu raj. "Sõpruse" näidiskolhoosis rajooni majandite ja ettevõtete esindajatega (tootmise intensiivistamise ja keskkonnakaitse ühildamine, osavõtjate arvamusi sellekohaste saadete kohta).
* L.Siimaste - Suure Isamaasõja aegse Eesti laskurkorpuse 7. diviisi 27. polgu veteranide nõukogu liimetega.
* H.Raudkivi, J.Padrik, väliskommentaatorid - Rapla. raj. Lungu sovhoosi töötajatega.

Veebruar 1983

* H.Raudkivi, E.Üksvärav, J.Lumi, V.Vare, O.Gehrke - Rapla raj. Lungu sovhoosi töötajatega.

Aprill 1983

* O.Gehrke - looduskaitsealade aktiivi ja EKP Haapsalu RK töötajatega.

Mai 1983

* H.Raudkivi - Rapla raj. Lokuta kolhoosi majandirahvaga.

Juuni 1983

* O.Genrke - Rapla raj. majandite aktiivi ja EKP Rapla RK ning rajooni RSN TK esindajatega.

Noorte- ja lastesaadete peatoimetus

Oktoober 1982

* R.Made - Kiievis Pioneeride Palees, helilôigud.

November 1982

* H.Tammar - Rakvere noortega "Noorte ABCs", saate lindistus.

Detsember 1982

* Pärnu-Jaagupi regiooni noortega sealses kohvik-klubis, helilôigud "Tulipunkti".

Jaanuar 1983

* E.Kiviloo, H.Tammar, A.Saarna - Pärnu-Jaagupi regiooni noortega, sôlmiti šeflusleping, mille kohaselt on seal käidud edaspidigi ja tehtud saateid majandi noorte tööst.

Veebruar 1983

* E.Kiviloo - Rapla noortega.
* S.Karro ja L.Männiksoo - Märjamaa Keskkooli sôpruspäevadel, lindistati saade.
* L.Männiksoo - Rapla ja Kaiu poisteklubi poistega, saated.

Märts 1983

* E.Kiviloo - Paide noorte ôpetajatega.
* L.Männiksoo - Pärnu poisteklubis

Mai 1983

* E.Kiviloo - Tallinna 46.Kk. abiturientidega.
* E.Kiviloo, R.Made, K.Kahn, L.Männiksoo, - Hiiumaal koolides esinemas, tehti hulk helilôike ja mitu saadet.

Informatsioonisaadete peatoimetus

Detsember 1982

* Rakvere Metsakombinaadi töötajatega.

Jaanuar 1983

* Tôuloomade Varumise EV Kontori töötajatega nende puhkebaasis.

Venekeelsete saadete peatoimetus

Mai 1983

* J.Sepa, V.Golovin - trikotaažikoondise "Marat" noortega "Huvitavate kohtumiste klubis".

Pressibüroo

Aprill 1983

* J.Hansen, J.Raudsepp, A.Kirt, V.Põder - kolhoosi "Hiiu Kalur" kollektiiviga. Peeti loenguid erinevates paikades ja vastati töötajate küsimustele.

Muusikasaadete peatoimetus organiseeris hooaja kestel 4 šefluskontserti Audru regioonis.

HELISALVESTISTE AUTOMATISEERITUD OTSIMISE TEENISTUS

Eesti Raadio helisalvestiste automatiseeritud otsimise teenistus (edaspidi HAOT) kuulub struktuurse alajaotisena ER programmide peadirektsiooni teenindusosakonna koosseisu. HAOT komplekteerib raadiotööks vajalike salvestiste fondid, tegeleb nende arveldamise, süstematiseerimise, säilitamise ja uuendamisega ning salvestiste laenutamisega raadio- ja telesaadeteks. Selleks on HAOT-s kaks sektorit: fonoteek ja heliarhiiv.

Fonoteek

Salvestised jagunevad järgmistesse kategooriatesse:

P(ST) - muusikalised fondisalvestised
PS(ST) - sõnalised fondisalvestised
PL(ST) - lastemuusika fondisalvestised
PM(ST) - Moskva Helisalvestusmajast laekunud salvestised
ISP(ST) - taidlusmuusika salvestised
ÜP(ST) - avalike kontsertide salvestised, ühekordsed ja võimalikuks piiratud kasutamiseks või hilisemaks arhiveerimiseks mõeldud salvestised
PV(ST) - vanetussaadete korras ja plaadiümbersalvestistena laekunud materjalid
PE(ST) - kujundusmuusika salvestised

PT(ST) - helitaustade salvestised

ASF - ajutiseks säilitamiseks mõeldud sõnaliste ja sõnalis-muusikaliste saadete salvestised.

Tähistused: P - lindi kiirus 38,1 cm/s,
V - lindi kiirus 19,05 cm/s,
ST - stereofooniline salvestis.

Eesti Raadio fonoteegis on väike osa salvestisi, mis pärinevad aegadest, mil kasutati vanatüübilisi lindimagnetofone kiirusega 76,2 cm/s. Need helilindid kannavad kas ainult numbrilist tähistust, - S (sõnaline) või T (taustad).

Fonoteegi lintide arv ühikutes

Lintide indeksid	1.01.1982	Sisse-tulek	Kustu-tatud	1.01.1983
1	2	3	4	5
Täheta	2962		442	2520
Sõnalised	1084			1084
Taust	286			286
Kokku	4332		442	3890
P	24091	1089		25180
PL	1715	111		1826
PS	3704	116		3820
PT	103			103
PE	324	18		342
Kokku	29937	1334		31271
V	5	1		6
VS	20	34		54
VE	42			42
Kokku	67	35		102
PV	7906	286	422	7770
ISP	3774	267		4041
ÜP	4340	91		4431
Kokku	8114	358		8472

1	2	3	4	5
ÜV	169	153		322
ASF	1325	56	459	922
ASF-O	76	14		90
PM	33972	2077	491	35558
Kokku	85898	4313	1814	88397

Arhiiv

1. nov. 1982.a. seisuga oli arhiivilinte 12893 ühikut kogupikkusega 6080 tundi. Peale helilintide säilitatakse arhiivis ka heliplaate, mida on 598.

Arhiivimaterjalide aastane juurdekasv pole ühtlane. See oleneb sündmustest. Kui on toimunud laulupidu, laulupäevi rajoonides, ranvakunstiõhtuid, üleliidulisi ja rahvusvahelisi sümpoosione, koorifestivale, muusikakonkursse, suuri spordiüritusi või teisi ühiskondlik-poliitilisi suursündmusi, siis suurenevad jõudsalt ka Eesti Raadio arhiivifondid. Nii näiteks tõid ainuüksi 1980.a. Moskva Olümpiamängud meie arhiivi 73 spordi suurfoorumit kajastavat helilinti.

Arhiivi suunatavate lintide valik tehakse toimetuses, kus saade valmib. Arvesse võetakse saate kultuuriloolist tähtsust, teema vajalikkust ning kasutatavust tulevikus. Lõpliku otsuse teeb aga Teleraadiokomitee esimehe asetäitja või programmide peadirektor.

Vastavalt salvestise liigile ja salvestuskiirusele on arhiivis välja töötatud indeksite süsteem ning kartoteek.

Põhiliselt kasutavad arhiivimaterjale kõik Eesti Raadio toimetused, kuid esineb nõudmisi ka väljaspoolt ("Tallinnfilm", Teatri- ja Muusikamuuseum, Kreutzwaldi nim. kirjandusmuuseum, TRÜ žurnalistika kateeder, üldhariduskoolid jne.)

Nagu teada, halveneb helilintide kvaliteet aegade jooksul ning neid tuleb restaureerida või

uuele lindile ümber salvestada. Sellega tegeleb restaureerimisosakond. Paljud materjalid on unikaalsed ning omavad hindamatut väärtust. Need on üle antud Filmi-, Foto- ja Fonodokumentide Riiklikusse Keskarhiivi.

HELISALVESTISTE ENNISTAMISEST EESTI RAADIOS

Vanad heliplaadid jõuavad meie aega teadupärast oluliselt kahjustatutena. Ka magnetlintide kestvam säilitus läbi aastakümnete on seni olnud enam kui küsitav - rohkel kasutamisel nad venivad, heli tuhmub ja sellele lisandub häiriv kahin. Pealegi on toonased salvestised tehtud märksa kasinamas helitehnilises ja -režiilises kvaliteedis kui tänapäeva nõuded (ultralühilaine-ringhääling, stereosaated) eeldavad. Ometi on varasemast säilinud mõndagi püsiväärtuslikku, mida tuleb unikaalsete helidokumentidena mitte ainult säilitada arhiivides (näiteks teadusuuringutes), vaid ka jätkuvalt kasutada raadiosaadetes, heliplaatide taasväljaannetes jm.

On ulatuslik valik salvestisi alates eesti muusikute-interpreetide esimestest heliplaatidest (1904) ja folklooriuurijate tehtud fonograafirullidest (1912) kuni mitmesuguste ajalooliste materjalideni, mis kannavad elava kõnena meieni nõukogude võimu taaskehtestamisega, sotsialistliku ülesehitustöö esimese ajajärgu ja Suure Isamaasõja puhkemisega seostuvaid sündmusi, samuti näidiseid eesti muusika- ja draamakunsti nimekamate esindajate esinemisloomingust.

See helisev varamu saab taaskasutatavaks ainult pärast salvestiste hoolikat helitehnilist korrastamist. Eesti Raadios töötab restaureerimisgrupp, kes tegeleb riknenud, riknemisohus ja ühel või teisel põhjusel äpardunud salvestiste helitehnilise ja -režiilise ennistamisega spetsiaalselt sisustatud laboratooriumis (foonikas).

Ennistustöös on lähtematerjaliks peamiselt magnetlindid Eesti Raadio fonoteegi ja neliarhiivi fondidest, samuti mujalt hangitud salvestised. Kõrvuti sellega kogutakse, korrastatakse ja arhiveeritakse salvestisi omaaegsetelt heliplaatidelt (eeskätt eesti interpreetide esituses).

Ennistamine toimub ümbersalvestamisega kvaliteetsele, seega säilivamale lindimaterjalile nüüdisaegse tehnika abil, kusjuures originaalsalvestist töödeldakse mitmesuguste mehaaniliste ja elektrooniliste vahenditega, et kõrvaldada näireid, väärastunud kõla jm defekte. Ühiskondlik-poliitilisest ja kultuuriloolisest aspektist eriti olulised, tihtipeale ajas üha suurenevat sisulist väärtust omavad salvestised dubleeritakse ennistamisel - üks või mitu eksemplari arhiveeritakse ja täiendav koopia jääb saadetes kasutamiseks käibele fonoteegi fondi kuuluvana. Lisaks sellele teisendatakse stereofooniliseks olulisemaid omaaegseid monofoonilisi materjale (näteks G.Otsa jt nimekate interpreetide esinemisi). See loob võimaluse niisuguste salvestiste väga mahukat fondi kasutada ka stereosaadetes. Mõistetavalt tuleb sedagi väga oluliseks pidada, kui arvestada stereofoonia osatähtsuse pidevat suurenemist Eesti Raadio programmi struktuuris.

Huvipakkuvamate ja väärtuslikumate ennistamiste hulka võib lugeda omal ajal ringhäälingu tarbeks pehmetele spetsiaalheliplaatidele salvestatust saadud ettekandeid ENSV Riiklikelt Kunstiansamblitelt, Johannes Lauristini üleskutset võitluseks fasistide vastu Suure Isamaasõja puhkemisel, kõnesid seoses Eesti NSV Teaduste Akadeemia asutamisega, Friedebert Tuglase, Mart Saare, Johannes Vares-Barbaruse, Mihkel Lüdigi, Aleksander Lätte jpt ühiskonna- ja kultuuritegelaste esinemiste jäädvustusi.

Restaureerimisgrupi tööd Eesti Raadios juhib staažikas heliinsener ja nelirežissöör, ENSV teeneline kultuuritegelane Heino Pedusaar.

EESTI RAADIO TEATMETOIMETUS

Eesti Raadio teatmetoimetus (raamatukogu) kuulub struktuurse alajaotusena ER programmide peadirektsiooni koosseisu. Toimetuses on kolm töötajat, kes teenindavad raadio- ja teleajakirjanikke faktiliste ja temaatiliste teadiste andmisega, laenutavad raamatuid, perioodikaväljaandeid ja ajaleheväljalõikeid ning informeerivad raadioajakirjanikke ilmunud erialakirjandusest. Teatmetoimetuse külastajate käsutuses on kaheksakohaline lugemissaal.

Seisuga 1.jaanuar 1983 oli teatmetoimetuses arvel 12916 raamatut, 1982.a. jooksul täienes fond 820 raamatuga. 1983. aastaks on tellitud 197 nimetust perioodikaväljaandeid. Lugejaiks on registreeritud 294 Teleraadiokomitee töötajat.

Lisaks raamatu- ja perioodikafondile on teatmetoimetuses laia temaatikaga ajaleheväljalõigete kogu (asut.1.01.67), mida säilitatakse temaatilises (ca 150 märksõna) või numbrisüsteemiga personaaliamappides.

Teatmetoimetuses on järgmised kataloogid:

1. Personaaliakartoteek - sisaldab andmeid ligi 5500 isiku kohta ilmunud kirjutistest.
2. Eestikeelsete ajakirjade artiklite süstemaatiline kartoteek - umbes 5000 kaarti.
3. Raadiožurnalistika kartoteek - umbes 2500 kirjet eesti, vene ja võõrkeelsete erialaste raamatute ja artiklite kohta.

BIBLIOGRAAFIA

M.Kaik "Laupäevane kohtumine" (VRTK tootmislabori sektorijunataja A.-R.Tereping stereo- ja kvadrosaadetest) - NH 7.05.83.

I.Karro "Rääkigem ka elitaarsusest" - SV, 29.04.83.

ER ülekanne ENSV koolinoorte V laulu- ja tantsupeolt.
Reporterid TOIVO MAKK ja AGE RAA (A.Rammo foto)

"Kooliraadio" aasta lõpetamine. Esireas (vasakult) ENSV haridusminister ELSA GRETŠKINA, Teleraadiokomitee esimees ALLAN KULLASTE, tema asetäitja UNO TULP ja ER programmide peadirektor JÜRI HANSEN (A.Rammo foto)

Noorte Reporterite Klubi (A.Rammo foto)

ENSV teeneline lastekoor "ELLERHEIN" "Näärimuusika"
kontserdil ER Valges saalis (A. Rammo foto)

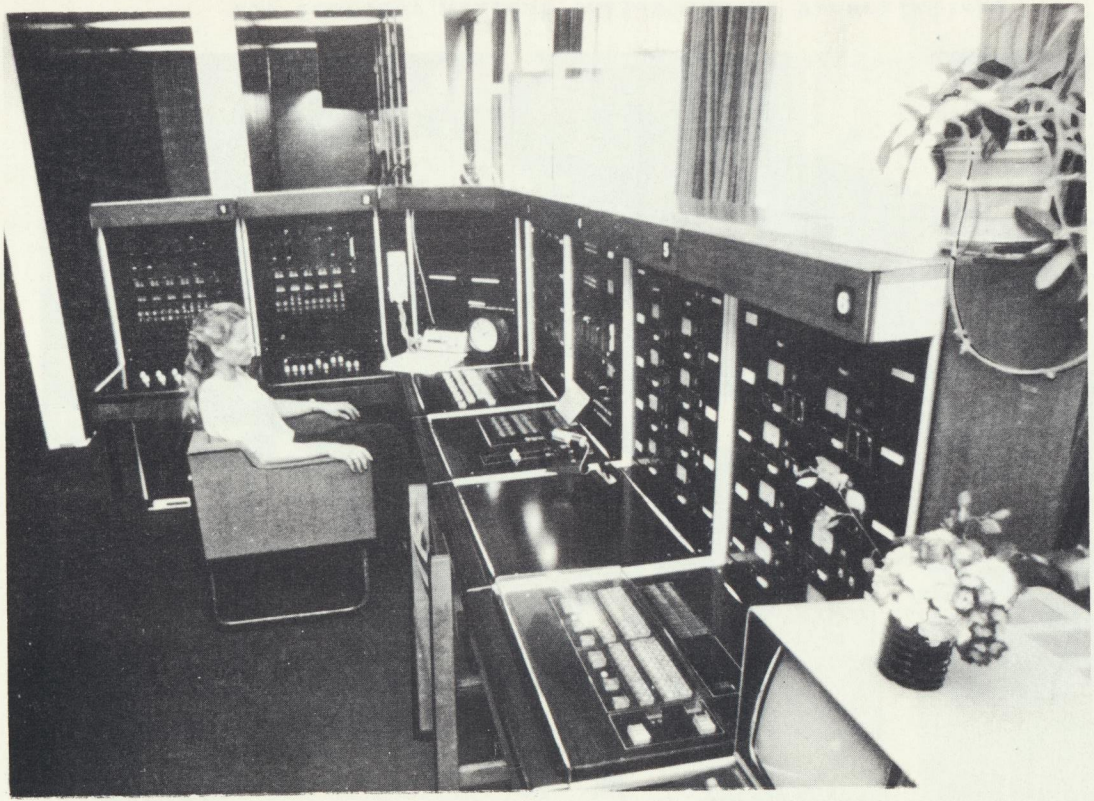

Raadiomaja kommutatsioonikeskus (P. Sirge foto)

21. foonika, millest väljastatakse vabariiklikku I programmi (P.Sirge foto)

Foonika, milles tehakse suurem osa ER muusikasalvestustest (P.Sirge foto)

Kantav videosalvestuskomplekt "Teležurnalist"
(P.Sirge foto)

M.Korp "Kui kogu rahvas..." - RH 9.02.83.

E.Kraut, V.Raun "Dialoog" (Raadioteatri päevaprobleemid) - Teater. Muusika. Kino., 1983 nr.5 lk.30-39.

V.Lään "Rohkem kui ööpäeva mahub" (Eesti Raadio saatekavast programmide peadirektori Jüri Hanseniga) E 7.05.83.

R.Made "Ainult üks küsimus" - NH, 11.02.83.

M.Oja "Eesti Raadio näärimuusika" - Kodumaa, 5.01.83.

"Televisiooni ja ringhäälingu arengust Eesti NSVs" - Side. Raadio. Televisioon., 1983, nr.6, lk.1-6

I.Trikkel "Elu ringhäälingule" (E.Ilves - 70) - SV, 7.01.83.

I.Trikkel "Üle aegade silla" (F.Moor) - SV, 15.04.83.

T.Veldre "Arvutikasutuse tõhususest" - RH, 26.02.83.

A.Vahuri "Ainult üks küsimus" - NH, 17.09.82.

А.Кулласте."Лучше знать аудиторию". - Обмен опытом. Инф.сб. Госкомитета СССР по Телевидению и радиовещанию. 1983, вып. 4/5, стр.98-101.

А.Александров. "Выслушать и услышать" /обзор передач ЭР на русском языке/. - СЭ, 29.03.83.

В.Дорофеев, Э.Елигулашвили. "Обратная связь" /об изучении обществ. мнения в Эст. Радио/. - Лит.газета, 24.02.83.

Н.Кириллов. "Наш добрый друг" /о передачах Эст.радио/. - СЭ, 07.05.83.

VABARIIKLIK RAADIOTELEKESKUS

Vabariiklik Raadiotelekeskus (lühendatult VRTK) on Riikliku Televisiooni- ja Raadiokomitee süsteemi kuuluv isemajandamise põhimõtetel tegutsev ettevõte. Tema põhiülesandeks on televisiooni ja raadio tehniline teenindamine, kogu televisiooni- ja raadiosaadete ettevalmistamiseks, salvestamiseks ning eetrisse andmiseks vajaliku tehnika muretsemine, ekspluateerimine, hooldamine ja arendamine. Peale selle haldab ta kõiki komitee tootmispindu, kindlustab komitee alljaotusi transpordiga. Ettevõte hooldab peaaegu kogu komitee (v.a. IAK) põhivahendeid maksumusega 22 milj. rbl.

Vahekorrad Eesti Televisiooni ja Eesti Raadioga on reguleeritud lepingutega ning ekspluatatsioonimäärustega. Riiklik Televisiooni- ja Raadiokomitee kinnitab Vabariikliku Raadiotelekeskuse teenuste mahud ning tasub nende täitmise eest garanteeritult NSVL Teleraadiokomitee poolt kinnitatud tariifide alusel. 1982.a. realiseeritud tulud olid 5614000 rbl. 710000-rublase kasumi juures.

1982. aastaga möödus 10-aastane periood värvitelevisiooni Eesti Televisioonis. Lõppes üks põhietappe värvitelevisiooni arengus meie vabariigis - on loodud tehniline baas kogu kohaliku teleprogrammi üleviimiseks värvile. Praegune põhiülesanne on selle baasi kinnistamine ja laiendamine, normaalsete töö- ja tootmistingimuste loomine televisioonitöötajatele koos programmi suurendamisega poole võrra.

Raadio osas on aasta põhiülesandeks lõpetada ehitustööd ning anda ekspluatatsiooni raadio kuuldemängude stuudioblokk.

Raadiotelekeskuses töötab 672 inimest, neist insener-tehnilist personali 242, teenistujaid 23, töölisi 380, noorem-teenindavat personali 27 inimest.

1982. aasta töötulemusi märgiti ära NSV Liidu 60.aastapäeva tähistamiseks korraldatud NSVL Teleraadiokomitee süsteemi ettevõtete vahelise sotsialistliku võistluse võitja rändpunalipuga.

Vabariikliku Raadiotelekeskuse
direktor
Leiger Põldma

VRTK JUHTKOND

Direktor	Leiger Põldma
Asedirektor TV alal	Vladimir Vovtšenko
Asedirektor raadio alal, raadiokompleksi juhataja	Kaupo Varandi
Asedirektor ehituse alal	Votele Tõsine
Peainsener	Ülo Kaldma
Televisioonikompleksi juhataja	Vladimir Lesment
Filmikompleksi juhataja	Göran Raus
Pearaamatupidaja	Madis Suutre
Plaaniosakonna juhataja	Mare Pilt
Kaadriosakonna juhataja	Enn Kopli
Varustusosakonna juhataja	Rein Aster
Energeetikatalituse juhataja	Urmas Koonik
Tootmislabori juhataja	Ilmar Pihlak
Transporditsehni juhataja	Jaan Suuroja
Lavastustsehhi juhataja	Arvo Pank
Tartu tsehhi juhataja	Jüri Haldre

VABARIIKLIKU RAADIOTELEKESKUSE

JUHTIMISSTRUKTUUR

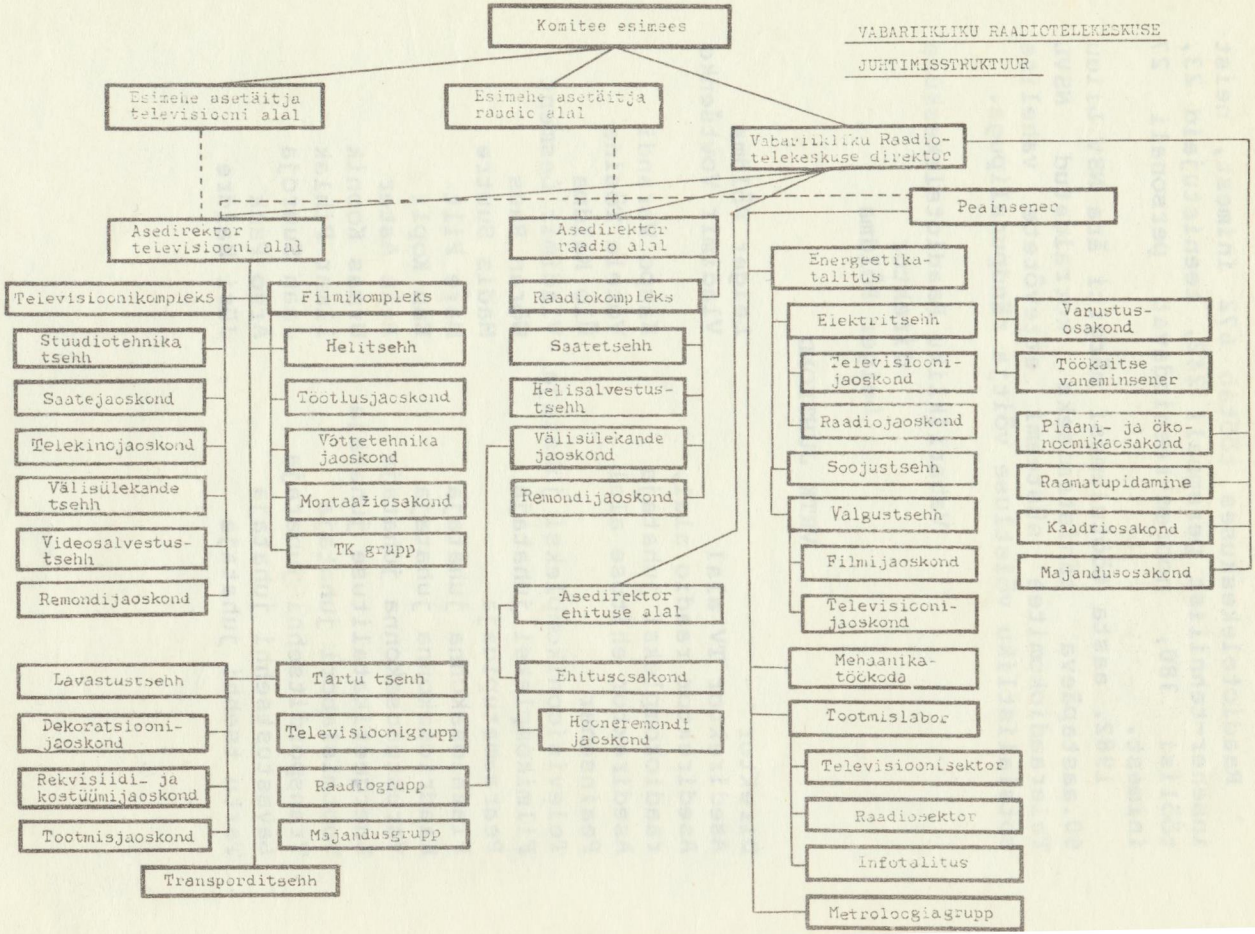

Raadiokompleksi koosseisu kuulub 108 töötajat, raadiosaadete väljastamisega tegelevad 30, helisalvestuse ja saadete ettevalmistamisega 41, otseülekannete ja helisalvestustega väljaspool raadiomaja 14, seadmete hoolduse ja remondiga 21 töötajat. Raadiomajas on 10 stuudiot (4 diktori- ja 6 helisalvestusstuudiot), 20 foonikat (4 saate-, 6 salvestus-, 8 montaažifoonikat ja 1 restaureerimisfoonika ning 1 foonika stereosaadete ettevalmistamiseks) ja raadioprogrammide kommutatsioonikeskus (tehniline keskus).

Saatefoonikatest on võimalik üheaegselt väljastada kolme kohalikku programmi, millest üks on stereofooniline. Kõik raadiomajja saabuvad, saatefoonikas koostatud ja majast väljuvad programmid läbivad kommutatsioonikeskuse. Keskus võib vastu võtta programme kümnest majasisesest ja kümnest väljaspool maja asuvast allikast ning jaotada need kahekümnele programmitarbijale (raadiosaatjale, traathäälinguvõrgu võimendusjaamale jne).

Saatefoonikas on järgmine aparatuur:

- väljastuseks kohandatud 19 sisendiga režissööripult ESS-136
- stuudiomagnetofon STM-200 või STM-210 - 4 tk.
- kontrollkõlarid ARS-651 - 2 tk.
- diktorilaud PBS-01
- mikrofonid MD-409N - 2 tk.

Nii saatefoonikate kui ka kommutatsioonikeskuse aparatuur on kohandatud stereoprogrammide koostamiseks ja väljastamiseks.

Raadiosaadete kuuldavuse parandamiseks kasutatakse saatefoonika diktorimikrofonide kanalites spetsiaalseid kõnekompressoreid ja saadete koostamisel metoodikat, kus suure energeetilise tihedusega muusikapalad antakse eetrisse kõne suhtes alanivooga 3 dB. Saatefoonikate magnetofonidel on kõigil eemaltjuhtimissead-

med ja fonogrammi esitamise lõpetamisel lähevad magnetofonid automaatselt tagasikerimisrežiimi.

Kommutatsioonikeskusel on ühendus Komitee Informatsiooni- ja Arvutuskeskuse raaliga, mis võib juhtida kommutatsiooniprotsesse vastavalt etteantud saatekavale.

Üleliidulised programmid saabuvad Raadiomajja Tallinna Kaugejaama vahendusel. Reserviks saadakse Üleliidulist I programmi veel ka eetri kaudu linnavälisest vastuvõtujaamast.

1982.a. kevadel käikulastud eksperimentaalne digitaalsel põhimõttel töötav stereofooniline ülekandeliin Tallinna ja Leningradi vahel avas võimaluse moonutusteta otseülekandeks Leningradist. Ülekandeliini katseekspluatatsioonis selgus, et seda süsteemi võib kasutada ka raadioprogrammide laialijaotamiseks meie vabariigi raadiosaatjaile. Süsteemi realiseerimist on oodata lähematel aastatel.

Programme vahetatakse ka Soome ringhäälinguga, stereofoonilised otseülekanded toimuvad televisiooni raadioreleeliini helikanalite kaudu.

Eesti Raadio muusikalised fondisalvestised valmivad põhiliselt 1. ja 2. stuudios. 1. stuudio pindala on 247m^2, ruumala 2000m^3 ja reverberatsiooniaeg (τ) 1,3 s, 2. stuudio vastavad andmed 100m^2, 630m^3 ja 1,1 s.

Foonikate režiipuldid on kohandatud 8-rajalisteks salvestusteks, mis tehakse 8-rajalise või stereofooniliste stuudiomagnetofonidega, kusjuures salvestatakse läbi spetsiaalse müra summutusseadme DOLBY A-631.

Fondisalvestusel kasutatakse kõrgekvaliteedilisi dünaamilisi ja kondensaatormikrofone. Salvestiste parema kõlavuse ja huvitavate helitämbrite saavutamiseks töödeldakse helisignaale enne salvestamist magnetlindile spetsiaalsetes helitöötlusseadmetes. Ruumilist kajaefekti lisatakse plaatkajadega EMT-140st, EMT-240 ning viiteliinidega T-102S ja EMT-44/120. Võimenduska-

nalite sageduskarakteristikuid korrigeeritakse graafiliste korrektoritega KYP-5001. Võimenduskanalite ülekoormuse vältimiseks lülitatakse ahelatesse kompressorid EMT-156 ja EMT-256/II. Palju kasutusvõimalusi on universaalsel helitöötlusseadmel SCAMP, mis koosneb kahest kompressorist, kahest sageduskarakteristikute korrektorist, dünaamilistest müra filtritest (nii müra kõrgsagedusliku kui ka madalsagedusliku komponendi ärastamiseks), stereosignaali panorameerimise plokist, kahest viiteliinist ja neljast dünaamilise diapasooni avardist.

Fondisalvestuste kontrollkuulamisel kasutatakse kõlareid HEC-12 ja TRIAMP S-30 (Genelec).

Et Raadiomaja kuuldemängude plokk on kapitaalremondis, salvestatakse kuuldemängud 4. stuudios ($55m^2$, $236m^3$, 0,7s), mille foonika aparatuur aga ei rahulda vajadusi.

Ühekordseid sõnalisi salvestisi tehakse 5. stuudios ($34m^2$, $146m^3$, 0,6s), 7. stuudios ($17,5m^2$, $43m^3$, 0,3s) ja 16. stuudios ($17m^2$, $42m^3$, 0,3s).

Raadiosaateid monteeritakse ja mängitakse kokku 8. foonikas, milles on 6-kanalilised režiipuldid ja 4...5 stuudiomagnetofoni.

Informatsioonisaadete ettevalmistamiseks on aga spetsiaalne stuudio-foonika kompleks (F-16), kus on loodud kõik võimalused uudiste kiireks töötlemiseks ja salvestamiseks kas loetuna stuudiost või ümbervõetuna reportermagnetofonilt. Foonikas töötab üks esimesi helilindi montaažiautomaate, mis võimaldab monteerida magnetlinti ümbervõtte meetodit kasutades. Et sel puhul pole tarvis lõigata magnetlinti, on plaanis rakendada selliseid automaate kõikides montaažifoonikates.

Stereosaateid valmistatakse ette 3. foonikas, mille juurde kuulub veel ka väike pealelugemisstuudio ja montaažiruum. Seal on 10 sisendiga režiipult ESS-106, millega on ühendatud 7 stereomagnetofoni STM-210 ja heliplaadimängijaga EMT-982st.

Fonogrammide restaureerimistöödega tegeldakse 9. foonikas, kus on 6 sisendiga pult ESS-062 ja magnetofonid MEZ-28, STM-600, EMS-310 ning hulgaliselt omavalmistatud abiseadmeid restaureerimistöödeks.

Paikades, kus Eesti Raadiol ei ole statsionaarseid ülekandepunkte, tehakse helisalvestised ja otseülekanded kahe heliautobussiga RTO-070, milles on 13 kanaliga režiipult ESS-136 ja 4 magnetofoni STM-210, STM-200 ning mikrofonid. Reportaažvôtete jaoks on kaks reportaažautot MEZ-402.

"Estonia" kontserdisaali ülekandepunktis on 18 kanaliga pult ESS-186 ning magnetofonid "Telefunken M-15A".

V.I.Lenini nim. Kultuuri- ja Spordipalees olev ülekandepunkt on sisustatud 40-kanalilise režiipuldiga ESQ-4036 ja 32-kanalilise puldiga 12EA321E ning magnetofonidega "Telefunken M-15A". Samuti on seal 6 reporterkabiini koos vastava seadmestikuga spordivôistluste kommentaatoritele.

"Kalevi" spordihallis on 6-kanaliline helirežiipult ESS-062 ja kaks magnetofoni MEZ-28.

Peale eelloetletud majaväliste programmiallikate - statsionaarsete ülekandepunktide - on Eesti Raadiol veel otseühendusliinid ülekanneteks järgmistest kohtadest: "Dünamo" staadion, "Kalevi" siseujula, "Estonia" teater, Pirita spordikompleks, Vôidu väljak, Komsomoli nim. staadion ja Tallinna Laevastiku Onvitseride Maja. Nendes paikades on kôik vôimalused kantava ülekandeaparatuuri külgeühendamiseks, et teha otseülekandeid vôi salvestusi.

Ka on ühendusliin Tallinna Ilmajaamaga. Spetsiaalse telefoniaparaadiga saab anda eetrisse "Vikerkaja" reporteri vestlust ilmajaama sünoptikuga.

Eesti Raadio korrespondentpunktid on sisustatud 5-kanaliliste režiipultidega ESS-052 ja magnetofonidega MEZ-28.

Raadiomaja kogu aparatuuri hooldab remondijaoskond tsentraalremondi põhimõttel. See tähendab, et foonikates tehakse ainult mõõte- ja hooldustöid. Vigade ilmnemisel eemaldatakse rikkis plokk ja asendatakse uuega. Vea kõrvaldamine toimub juba spetsiaalstendidel.

Remondijaoskond hoolitseb ka reportermagnetofonide ekspluatatsiooni eest ja kannab reportermagnetofonidel tehtud helisalvestised üle stuudiomagnetofonidele.

RINGHÄÄLINGUTEHNIKA KOONDTABEL

Aparatuuri nimetus	Tüüp	Kasutamiskoht	Põhiandmed (sisend.ja väljund.arv)	Arv
1	2	3	4	5
1. Helirežiipuldid	ESQ-4036	Linnahall		1
	12EA321E	F-2, Linnahall		2
	ESS-2010	F-1	20x10	1
	ESS-186	Valge saal, Kontserdisaal, F-1,F-8	18x6	4
	ESS-136	F-3,F-21...F-24, Tartu stuudio	13x6	5
	ESS-106	F-10	10x6	1
	ESS-082	F-20	8x2	1
	ESS-062	Montaažifoonikad	6x2	12
	ESS-060	Montaažifoonikad	6x0	9
	ESS-052	Korrespondendipunktid	5x2	3
2. Stuudiomagnetofonid	MEZ-28	Toimetused		77
	EMS-310	Montaažifoonikad		55
	STM-200	Montaažifoonikad		35
	STM-210	Fondisalvestus, montaažifoonikad		24
	STM-310	Välisülekanded		4
	STM-300	Välisülekanded		1
	STM-600	Montaažifoonikad		2
	STM-610	Fondisalvestus		2

1	2	3	4	5
	STUDER A-80 (8-rajal.)	Fondisalvestus		1
	STUDER A-802 (2-rajal.)	Fondisalvestus		2
	TELEFUNKEN M-15A	Fondisalvestus		6
	MEZ-102	Toimetused		22
	MEZ-109	Kuuldemängude salvestus		2
3. Kontroll-kuulamis-agregaa-did	HEC-12	Fondisalvestus		46
	ARS-641	Montaažifoonikad		39
	ARS-651	Saate väljastus		7
	TRIAMP S-30	Fondisalvestus		10
	25ACA-11	Toimetused		70
4. Reporter-magneto-fonid	R-5			48
	R-6			65
	R-7			31
5. Heliauto-bussid	"Škoda"		13x6	2
	MEZ-402			2
6. Kommuni-katsiooni-keskuse aparatuur	TESLA		20x20	1

TELEVISIOONIKOMPLEKS

Televisioonikompleksi Tallinnas on koondunud peaaegu kogu Raadiotelekeskuse televisiooniaparatuur, Tartus asub vaid liikuv televisiooni ülekande- ja videosalvestusjaam. Televisioonikompleksi koosseisu kuulub 162 töötajat. Televisioonisaadete väljastamisega tegelevad 23, filmide näitamisega 22, saadete koostamisega 34, saadete salvestamisega 30, otseülekannete ja videosalvestustega väljaspool TV-maja 33, seadmete hoolduse ja remondiga 16 töötajat.

Televisiooni aparatuuri-stuudiokompleksi

(ASK) kuulub kolm aparatuuri-stuudioblokki (ASB-A, ASB-B ja ASB-C), teleprogrammide kommutatsioonikeskus, telekinokeskus ja videosalvesla. ASB-A-st ja ASB-B-st lähevad eetrisse otsesaated, seal valmistatakse salvestised· informatsiooni-, muusika- ja meelelahutussaated ning lavastused. ASB-A ja ASB-B erinevad teineteisest tehnika ja mahu poolest. ASB-C on ette nähtud programmi väljastamiseks.

Aparatuuri-stuudioblokk A (350 m^2 stuudio, video- ja helirežii- ning tehnilised ruumid) on sisustatud kõige täiuslikuma, kolmanda põlvkonna värvitelevisiooniaparatuuriga "Perspektiva". See koosneb viiest kaamerast KT-132, millest üks asub tõstekraanal (annab stuudio vaate ülalt), kahest diaprojektorist TAD-711 ning videorežii- ja helirežiipuldist koos magnetofonidega. Aparatuur "Perspektiva" võimaldab mikseerida erinevatest programmiallikatest saadavaid signaale, kasutada spetsefekte ja rirprojektsiooni mistahes foonil, värvida tiitreid, vahendada elektroonset osutamist kujutise elementidele jne.

Stuudio valgustust juhitakse eraldi ruumis asuvast puldist "Start".

ASB-A-st tehakse suuremahulisi telesaateid· viktoriine, lavastusi, muusikasaateid suure arvu esinejatega.

Aparatuuri-stuudioblokk B (180m^2 TV-stuudio ja selle teenindamiseks vajalikud režii- ja tehnilised ruumid) on sisustatud 1970.a. valmistatud teise põlvkonna värvitelevisiooniaparatuuriga "Teletsentr-CT".

Programmi väljastamise aparatuuri-stuudioblokk C (70m^2 diktoristuudio, helifoonika, videorežii ja tehnika ühine aparatuuriruum), mis viidi värviaparatuurile üle 1982.a., on samuti sisustatud aparatuuriga "Perspektiva".

Stuudios on neli KT-132 tüüpi kaamerat ja kuus mikrofoni, helifoonikas helirežiipult ja neli magnetofoni. Tehnikaruumi on lisaks põhiapa-

ratuurile paigaldatud kaks diaprojektorit TAD-711 ja väike tiitrimasin OLLY. Videopult on varustatud kahe mikseri, spetsefektide, tiitrite, elektronkella jne. sisselõikamise võimalustega. Kommutatsioonikeskus võimaldab ühendada saadete või salvestuste tegemisel aparaadiruume, vastu võtta välisprogramme (Moskvast, Tartust, ülekandebussidelt jne.) ning väljastada kolme teleprogrammi. Programmi juhtimise saab anda kas ASB-A, ASB-B või ASB-C pulti.

Kommutatsioonikeskuse põhiaparatuuri moodustab moderniseeritud kommutatsiooniseadmete komplekt АЦ-1. Seda tüüpkomplekti, mis koosneb 16 kapist ja puldist, on täiendatud veel 15 kapiga. Kommutatsioonikeskusel on 20 sisendit ja 40 väljundit. Keskuses asub abonentsüsteemi aparatuur mahuga 60 abonenti, mis annab võimaluse ka toimetuste ruumides jälgida salvestusi, läbivaatusi või väljastatavaid programme.

Televisioonisaadete väljastussüsteemi kuulub veel tiitrimasina aparaadiruum, milles on kaks põhiseadet· suur tiitrimasin VIDIFONT ja kordusvideomagnetofon AMPEX HS100. Tiitrimasina mälu maht on 2000 lehekülge, tekst tuleb enne saadet anda masina mällu. Saate ajal kustutatakse tekst mälust ja segustatakse operatiivselt programmi pildiga. Masinat saab kasutada ka salvestiste tegemisel. Kordusvideomagnetofon võimaldab värvitelevisioonisignaali 36 sekundi ulatuses operatiivselt salvestada ja seda saates korrata, st maha mängida salvestatu kas edaspidi või tagurpidi normaalse, kaks korda kiirema, kaks korda aeglasema kiirusega või kiirust sujuvalt aeglustades kuni stoppkaadrini.

Telekinokeskuse aparatuuriga saab näidata 16-mm, 35-mm ja laiekraanfilme, nii mustvalgekui ka värvifilme. Mustvalgefilmide demonstreerimiseks on paigaldatud kaamerad KT-90 ning kaks kinoposti 35-mm ja 16-mm telekinoprojektoriga, värvifilmide jaoks aga kaamerad KT-104Ц ja kaks

kinoposti 35-mm ja 16-mm värvitelekinoprojektoritega. Peale selle on olemas firma "Thomson CSF" telekinoseade TTV-2520 16-mm kitsasfilmide demonstreerimiseks, mis töötab jooksva kiire põhimõttel. Telekinokeskus on kommuteeritav aparatuuri-stuudioblokkidesse ASB-A, ASB-B ja ASB-C ning kommutatsioonikeskustesse.

Statsionaarse aparatuuriga varustatud videosalvestuslaide on neli. Nendes

- salvestatakse videolindile terveid saateid või fragmente nendest,
- tehakse saateid montaaži abil, kasutades selleks nii varem salvestatud materjale kui ka stuudiot,
- väljastatakse programmis ettenähtud ajal saateid või nende fragmente.

Esimeses videosalvestusfoonikas on kolm videomagnetofoni KADR-3P, millega saab teha elektronmontaaži, teises ja kolmandas kummaski kaks KADR-tüüpi magnetofoni. Neljandas videosalvestusfoonikas on kaks SFV firma "Bosch" videomagnetofoni (BCN-40 ja BCN-50). Ka need võimaldavad teha elektronmontaaži, so videosalvestuste monteerimist ühelt magnetofonilt teisele ümbervõtmise teel. Montaaž võib toimuda kas videosalvestuse käigus stuudiost, mis seisneb üksikute fragmentide juurdekirjutamises varem salvestatud materjalile ja nende kokkusobitamises (salvestus montaažirežiimis), või ümbersalvestuse teel varem valmistatud lintidelt. Samuti võib kasutada kõiki neid võimalusi kombineeritult. Tänu operatiivmälule informatsioonimahuga üks TV-kaader on võimalik aeglustatud taasesitamine kuni stoppkaadrini ja spetsefektid (üheaegselt nelja erineva süžeega kaadri demonstreerimine). BCN-tüüpi videomagnetofonides kasutatakse 25,4-mm, KADR-tüüpi magnetofonides aga 50,8-mm magnetlinti.

Otseülekannete ja videosalvestuste tegemiseks väljaspool TV-maja (teatritest,staadionidelt jne),

kus puuduvad paiksed televisiooniseadmed, on kasutada neli liikuvat värvitelevisiooni ülekandejaama ja kolm komplekti kantavaid videosalvestusseadmeid. "Magnolija"-tüüpi värvi-TV ülekandejaamu on kaks. Need paiknevad kahel autobussil ja on sisustatud aparatuuriga "Perspektiva", mille kaamerad on varustatud firma "Schneider" optikaga. Lisaks sellele kuulub ülekandejaama komplekti veel firma "Thomson" raadioliin TM-308 ülekannete tegemiseks kuni 50 km kaugusel telemastist, kus asub vastuvôtuantenn. Liikuvaid videosalvestusbusse (ПВС) on samuti kaks. Need on môeldud televisioonisaadete salvestamiseks koos liikuvate värvitelevisiooni ülekandejaamadega "Magnolija". Videosalvestusbussides on kummaski üks videomagnetofon (KADR-3P), millega saab teha saateid (nii lihtsaid kui monteeritud) ja salvestatud materjale läbi vaadata.

Reportersalvestusjaam "Kaktus" on projekteeritud ja ehitatud Vabariiklikus Raadiotelekeskuses (valmis 1977.a.). Tehnoloogiline aparatuur on komplekteeritud mitme firma seadmetega. Nii näiteks kaamerad KCA ja KCR on firma "Bosch" tooted, tiitrite näitamiseks kasutatav kolmas kaamera on firmalt "Sony", salvestamiseks aga "Ampexi" videomagnetofon AVR-2.

Kuigi "Kaktus" oli môeldud põhiliselt reportaažisalvestusjaamaks, hakati teda kasutama ka mitmete teiste saatevormide puhul - muusikalised saated, lavastused, videofilmid jne. Põhjuseks on salvestusjaama head tehnilised võimalused ning suur mobiilsus (kaamerad kergesti ümberpaigutatavad, kaablid keritakse hüdraulilise süsteemi abil, videomagnetofon on režiipuldi juures).

Neljas värvitelevisiooni saatejaam "Krokus" (ПТВС-3) asub Tartus.

Kantavaid "Teležurnalisti" komplekte videosalvestuseks on kolm (kantav kaamera KCA-90 ja autonoomse toitega videomagnetofon BCN-20).

TELEVISIOONITEHNIKA KOONDTABEL

	Aparatuuri nimetus	Tüüp	Põhiandmed (kaamerate arv)	Arv	Märkused
1.	Värvitelevisiooni stuudio aparatuuri komplekt	Perspektiva	5xKT-132	2	ASB-A ASB-C
2.	- " -	Teletsentr-CT	4xKT-116M	1	ASB-B
3.	Kommutatsioonikeskus	АЦ-1		1	
4.	Telekinokeskus		2xKT-90 2x104Ц	1	
5.	Videomagnetofonid	KADR-3		1	
		KADR-3P		4	
		KADR-3PM		2	
		BCN-40		1	
		BCN-50		1	
6.	Värvitelevisiooni ülekandejaamad	ПТС-ЦТ Magnolija	4xKT-132	2	
		ПТВС-3 Krokus	3xKT-132	1	Tartus
		Kaktus	KCA+KCR+ SONY	1	
7.	Videosalvestusbussid	ПВС		2	
8.	Kantav videosalvestuskomplekt	Teležurnalist	KCA-90	3	

FILMIKOMPLEKS

Filmikompleksi koosseisu kuulub 58 töötajat, kes on koondunud viide alajaotusse: helitsehh (18 töötajat), võttetehnikajaoskond (9), töötlusjaoskond (13), montaažijaoskond (16), tehnilise kontrolli grupp (2).

Koos "Eesti Telefilmiga" valmistatakse aastas filme 35-mm lindile 14,5 tunni ulatuses ja tehakse telesaatete kroonika- ja juurdevõtteid 16-mm lindile 135,5 tunni ulatuses.

Helisalvestuseks on kasutada reportermagnetofonid, heliautobuss, foonikad eraldi 16-mm ja 35-mm magnetlindile salvestamiseks. 16-mm foonikas kasutatakse heli kokkukirjutuskomplekti "Perfectone", mis võimaldab salvestada sünkroonselt filmi pildiga selle juurde heli kolmelt fonogrammilt. Seega saab helirežissöör luua täiuslikuma heli filmile.

Viimasel aastal on juurde saadud sünkroonmagnetofonid K3MП-5 ja K3MП-7, magnetofon MEZ-102B ja heliautobuss MEZ-402, mis on ümber ehitatud ja kohandatud järelsünkroonseteks filmivõteteks.

Võttetehnikajaoskond asub Preesi tänavas. Jaoskonna töötajad hooldavad filmikaameraid (16- ja 35-mm) ning muud võtteaparatuuri.

16-mm kaamerad on kõik sünkroonkaamerad, nad on madala müranivooga ja võimaldavad filmimisel salvestada heli koos sünkroonsignaalidega eraldi magnetofonile. Samuti on neil muudetava fookuskaugusega objektiivid, mis lihtsustavad operaatori tööd. 35-mm kaamerad on eraldi tumm- ja sünkroonkaamerad.

Jaoskonnas on ehitatud allveeboks, millesse paigutatud kaameraga saab teha veealuseid võtteid.

Aasta jooksul on juurde saadud kaamera "Kinor 16SH-2M" ja 35-mm sünkroonkaamera "Sojuz US-3".

Töötlusjaoskonnas ilmutatakse 16-mm pööratavad filmid, 35-mm filmid töödeldakse stuudio "Lenfilm" laboratooriumis.

Jaoskonnas on üles seatud kaks kodumaist ilmutusmasinat 47П-1 ja üks SFV ilmutusmasin "Arri". Töödeldakse mustvalgefilme ОЧТ-45 ja ОЧТ-180 ning värvifilme ЦОТ-90ЛМ ja ЦО-6. Koopiad valmistatakse kopeermasinal "Agat" (23-ВТО).

Montaažijaoskonnas on aparatuur 16-mm ja 35-mm filmide monteerimiseks. 16-mm filmid monteeritakse põhiliselt SLV helimontaažilaual "Steenbeck" (4 tk), 35-mm filmid kodumaistel laudadel 35-УМС (3 tk). 1982. aastal saadi juurde uus 35-mm helimontaažlaud A-742A.

Filmitootmise perspektiivis on ette nähtud järk-järguline üleminek 16-mm ja videofilmile.

FILMITEHNIKA KOONDTABEL

Aparatuuri nimetus	Tüüp	Arv
Helitsehhis		
1. Statsionaarsed helipuldid	ESS-106	2
2. Statsionaarsed helipuldid	ESS-136	1
3. Statsionaarsed helipuldid	ESR-136	1
4. Mittestatsionaarsed helipuldid	PKP-11	2
5. Sünkroonheli ümbersalvestamise komplekt	КМП-9	1
6. Sünkroonmagnetofonid	К3М-14	3
7. Sünkroonmagnetofonid	К3М-22	4
8. Sünkroonmagnetofonid	К3М-11	1
9. Sünkroonmagnetofonid	К3МП-5	3
10. Sünkroonmagnetofonid	К3МП-7	3
11. Sünkroonmagnetofonid	Nagra-III	1
12. Sünkroonmagnetofonid	Nagra-IV	6
13. Sünkroonmagnetofonid	R-6P	15

Aparatuuri nimetus	Tüüp	Arv
14. Magnetofonid	STM-200B	9
15. Magnetofonid	MEZ-28A	3
16. Magnetofonid	MEZ-102	6
17. Magnetofonid	STM-600	4
18. Stereogrammofon	SL-911	1
19. Fonograaf	12Д-26У	1
20. Plaatreverberaator	EMT-140	1
21. 16-mm heli kokku-kirjutuskomplekt	"Perfectone"	1
22. Heliautobuss	MEZ-402	1
Võttetehnikajaoskonnas		
1. Kaamera	"Eclair 16"	2
2. Kaamera	"Eclair ACL"	5
3. Kaamera	"Kinor 16 SH"	3
4. Kaamera	"Kinor 16SH-M"	8
5. Kaamera	"Kinor 16SH-2M"	7
6. Kaamera	"Konvas 1KSR"	3
7. Kaamera	"Konvas 1KSR-1M"	7
8. Kaamera	"Konvas 1KSR-2M"	4
9. Kaamera	CK-1	1
10. Kaamera	"Družba US-2M"	3
11. Kaamera	"Rodina 3KSH-M"	1
12. Kaamera	"Sojuz US-3"	1
13. Transfokaator	"Foton"	2
14. Transfokaator	35 ОПФ7-IA	1
15. Transfokaator	"Pan-Cinor"	2

VABARIIKLIKULE RAADIOTELEKESKUSELE KUULUVAD HOONED

Hoone	Kubatuur m^3	Kasulik pind m^2
1. Televisioonimaja aparatuuri-stuudiokompleks, Tallinn, Lomonossovi 27	41827	8034
2. Televisiooni tehniline hoone (välisülekandetsenh) Tallinn, Faehlmanni 10	6595	1284
3. Televisiooni Tartu stuudio Tartu, Vanemuise 54	2995	688
4. Raadiomaja aparatuuri-stuudio-kompleks Tallinn, Kreutzwaldi 14	32903	5234
5. Raadiomaja (toimetused, admin.) Tallinn, Lomonossovi 21	21317	4556
6. Filmipaviljon Tallinn, Preesi 5/7	6971	970
7. Filmoteek Tallinn, Kreutzwaldi 14	716	209
8. Raadio Pärnu korrespondendipunkt Pärnu, Lille 20	423	124
Mitmesuguseid abiehitused	3569,5	543
Lisaks on lepingute alusel üüritud		1434
sh laod 554,4 m^2, ühiselamud 115,8 m^2, tööruumid 763,8 m^2.		

EHITUSOSAKOND

Ehitusosakonna põhikohustus on praegu organiseerida Televisioonimaja II ehitusjärgu töid.

Televisioonimaja II ehitusjärk projekteeriti instituudis "Eesti Projekt", tehnoloogilise osa tegi projekteerimisinstituudi "Giprokino" Leningradi filiaal, ehitab Tallinna Ehitustrusti 4. Ehitusvalitsus.

Hoone on projekteeritud tööpinnaga 6000m^2, ehitusmahuga 55000m^3, üldmaksumusega 6 miljonit rubla, sellest ehitus-montaažitöödeks 3 miljonit.

Tööde algusest kuni 1.juulini 1983.a. oli ehitus-montaažitöid tehtud 1011200 rbl eest.

Ehitus külgneb olemasoleva telemajaga ja täidab kogu majandushoovi telemaja ja liikuvate ülekandejaamade garaažide vahel ning väljub fassaadiga Faehlmanni tänavale.

Kesksel kohal on läbi kogu maja kõrguse ulatuv 460-m^2 stuudio, millega liituvad ühelt poolt I korrusel ruumid näitlejatele, teleoperaatoritele ja valgustajatele, II korrusel paiknevad stuudio aparatuuriblokk ja remondiruumid. III korrusel on videomagnetofonid ja videoteek, IV korrusel tootmislabor, valgusaparatuuri remondiruumid, ladu ning valgusregulaatorid. Stuudio ventilatsiooniseadmed asuvad V korrusel.

Teisel pool stuudiot on I, II ja III korrusel lavastusvahendite laod, mehaanika-, mööbli-, butafooria- ja õmblustöökojad ning toad kunstnikele. IV korrusel paikneb uudiste kompleks· 100m^2 stuudio tehnika- ja režiiruumidega, filmimontaaž ning toimetuste ja esinejate toad. V korrusele tuleb programmi väljastuskompleks· kaks diktoristuudiot, kumbki 28m^2, tehnika- ja režiiruumid ning kommutatsioonikeskus.

Faehlmanni tänavaga külgneb toimetuste 7-korruseline hoone, mille I korrusel on garderoob ja fuajee, II-VII korruseni on loomingulise personali tööruumid. Siin paiknevad ka paljundus-

seadmed, masinakirjabüroo ja ruumid tööks esinejatega.

Toimetuste hoone fassaadi kujundamisel on lähtutud sellest, et tulevikus saaks jätkata ehitust piki Faehlmanni tänavat. III ehitusjärjekorraga valmiks siis veel teleteater.

Päris puutumata ehitustest ei jäänud ka olemasolev telemaja. Nimelt pidi ta võtma enda kanda umbes 1/3 osas pealeehituse, kuhu on manutatud suur proovisaal, maalimissaalid, ruumid videosalvestuste läbivaatusteks, kostüümide ladu, fonoteek ning mitmeid tehno- ja ventilatsiooniseadmeid. Ehituslik osa, mille maksumus 0,5 miljonit rubla, on vastu võetud.

1983. aastal valmib 730m^2 tööruume. Lõplikult saab telemaja II ehitusjärk valmis 1985. aastaks.

Ehitusjaoskond koos talle alluva hoonerемondijaoskonnaga tegeleb ka hoonete kapitaal- ja jooksva remondiga.

Ehitusjaoskond on tellija, töid teevad hankeorganisatsioonid esitatud tehnilise dokumentatsiooni alusel eraldatud aastalimiidi piires.

1982. aastal tehti kapitaalremonti 18 objektil 122,94 tuh.rbl eest (plaan 121,3 tuh.rbl). Suurematest objektidest on käsil raadiomaja 8.stuudio, mille remont on lõpetamisel.

1983. aastal on plaanis teha kapitaalremonditöid 137 tuhande rubla eest.

Hoonete pisi- ja jooksva remondiga tegeleb hooneremondijaoskond, kus töötab 10 remonditöölist.

Energeetikatalituse 74 töötajat teenindavad ja hooldavad elektri-, telefoniside- ning ventilatsiooni- ja küttesüsteeme. Nemad peavad kindlustama ka valgustuse televisiooni- ja filmivôtetel.

Filmimisel ja värvisaadete salvestamisel ei piisa sageli välisvalgusest, siis tuleb täiendavalt kasutada valgusteid.

1982/83.a. juurutati valgustsehhis uued valgustid, mille värvustemperatuur vastab välisvalguse värvustemperatuurile. Need on:

"Ljuks 575" vôimsusega 575 W
"Ljuks 1" vôimsusega 1 kW
"Raduga 2" vôimsusega 2,5 kW
"Raduga 4" vôimsusega 4,0 kW

Valgustites kasutatakse ДРИ- ja ДРИШ-tüüpi metallhalogeenlampe, mille värvustemperatuur on 6000°K...7000°K. Sealjuures on nende lampide valgusviljakus suurem kui sama vôimsusega endistel valgustitel. Ainukeseks puuduseks on nende toitetrafo suur kaal.

Elektrienergiat kulutati 1982. aastal Komitees kokku 1888000 kWh, sn televisioonis 1154000kWh ja raadios 734000 kWh, lisaks sellele on telesalvestustel ja filmivôtetel jôujaamadega toodetud ja ära kasutatud 60000 kWh elektrienergiat. Ökonoomse tarbimisega on kokku hoitud 108000 kWh normeeritud kulust.

Soojusenergia kulu 1982.a. oli 62786 Gcal.

Raadio- ja telemaja sisemises telefoniabonentsüsteemis on 600 numbrit, 390 väljumisega linna telefonivôrku. Telemajas seati 1982. aastal üles uus koordinaattelefonjaam УПАТС-200.

TRANSPORDITSEHH

Enamik Raadiotelekeskuse transpordivahendeid on koondatud transporditsehhi: 17 bussi, 33 sõidu- ja 12 veoautot ning 6 sõidukit eriaparatuuriga, kokku 68. Osa aparatuuriga eriautosid ja nende järelhaagiseid kuuluvad koos autojuhtidega teistesse alajaotustesse vastavalt aparatuuri iseloomule.

Viimastel aastatel pole sõidukite arv kasvanud, sest uusi autosid saadakse ainult amortiseerunute asendamiseks (4...6 autot aastas).

Et ka transpordivahendite remont, tehniline teenindamine ja töö arvestus lasub transporditsehhil, siis on koosseisus lisaks 42 autojuhile veel 23 muud ametikohta.

Autod läbivad aastas keskmiselt 1760000 kilomeetrit, kulutades 300 tonni kütust.

SOTSIALISTLIK VÕISTLUS

Vabariikliku Raadiotelekeskuse a/ü komitee tähtsaks töölõiguks on töötajate hulgas sotsialistliku võistluse organiseerimine.

Ettevõtte struktuuriliste alajaotuste sotsialistliku võistluse tingimused on fikseeritud kollektiivlepingus, mille a/ü komitee on sõlminud administratsiooniga.

Arvestuseks on välja töötatud põhi- ja täiendnäitajad, võisteldakse kolmes grupis. Kokkuvõtted võistluse käigust teeb vastav komisjon igas kvartalis.

Iga grupi parimat alajaotust autasustatakse rändvimpli, aukirja ja esimese rahalise preemiaga paremate töötajate premeerimiseks. I ja III grupis antakse ka teine rahaline preemia. Preemia summa sõltub võitnud alajaotuse töötajate arvust.

Individuaalselt võistlevad töötajad kommunistliku töö eesrindlase nimetuse saavutamiseks.

Tööliste hulgas on üheteistkümnel kutsealal organiseeritud võistlus nimetusele "Kutseala parim".

Vabariikliku Raadiotelekeskuse kollektiiv osaleb ka üleliidulises sotsialistlikus võistluses NSVL Teleraadiokomitee süsteemis, 1982.a. II kvartalis saavutas kollektiiv II koha. NSV Liidu moodustamise 60. aastapäeva eelses sotsialistlikus võistluses omistati ettevõttele rändpunalipp koos diplomi ja I rahalise preemiaga.

1982. aasta töötulemuste alusel pälvis nimetuse "Parim valgustaja" üleliidulises sotsialistlikus võistluses Lembit Pärn, ettevõttesiseselt omistati "Kutseala parima" nimetus 17 ja kommunistliku töö eesrindlase nimetus 34 töötajale.

A.S. POPOVI NIMELISE RAADIOTEHNIKA, ELEKTROONIKA JA SIDE TEADUSLIK TEHNILISE ÜHINGU (RESTTÜ) TEGEVUSEST

Vabariikliku Raadiotelekeskuse A.S.Popovi nim. RESTTÜ algorganisatsiooni kuulub käesoleval ajal 205 liiget.

Algorganisatsiooni tegevust juhib 21 liikmeline a/o nõukogu, kes ühtlasi täidab ka ettevõtte tehnikanõukogu funktsioone. Nõukogu esimees on Ü.Kaldma, asetäitjad K.Varandi ja V.Vovtšenko, teaduslik sekretär I.Pihlak ja laekur Ü.Soovik.

Nii nagu eelmistel aastatel, oli ka 1982.a. Raadiotelekeskuse RESTTÜ a/o peatähelepanu pööratud värvitelevisiooni arendamisele meie vabariigis, TV- ja raadiosaadete kvaliteedi parandamisele. Lõpetati TV tehnilise baasi moderniseerimine ja mindi täielikult üle mustvalgetelevisioonilt värvitelevisioonile (värvi-TV juurutamise 10.aastapäeva tähistati 24.dets. 1982.a.). Jätkus TV stuudio-aparatuurikompleksi II järjekorra ehitus.

Reporter-salvestusjaam "Kaktus" ja selle aparatuur
(H.Maasikmetsa fotod)

Saate proov ETV A-stuudios (P.Sirge foto)

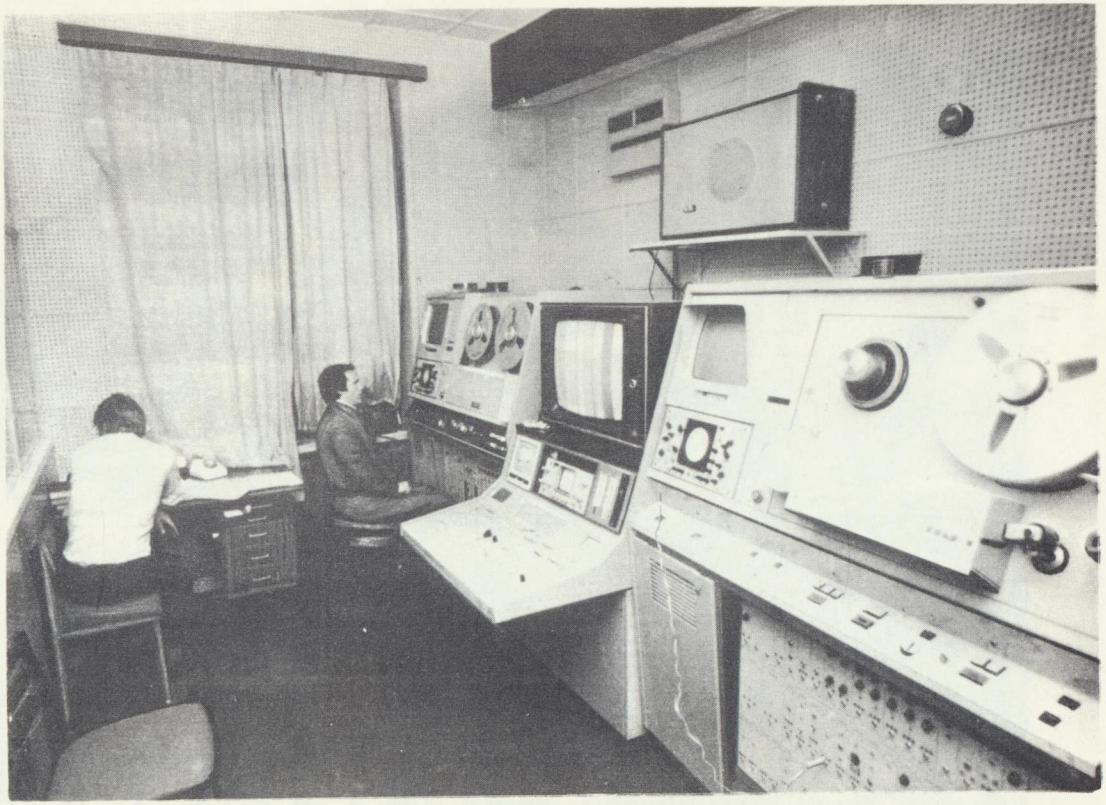

Videomagnetofon "Kadr-3PM" (P.Sirge foto)

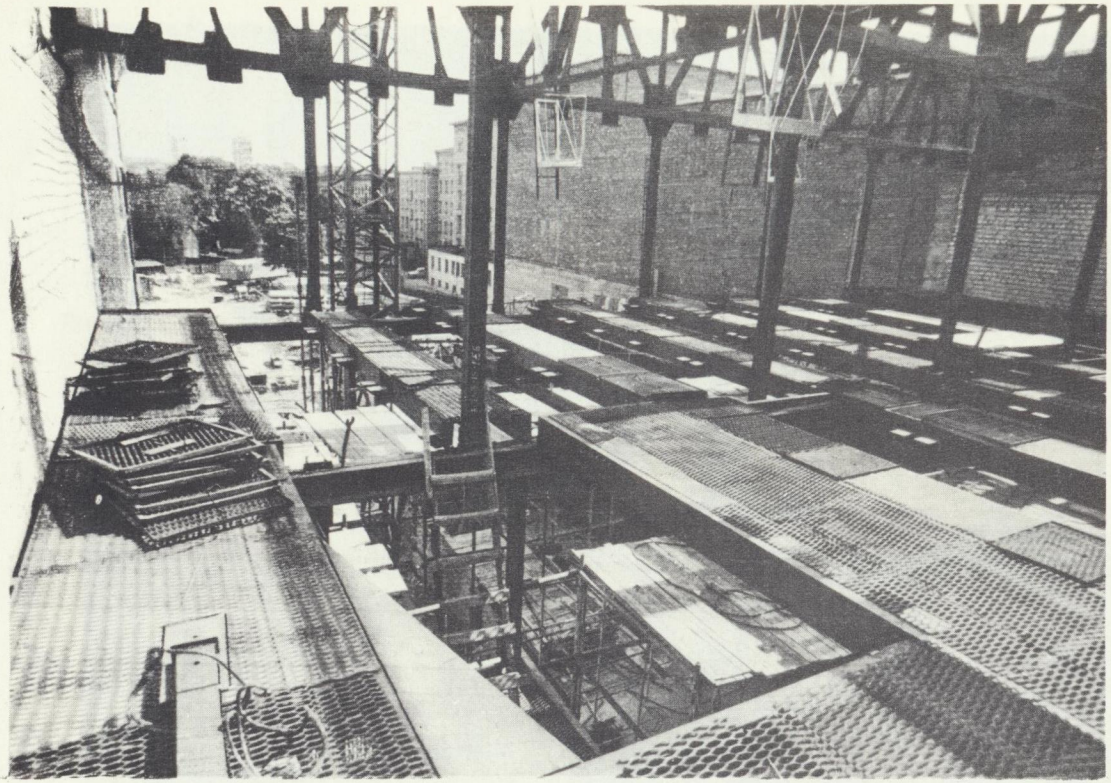

Nii nägi 1983.a. suvel välja D-stuudio (P.Sirge foto)

Raali sisestatud andmete kontrollimine, tellijate küsimustele vastamine ja tellimuste vormistamine, kõik see kuulub LUULE ENGELI igapäevasesse töösse (H.Maasikmetsa foto)

Matemaatik BORIS LAMBERG ja vanetusinsener VILJO KALLAS arvuti 1010B juures (H.Maasikmetsa foto)

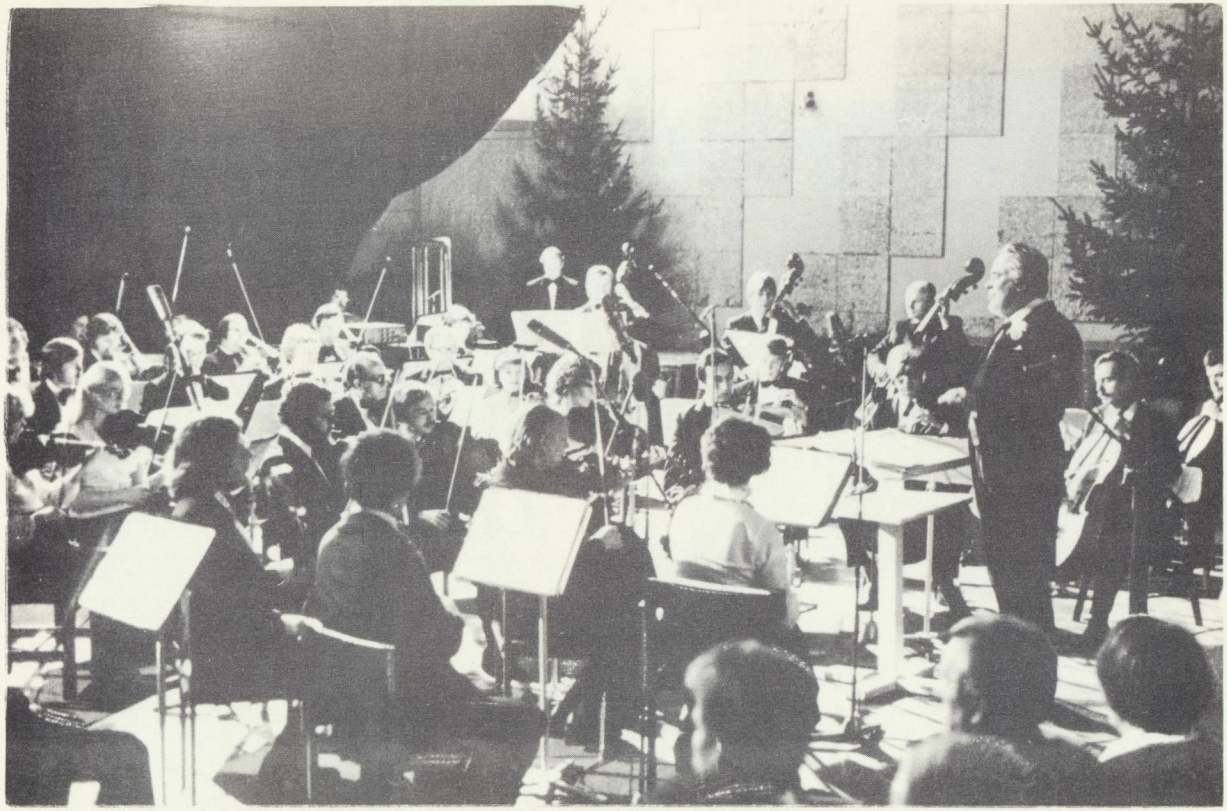

Estraadiorkester ENSV rahvakunstniku PEETER SAULI juhatusel "Nääristuudio" kontserdil ER Valges saalis (A. Rammo foto)

Segakoor "Estonia" kontserdisaalis

Uue tehnika väljatöötamiseks ja evitamiseks on moodustatud loomingulised brigaadid, korraldatakse nõupidamisi ja erialaseid ekskursioone, võetakse osa üleliidulistest teaduslik-tehnilisest konverentsidest, seminaridest jm. üritustest. Mitmed a/o liikmed käivad teaduslikes komandeeringutes (rahvusvahelistel näitustel Moskvas jm.).

1982.a. viidi läbi järjekordne uue tehnika rakendamise ühiskondlik ülevaatus. Ettevõtte uue tehnika plaan täideti möödunud aastal 100%, käiku läks 10 uut objekti (nendest kaks ennetähtaegselt) üle 1,5 milj.rbl väärtuses, sh uus, kolmanda põlvkonna värvi-TV aparatuurikomplekt "Perspektiva" ASB-C-s (loominguline brigaad selle juurutamiseks moodustati 1981.a. eesotsas E.Järviga). Koostöös NSVL Sideministeeriumiga anti ekspluatatsiooni Nõukogude Liidus esimene digitaaltehnikal baseeruv stereofooniline raadioülekandeliin Leningradi ja Tallinna vahel (esimene katseline otseülekanne Leningradist Tallinna toimus 25.mail 1982. aastal). Praegu jätkub regulaarne stereoprogrammide vahetus Leningradi ja Tallinna vahel. Kirjutati alla leping Üleliidulise Sidetehnika Uurimisinstituudi Leningradi filiaaliga uurimistööde jätkamiseks digitaaltehnika valdkonnas. Lisaks sellele anti eetrisse 6 kvadrofoonilist katsesaadet. 1982.aastal (võrreldes 1981. aastaga) vähenesid tehnilised seisakud ja praagid 100 saatetunni kohta raadios 75,6% ja televisioonis 22%. Kogemusi vahetati Moskva, Leningradi, Riia, Vilniuse, Kaunase, Minski, Kišinjovi, Tbilisi, Donetski jt. raadiotelekeskustega, samuti mitmete uurimisinstituutidega uue tehnika ja tehnoloogia valdkonnas.

Ülevaatuse käigus esitati ja juurutati 77 ratsionaliseerimisettepanekut (kokku on aastatel 1972-1982 esitatud üle 850 ratsionaliseerimisettepaneku). Ratsionaliseerimistööst võttis osa 51 a/o liiget. Parimaks ettepanekuks tunnistati a/o

liikmete A.Arensi, A.Gribkovi ja R.Rämmi ettepanek "Telekinokeskus". Võeti osa üleliidulisest ratsionaliseerimiskonkursist, kus III preemia väärilisekс tunnistati ENSV teenelise ratsionaliseerija A.-R. Terepingi ettepanek "Universaalsed lahutusvõimendid". Ergutuspreemia anti J.Tagavälja ettepanekule "Reportermagnetofoni "Reporter-7A" mikrofonisisendi tundlikkuse tõstmine". Aastatel 1972-1982 on üleliidulistelt konkurssidelt kokku saadud 9 teist, 3 kolmandat ja 6 ergutuspreemiat. 1982.a. viljakaimaks ratsionaliseerijaks oli 9 ettepanekuga M.Ledvanov.

Uue tehnika üleliidulise ühiskondliku ülevaatuse 1982.a. tulemuste eest anti algorganisatsioonile II üleliiduline preemia koos RESTTÜ Keskjuhatuse diplomiga. Varem on II üleliidulisi preemiaid koos diplomiga saadud neljal korral - 1973, 1974, 1975 ja 1978, III üleliidulisi preemiaid koos diplomiga neljal korral - 1972, 1976, 1979 ja 1980, üleliidulisi diplomeid kahel korral - 1977 ja 1981, III vabariiklikke preemiaid neljal korral - 1972, 1974, 1975 ja 1976.

Konverentsid

* Ettekandega "10 aastat värvitelevisiooni Eesti NSV-s" esines A.S.Popovi nim.RESTTÜ Eesti Organisatsiooni 25. aastapäevale pühendatud teaduslik-tehnilise konverentsi plenaaristungil 6.mail 1983.a. VRTK direktor L.Põldma.

* Ettekannetega Tallinnas toimunud rahvusvahelisel sümpoosionil "Kõne ja muusika töötlemise ühisaspektid inimeses ja masinas" (22.-24.nov. 1982.a.) ja Moskvas toimunud NSVL TA Psühholoogia Instituudi psühho-füüsika laboratooriumi laiendatud koosolekul (29.nov.1982.a.) ning sama instituudi juubelikonverentsil (22.dets.1982.a.) esines VRTK tootmislabori juhataja A.-R.Tereping.

BIBLIOGRAAFIA

Pedusaar,H. Helitehnika kodus. - Tln.,"Valgus", 1982, 216 lk.

Helm,A. Magnetofonide distantsjuhtimisest.- Side.Raadio.Televisioon, 1982,nr.10.

Pedusaar,H. Magnetlint. - Tehnika ja Tootmine, 1982, nr.9.

Pedusaar,H. Panofoonia - uus pseudostereomeetod - Tehnika ja Tootmine, 1983, nr.2.

Pedusaar,H. Kuular ТДС-7.- Tehnika ja Tootmine, 1983, nr.5

Tereping,A.-R. Andur magnetlindi müra baasil. - Side.Raadio.Televisioon, 1983,nr.2.

Vaik,H. Stuudiomagnetofon "MEZ-109-ST". - Side.Raadio.Televisioon, 1982,nr.8.

Varandi,K. Unifitseeritud värviteleritest. - Tehnika ja Tootmine, 1982, nr.11.

INFORMATSIOONI- JA ARVUTUSKESKUS

INFORMATSIOONI- JA ARVUTUSKESKUSE PÕHIÜLESANDED

ENSV Riikliku Teleraadiokomitee Informatsiooni- ja Arvutuskeskus (IAK) on komitee isemajandav allasutus otsese alluvusega Teleraadiokomitee esimehe asetäitjale. IAK moodustati Eesti Raadio Arvutuskeskuse (loodud 1968.a.) reorganiseerimise tulemusena 1.juunil 1982. aastal.

Arvutuskeskuse põhiülesandeks on praktiliselt kõikide Teleraadiokomitee alajaotuste teenindamine oma tegevusvaldkonna piires. IAK peamisteks tegevussuundadeks on:

1) komitee vajadustest ja spetsiifikast lähtudes automatiseeritud infotöötlemise süsteemide loomine,
2) televisiooni- ja raadioprogrammide sisu ning auditooriumi uurimine, soovituste väljatöötamine saatekava edasiseks täiustamiseks,
3) komitee väljaannete "Televisioon", "Televidenije" ja "Raadioleht" ning teiste komitee ja selle tegevust tutvustavate trükiste ettevalmistamine ja väljaandmine, operatiivpaljundustööde tegemine.

IAK on NSV Liidu teleraadiokomiteede süsteemis juhtiv arvutuskeskus probleemorienteeritud kompleksi "Teleraadioteek" väljatöötamisel. Seetõttu arendatakse ulatuslikku koostööd teiste teleraadiokomiteede arvutuskeskustega automatiseeritud infotöötluse loomisel ja täiustamisel. Pidevalt töötleldakse arvutil statistiliselt sotsioloogiliste uurimuste andmeid mitmete Eesti NSV ja NSV Liidu uurimiskeskuste tellimusel.

IAK ees seisvate ülesannete lahendamiseks on töö organiseeritud kolmes liinis:

- andmetöötluse projekteerimine ja andmete töötlemine,
- sotsioloogiline ja metoodiline uurimistöö ning kirjastustegevus,
- tehnika hooldus ja moderniseerimine, muud tööd (elektrograafiline paljundus, tekstide mikrofišeerimine).

IAK-s töötab 99 inimest, nendest umbes pooled on seotud projekteerimis- ja uurimistöödsega ning kirjastustegevusega, pooled aga otseselt andmetöötluse, tehnika hooldamise ja orgtehnika ekspluatatsiooniga.

Kõik tööd IAK-s tehakse kas lepingute või tellimuskirjade alusel. 1982. aasta tulud moodustasid kokku 808000 rubla, sellest

- Teleraadiokomiteele tehtud tööd 429000 rubla,
- Teleraadiokomitee väljaanded 242000 rubla,
- teistele asutustele tehtud tööd 125000 rubla.

IAK kasum 1982. aastal oli 144000 rubla.

Informatsiooni- ja Arvutuskeskusel on tootmisvahendid 2,3 miljoni rubla väärtuses. 1982. aastal oli kasutusel neli universaalarvutit·

"Razdan-3" - II põlvkonna arvuti, ekspluatatsioonis 1969.aastast,

VT-1010B - III põlvkonna miniarvuti, ekspluatatsioonis 1973.aastast,

CM-1403 - miniarvuti seeriast CM-4, evitati 1981.a.

CM-1403.02 - miniarvuti seeriast CM-4, evitati 1982.a.

Lisaks loetletuile on 1982. aastast ekspluatatsioonis ka firma "Wang" tekstitöötlusarvuti WPS-20 ühe tööpunktiga.

Väljaspool arvutisaale on infotöötluse sõlmpunktidesse (toimetustesse, fonoteeki jm) vahetult tööle rakendatud 14 kuvarit, neist kahe juures on võimalik ekraanile toodud andmeid ka printida.

1983.aastal sai IAK veel ühe CM-4 seeria arvuti. See koosneb baaskomplektist CM-1403, millel

on suurendatud põhimälu mant, lisatud välismälu, šiinilüliti ja multipleksorid terminaalide (kuvarid ja printerid) ühendamiseks. Koos raaliga CM-1403 moodustavad need arvutikompleksi, milles saab suure mahutavusega magnetketasmälu ja terminaale ühendada ükskõik kumma arvutikomplektiga. Selline lahendus võimaldab arvutite paindlikumat kasutamist ja suuremat töökindlust, võrreldes eraldiseisva arvutiga. Projekt, mis töötati välja IAK-s, on aluseks VMN liikmesmaade teleraadioorganisatsioonide tarbeks projekteeritava probleemorienteeritud kompleksi "Teleraadioteek" riistvara komplekteerimisel.

Tehnikaseadmete väljaarendamise ja ekspluatatsiooniga tegeleb IAK-s kaks osakonda· tehnilise ekspluatatsiooni ning orgtehnika osakond. Tehnilise ekspluatatsiooni osakonna hooldada on kogu arvutustehnika ja selle normaalseks tööks vajalikud lisaseadmed. Koostöös projekteerimise ja programmeerimise osakonnaga töötakse välja ka uute projektide tehnilisi vahendeid käsitlevad osad ning võetakse osa projekti realiseerimisest.

Orgtehnika osakonna põhifunktsiooniks on paljundustööde tegemine, mikrofiššide valmistamine, mikrofiššidelt kserokoopiate valmistamine ja nendeks töödeks vajaminevate seadmete hooldamine. Mikrofiššide valmistamiseks on kasutusel seadmekomplekt "Copex" ja mikrofiššidelt paberile kopeerimiseks on kasutada kopeerluger "Xerox 740". Paljundustööde tegemiseks on kaks elektrograafilist paljundusaparaati "Xerox 3107" ja "Xerox 3400". Päevakorral on paljundusbaasi arengu ja laiendamise küsimused.

INFORMATSIOONI- JA ARVUTUSKESKUSE JUHTIMISSTRUKTUUR

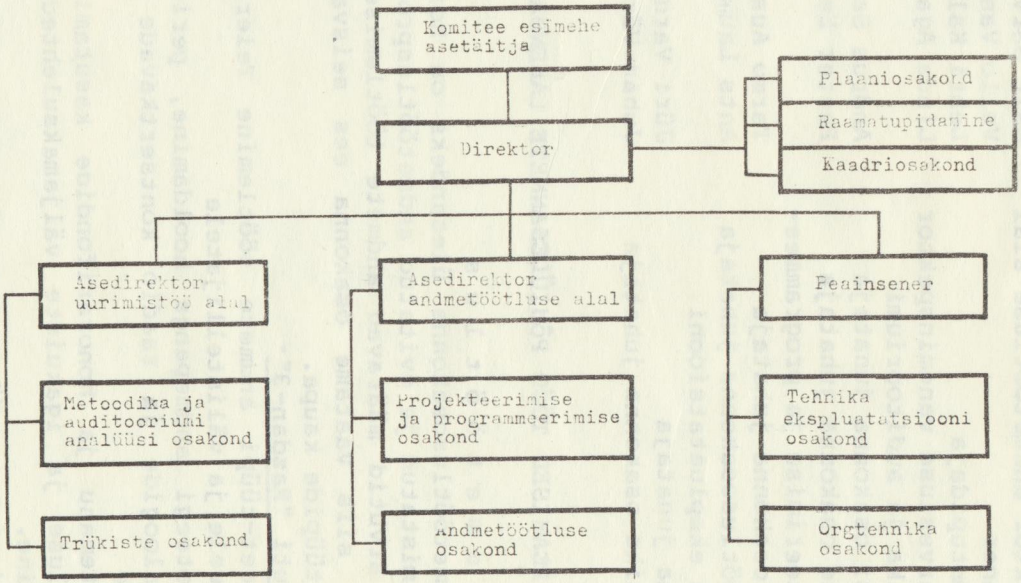

IAK JUHTKOND

Direktor	Rein Harjo
Asedirektor uurimistöö alal	Enn Kreem
Asedirektor andmetöötluse alal	Mait Sarv
Peainsener	Vello Vanem
Pearaamatupidaja	Lehti Kalle
Kaadriarvestuse vaneminspektor	Linda Agafonova
Metoodika ja auditooriumi analüüsi osakonna juhataja	Andrus Saar
Trükiste osakonna juhataja	Peeter Eelsaare
Projekteerimise ja programmeerimise osakonna juhataja	Tarmo Aus
Andmetöötlusosakonna juhataja	Ants Laumets
Tehnika ekspluatatsiooni osakonna juhataja	Jüri Varda
Orgtehnika osakonna juhataja	Juhan Värk

IAK PEAMISED TÖÖD PÕHIÜLESANNETE LAHENDAMISEL

A n d m e t ö ö t l u s

Andmetöötlusosakonna ülesandeks on hoida käigus valmistatud ja evitatud andmetöötlusprogramme.

Et arvutid määravad andmete töötlemise tehnoloogia, siis vaatame osakonna ees seisvaid töid arvuti tüüpide kaupa.

Arvuti "Razdan-3":

1) ankeet-tüüpi andmete töötlemine Teleraadiokomiteele ja välistellijatele
2) fonoteegi andmepanga hooldamine, perioodiline kataloogide ja raadio kontsertkavade koostamine
3) saatemahu ja honorarifondide kasutamise aruandluse ja igakuiste väljamaksulehtede koostamine.

Vaid ankeet-tüüpi andmete sisestamisel kasutatakse IAK-s traditsioonilist andmete sisestusmoodust üle perfokandja. Teiste ülesannete andmehõive (ka lahendamiseks arvutil "Razdan-3") toi-

mub juba valdavalt reaalajas kuvarite vähendusel Komitee allüksustes, kus info tekib ja koguneb.

Ungari RV firma "Videoton" väikearvuti 1010B:

1) fonoteegi laenutusega seotud ülesanded
2) saadete kohta käiva informatsiooni arvelevõtt ja operatiivsed tööd
3) honorari vaheväljamaksete operatiivne lahendus
4) raadiosaadete tehnilise plaani koostamine
5) raadiostuudiote ja aparatuuri kasutamise graafikute koostamine
6) infobülletäänide koostamine informatsioonisaadete toimetustele ja TASS-i uudiste operatiivne jälgimine
7) fonoteegi muusikapalade kodeerimine andmepanga jaoks ja tellimuste koostamine automaatsele raadio kontserdikavade koostamise ülesannete kompleksile
8) raadio- ja teleprogrammide sisu analüüsi andmehõive ja ekspressmeetodite rakendamine ankeettüüpi andmete töötlemiseks.

Tänu arvutile 1010B projekteeritud ja evitatud uuele tehnoloogiale osutus võimalikuks kasutada seda arvutit väga mitmekülgselt, selle abil saavad Komitee töötajad lahendada üle 100 erineva ülesande. Andmehõive viimisega tarbija juurde tõusis oluliselt andmetöötluse operatiivsus ja täpsus, andmetöötlusosakonna töötajatel vähenes lahendatavate ülesannete rutiinne hooldustöö.

1983.aastal algas arvutit "Razdan 3" kasutavate ülesannete ülekandmine arvutile CM-4, kus on võimalik kasutada uut tehnoloogiat ja laiendatud andmetöötlusvõimalusi. See aga tähendab andmetöötlusosakonna töö tunduvat teisenemist.

Projekteerimine ja programmeerimine

Osakonna ülesandeks on andmetöötlusprojektide koostamine ja realiseerimine Komitees. Suures ulatuses osalevad osakonna töötajad Komitee jaoks uurimisprobleemide püstitamisel.

Vastupidiselt üldlevinud traditsioonile ei tõmmata IAK-s teravat piiri projekteerijate ja programmeerijate vahele. Töötaja, kes on ühe ülesande jaoks projekteerija, võib teise ülesande jaoks olla vahendite koostaja - programmeerija. Sellise lähenemisega hoitakse ära lõhe tekkimine kahe töölõigu vahele (üldine praktika näitab, et see on kerge tulema) ja suudetakse spetsialiste paremini hoida ülesannete kõrgusel, nad ei kaota kvalifikatsiooni.

Töö põhirõhk on suunatud Komitee automatiseeritud infosüsteemi baasi loomisele, mis tugineb arvutisüsteemil CM-4. Olemuselt on projekteerijate-programmeerijate töö ettevalmistavaks etapiks teiste osakondade tulevasele tööle. Praegune periood on murrangulise tähtsusega, sest IAK-s toimub arvutustehnika muutumine, muutub projekteerimistehnoloogia ning projektide vormistamise viimine vastavusse uute üleliiduliste standartitega.

Käesoleva süsteemi loomisel üldistatakse arvutitel "Razdan-3" ja 1010B saadud kogemusi ja arvestatakse arvutustehnika kasutamise üldist arengut.

Aastal 1983 tegeleb osakond järgmiste konkreetsete ülesandekompleksidega:

1) statistiline andmetöötlus arvutil CM-4,
2) saatekava planeerimine ja saadete kohta käiva andmestiku töötlus arvutil CM-4,
3) tekstitöötlus arvutil CM-4,
4) muusika andmepanga ja ülesannete üleviimine arvutile CM-4,
5) dispetšiülesannete kompleksi laiendamise probleemi püstitus arvutile 1010B.

Kuna meie Informatsiooni- ja Arvutuskeskus on NSV Liidus arvutustehnika kasutamisel teleraadio töös juhtiva keskuse staatuses, on tema üheks ülesandeks edasi anda oma kogemusi teistele NSVL teleraadioorganisatsioonidele.

Selle ülesande lahendamise eelduseks on andmetöötlussüsteemide loomise kogemuste üldistami-

ne. Vastavad programmvahendid vormistatakse probleemorienteeritud kompleksina "Teleraadioteek". Töö kujutab endast Üleliidulise Teleraadiokomitee tellimust ning valmib 1983.aastal.

M u u s i k a a u t o m a t i s e e r i t u d k a s u t a m i n e

Muusika automatiseeritud kasutamise grupi üheks põhiülesandeks on hoida tasemel muusikapalade kodeerimine, metoodika, samuti kodeerida fonoteeki saabuvad muusikapalad ja hoida arvutis olev andmepank vastavuses fonoteegi aktuaalse sisuga.

Teiseks põhiülesandeks on arendada automaatse raadiokontsertide koostamise algoritmi ja tellimise metoodikat, organiseerida regulaarne kataloogide ja kontaktide koostamine ning anda metoodilist abi muusika automatiseeritud süsteemi kasutamise kohta toimetusepoolsetele tarbijatele.

See oli IAK tehniline pool, ülesanded, mis seotud otseselt arvutustehnikaga. Mida aga annab loetletu toimetajatele, loomingulisele personalile? Kuidas arvutuskeskus neid aitab?

Arvestused näitavad, et Teleraadiokomitees on arvutite produktsiooniga oma igapäevases töös seotud 250 inimest. Võib kindel olla, et kaks allüksust, Eesti Raadio programmide peadirektsioon ja muusikasaadete peatoimetus ei kujuta enam oma tööd ette ilma raalita, millelt saadavat teavet kasutatakse esilekerkinud olukordade hindamisel ja otsuste vastuvõtmisel päevast päeva.

Kõik Eesti Raadio fonoteeki lähetatavad muusikapalad kodeeritakse muusika automatiseeritud andmete töötlemise gruppi poolt paljude muusikaliste ja muusikaväliste tunnuste alusel. Nende parameetrite abil saab muusikatoimetaja koostada kontserdi mudeli, mille alusel raal koostab etteantud ülesannetele vastava muusikakava. Tavaliselt tehakse ühe mudeli alusel korraga palju ka-

vu. Tänu sellele muutub Eesti Raadio muusikaprogramm mitmekesisemaks, sest kasutatakse ära maksimaalne osa fonoteegipaladest. Iga päev läheb eetrisse keskmiselt 7,5 tundi sellisel meetodil koostatud muusikakavasid. Teisalt tuleb rõhutada ka seda, et tänu sellisele automatiseerimisele saab säästa muusikatoimetajate vaimuenergiat loomingulisemate ülesannete lahendamisele, kui seda on vahemuusikakavade koostamine.

Asjaolu, et muusikapalad on kodeeritud arvutisse, teeb märksa lihtsamaks ka fonoteegitöötajate laenutustöö. Arvuti abil saavad nad operatiivselt kindlaks teha, kelle käes on üks või teine nõutav muusikalint. Kergemaks on muutunud ka fonoteegi muusikakataloogide koostamine. Piisab, kui sisestada vajalike muusikapalade tunnused arvutisse, millele toetudes moodustatakse nõutud kataloog.

Tekstilise informatsiooni sisestamine raali võimaldab toimetajatel järjest enam vähendada paberitööd. Teksti redigeerimine toimub kuvari vahendusel, mistõttu toimetajatöö muutub kiiremaks ja kvaliteetsemaks. Arvutil töödeldud informatsioon on kergesti kättesaadav.

Raali abil toimub ka ressursside arvestus· honorariarveldused, raadiostuudiote ja aparatuuri kasutamise graafikute koostamine jms. Tänu sellele on võimalik operatiivselt hinnata majandustegevust ning ressursse vajaduse korral ümber jaotada.

T r ü k i s t e o s a k o n d

Põhiülesandeks on korraldada Teleraadiokomitee väljaannete trükkimine.

Nende lühiandmed. Raadio saatekavad (koos annotatsiooniga) publitseeritakse nädalalehes "Raadioleht", mille tiraaž on 42500. Televisiooni saatekavasid (koos annotatsiooniga) tutvustavad nädalaleht "Televisioon" (tiraaž 186500) ja selle venekeelne sõsar "Televidenije" (tiraaž 98000).

Lisaks neile trükitakse Leningradis nädalalehe "Govorit i pokazôvajet Moskva" varianti ENSV tarvis (tiraaž 7500), millele "Televisiooni" toimetus valmistab ette kaks lehekülge. ETV saatekava ja ER venekeelsete saadete kava, mõlemad koos mõningate annotatsioonidega.

S o t s i o l o o g i l i n e
u u r i m i s t ö ö

Sotsioloogilise uurimistööga tegeleb metoodika ja auditooriumi analüüsi osakond, mille põhiülesanded on järgmised.

1) sotsioloogiliste meetodite abil koguda infot
   - avaliku arvamuse kohta elanikkonna erinevates gruppides,
   - avaliku arvamuse ja massikommunikatsiooni tekstide seostest,
2) teha saadud informatsiooni kvalifitseeritud analüüs,
3) analüüsi tulemused vajalikus vormis esitada tellijaorganisatsioonile.

1982. aastal lõppesid järgmised suuremahulised uurimused.

1. Pensionäride elu-olu ja massiinformatsiooni vahendite koht selles.
2. Noortesaadete aeg ja koht Eesti Raadio programmis.
3. Vestlusžanrite teooriast ja praktikast.

Lühidalt uurumiste sisust.

I. Eestlastest on peaaegu iga neljas inimene pensionieas, kuid selle vanusegrupi inimeste probleemide uurimisega sotsioloogiliste meetodite abil ei ole peaaegu üldse tegeldud. Iseäranis uurimata on see osa probleemist, mis puudutab eakate inimeste ja massikommunikatsioonivanendite vanekorda. Sotsiaal-demograafilistel andmetel võib pensionäride grupile anda järgmise iseloomustuse.

- suurem osa (üle 70%) on naised, mida kõrgem iga, seda suurem naiste osakaal,

- umbes pooled elavad linnas, pooled maal,
- enamuses on tegemist vähese kooliharidusega inimestega (kolmel inimesel neljast on algharidus või alla selle),
- umbes kolmandik jätkab töötamist, kaks kolmandikku on kodused.

1981/82. aastal korraldati uurimus, mille käigus küsitleti üle tuhande kõigis Eesti NSV linnades ja rajoonides elava pensionäri. Uurimuse põhitulemusi võib sõnastada järgnevalt:

1. 97%-l pensionäridest on kodus raadiovastuvõtjad, 93%-l televiisor, lisaks on nende kuulamis- ja vaatamisvõimalused paremad kui teistel elanikkonna rühmadel. Umbes pooled pensionäridest veedavad praktiliselt kogu aja kodus. Teise poole pensionäridest võib jagada kolmeks - üned, kes käivad ka kultuuriüritustel, külas ja mujal, teised, kes käivad tööl, kolmandad, kes leiavad aega nii tööl kui ka mujal käimiseks. Nii töö- kui puhkepäeviti on üle 90% pensionäridest alates kella 19-st kodus.

2. Oma suhteliselt häid raadio- ja telesaadete jälgimise võimalusi enamus pensionäridest ka kasutab, kulutades raadiole ja TV-le kummalegi keskmiselt kolm tundi päevas. Enamasti jälgitakse vaid ER ja ETV saateid, teisi kanaleid kasutab vaid minimaalne osa pensionäridest.

3. Praegustest raadiosaadetest eelistavad pensionärid neid, kust saab kuulda kodukandi uudiseid, teateid kellaaja ja ilma kohta, meelelahutust, meeldivat tausta oma toimingutele, kuuldemänge, vestlusi perekonnast ja kodust, tervishoiust, avaliku korra kaitsest, uudistesaateid.

4. Kuigi pensionär on ER ja ETV saadetega üldiselt rahul, leiab enamik neist, et ER ja ETV võiksid tena saateid, mis oleksid mõeldud spetsiaalselt vanemaealistele.

Uurimuse alusel tehti konkreetsed ettepanekud Teleraadiokomitee juhtkonnale kaalumaks võimalust planeerida eakatele mõeldud saateid, välja pakuti

ka konkreetsed saateajad ja saadete temaatika.

II. Uurimistöö "Noortesaadete aeg ja koht Eesti Raadio programmides" ettepanekud on juba 1983. aasta 3.jaanuarist realiseeritud Eesti Raadio uue saatevõrgu näol. Mitmete noorteuurimuste andmed võimaldasid valida noortesaadetele optimaalse eetriaja ning täpsed sihtauditooriumid. Oluliseks peame asjaolu, et noorte-, laste- ja mudilassaadete ajad lahendati kompleksselt, arvestades auditooriumi vaba aega ja ETV lastesaadete aegu. Nii algavad noorte- ja lastesaated igal tööpäeval kell 19.30 ja kestavad 20 minutit. Kohe seejärel algab 10-minutiline mudilassaade. Need saated korduvad igal tööpäeval kell 9.30 vastupidises järjestuses, et mudilassaateid saaks lülitada ka lasteaedade tegevusprogrammi. Igal tööpäeval kell 17.00 antakse eetrisse laste- ja noortesaateid, mis on erialahuvidele suunatud või hariva suunaga.

III. Intervjuu on ajakirjanduses peamisi informatsiooni hankimise meetodeid. Intervjuu on ka ajakirjanduslik žanr, vahendamisvorm, mis tänu oma spetsiifikale toimib nii informatsiooni vahendajana kui isiksuse, karakteri avajana eriti edukalt raadiokommunikatsioonis. Kirjandust intervjuu teooriast ja praktikast on väne. Seepärast koostati metoodiline õppevahend, milles ajakirjanikele meenutatakse intervjuužanri ajakirjanduslikke võimalusi, erinevaid intervjueerimise vorme, intervjuu psühholoogilisi aluseid, vestluse ettevalmistamise ja läbiviimise metoodikat.

Need on nii-öelda ühekordsed uurimused. Kuid osakond tegeleb ka regulaarsete uurimustega kahes suunas: elektrooniliste massikommunikatsioonivahendite (televisiooni- ja raadioprogrammide) tarbimise uurimine päevik-küsitluste alusel, televisiooni- ja raadioprogrammide sisu uurimine.

Alates 1970.aastast igas kvartalis korra (nädala jooksul) küsime ülevabariigilise mikromudeli

järgi valitud 10 - 70-aastastelt eesti keelt valdavatelt elanikelt, mis kellaajal ja mida nad raadiost-televisioonist kuulavad ja vaatavad. Abilisteks küsitlustel on üle saja mittekoosseisulise kaastöölise üle kogu Eestimaa. Iga küsitletav esindab ca 6500 enam-vähem sama vanuse, hariduse, tööala, soo ja elukohaga inimest. Programmide jälgimist uuritakse veerandtunni kaupa.

Aastatepikku tehtud küsitluste tulemusena võime öelda, et iga päev jälgib Eesti Raadio saateid umbes 85,4% ja Eesti Televisiooni omi ca 63,0% 10 - 70-aastast meie vabariigi elanikku, kellest üks enam, teine vähem oma aega ning tähelepanu saadetele pühendab. Keskmiselt kuulab iga inimene 2,9 tundi Eesti Raadiot ja vaatab 1,5 tundi Eesti Televisiooni. Valitakse ER saatepäeva 29,5 tunnist (tööpäevadel) ja 35-36 tunnist (puhkepäevadel) ning ETV 3-4 tunnist (tööpäevadel) ja 6-7 tunnist (puhkepäevadel) endale sobiv kas oma huvi (kõik saated ju kõiki ei huvita, osa on mõeldud suhteliselt kitsale auditooriumile, näiteks "Ehitaja", "Mereleib", "Ringliiklus", "Kristall", "Põline amet", lastesaated jmt.) või kuulamiseks-vaatamiseks sobiva kellaaja järgi.

Auditooriumi uurimise traditsioon on meil suhteliselt pikaajaline, saadete sisu uurimist võib pidada selle loogiliseks jätkuks. Osakonnas töötati välja kontentanalüüsi (sisuanalüüsi) metoodika raadio- ja telesaadete tarvis. See on mõeldud sõnaliste saadete (va meelelahutussaated, kuuldemängud, telelavastused, ilukirjanduslik lugemine) uurimiseks. Meetod võimaldab luua üldistatud pildi vahendatavast informatsioonist.

Metoodika näeb ette fikseerida niisugused saate tunnused nagu žanr, tegevuskoht (geograafia), tegevusaeg, esinejad (kes räägivad), tegelased (kellest räägitakse), teemad ja probleemid, millest kõneldakse. Telesaadete analüüsi puhul lisanduvad pilti iseloomustavad tunnused. Teksti

ja pildi kodeerimine toimub otse eetrist.

ER ja ETV programmide sisuanalüüsi kasutatakse järgmistel eesmärkidel:

- ühe saatenädala (paralleelselt päevik-küsitlusega) programmi sisu kirjeldamiseks,
- Eesti Raadio ja Eesti TV programmide sisu võrdlemiseks,
- üksikute saatesarjade sisu analüüsimiseks.

1982. aastast alates on kontentanalüüsi metoodika kasutusalad laienenud. On välja töötatud uued metoodikad nii ajalehtede kui ka raadio- ja teleprogrammide operatiivseks ja süvaanalüüsiks.

Televisiooni- ja raadioprogrammide otstarbekaks planeerimiseks on vaja teada inimeste ööpäevast ajajaotust. 1974.a. suvel ja 1975/76. a. talvel viidi läbi ENSV eesti keelt valdava täiskasvanud elanikkonna ajastruktuuri uurimus. Sellest möödunud aja jooksul on aga toimunud mitmeid nihkeid inimeste ajakasutuses. Muutuste selgitamiseks korraldati 1982/83. aasta talvel kordusuurimus. Küsitleti üle vabariigi 1000 inimest ankeetmeetodil. Ööpäeva jooksul fikseeriti pooltundide kaupa põhi- ja paralleeltegevused. Lisaks sellisele "päevafotole" uuriti ka vaba aja veetmise orientatsiooni, võimalusi ja rahulolu oma ajakasutusega ning temaatilisi huvisid. Seega fikseeriti ühe uurimusega nii inimeste reaalne kui ka hoiakuline käitumine.

Andmed võimaldavad paremini määratleda potentsiaalse raadioteleauditooriumi suurust erinevatel kellaaegadel, raadio- ja telesaadete jälgimise iseärasusi (põhitegevusena, taustana jne), järelikult paremini saateid planeerida. Töö esialgne aruanne valmib 1983.aastal, lõplik 1984. aastal.

IAK metoodika ja auditooriumi analüüsi osakond osaleb ka uurimuses "Massikommunikatsioonivahendite ja avaliku arvamuse vastastikune mõju sotsialistlike ühiskonnasuhete tingimustes (ümbritseva keskkonna vastuvõtu näitel)".

Uurimusest võtavad osa Nõukogude Liidu poolt NSVL TA Sotsiaal-Majanduslike Probleemide Instituut, Tartu Riiklik Ülikool, ÜLKNÜ KK juures asuv Kõrgema Komsomolikooli teaduslik uurimiskeskus, ENSV Teleraadiokomitee Informatsiooni- ja Arvutuskeskus, Ungari Rahvavabariigi poolt Ungari Raadio ja Televisiooni Massikommunikatsiooni Uurimise Teaduslik Keskus ja Ungari TA Sotsioloogia Instituut.

Uurimus puudutab üht osa tänapäeva globaalprobleemidest - ökoloogilist situatsiooni. Eesmärgiks on selgitada, mil määral inimesed tunnetavad keskkonnaprobleemide aktuaalsust ja kuidas väljendub nende valmisolek osaleda nimetatud probleemide lahendamises. Uuritakse, millised on inimeste ettekujutused ja arusaamad ümbritsevast keskkonnast ja selle seisundist, milliste mõjurite toimel need arusaamad kujunevad, millist osa etendavad ökoloogilise teadvuse kujunemises ja muutumises massikommunikatsioonivahendid. 1983.a. korraldati vastavalt uurimuse programmile ankeetintervjuu 1300 ENSV elanikuga.

Metoodika ja auditooriumi analüüsi osakond on koostöös ENSV TA Ajaloo Instituudi sotsioloogidega ning kontaktis mitmete teiste Nõukogude Liidu teadusasutustega.

1983.a. esinesid osakonna töötajad ettekannetega Moskva Riiklikus Ülikoolis korraldatud konverentsil "Nõukogude žurnalistika 1982.aastal" ja Nõukogude - Soome seminaril Leningradis "Linn, elulaad, massikommunikatsioon".

1983.a. andis osakond välja kogumiku massikommunikatsiooni uurimise kaasaegsetest meetoditest /Современные методы исследования средств массовой коммуникации. Изд-во "Периодика", Таллин, 1983/,

milles on avaldatud metoodika ja auditooriumi analüüsi osakonna 8 töötaja ettekannete teesid.

IAK TÖÖTAJATE TEADUSLIKE PUBLIKATSIOONIDE BIBLIOGRAAFIA

Sarv, M. Probleemorienteeritud kompleksid ja POK "Teleraadioteek". - Side. Raadio. Televisioon, Nr.10, 1982, lk.9-13.

Маимик П. Опыт типологизации контактов различных групп населения с системой МИП и учреждениями культуры.- В.сб.Межреспубликанская научная конференция "Современные методы исследования средств массовой коммуникации".Таллин, 29-30 сентября 1980. Таллин, Изд-во "Периодика", 1983, стр.78-81.

Рийт М. О разработке методики контент-анализа передач Эстонского телевидения. Там же, стр. 120-122.

Лукьянченко Е.,Роосталу Л. Исследование социального типа личности героя рассказов журнала "Юность" за 1955-1979 год методом контент-анализа. Там же, стр. 131-133.

Саар А. Об одном способе определения специфических и функциональных характеристик каналов и средств массовой информации и пропаганды. Там же, стр.69-72.

Саар А. К вопросу о типологии жизненных ориентаций молодежи. В сб. Тезисы научно-практической конференции "XXVI съезд КПСС и актуальные проблемы формирования у молодежи классового подхода к явлениям общественной жизни",т.2, М.,1982, стр.238-239.

Тамре А.,Тимак Р. Комплексная методика изучения радиокоммуникации. В сб. Межреспубликанская научная конференция "Современные методы исследования средств массовой коммуникации".- Таллин, Изд-во "Периодика", 1983, стр.28-31.

Тимак Р. О методике контент-анализа радиопрограммы.-Там же. стр.116-119.

Триккель Ивар. О путях оптимизации деятельности радио /на базе Эстонского радио/.- Там же, стр.159-163.

Сарв М. Проблемно-ориентированный комплекс "Телерадиотека".- Приборы, средства автоматизации и системы управления, вып.2. "Технические средства СМ ЭВМ семейства СМ-4 /СМ-1420, СМ-1300/ и вопросы их применения".- Москва, 1983, стр. 23-24.

Харьо Р.В."Проблемно-ориентированный комплекс "Телерадиотека" как инструмент создания автоматизированных систем в организациях средств массовой информации". Тезисы сообщении всесоюзной научно-практической конференции "Социально-экономические проблемы развития социалистической культуры и средств массовой информации".- Кишинев, Изд-во"Тимпул", 1983, стр.80-81.

Харьо Р.В." Современная состояние и предпологаемое развитие автоматизации информационных систем в Гостелерадио ЭССР как составной части АСУ этой организации". Сб.докладов международного семинара "Automatizované informační systémy v řízeni sdělovacích prostředkji".- Praha,1983,MOH Videopress, стр. 27-44.

EESTI NSV RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

Eesti NSV Riiklik Sümfooniaorkester on kõrgelt professionaalne muusikakollektiiv, kellega on tihedalt seotud kogu Eesti muusikakultuuri areng.

Orkester annab igal hooajal umbes 50 avalikku kontserti Tallinnas ja teistes Eesti linnades, esineb sageli ka Moskvas, Leningradis ja teistes meie maa kultuurikeskustes. Edukalt möödusid kontserdid 1972.a. Rumeenias ja Bulgaarias ning kammerkoosseisuga 1976.a. Kuveidis.

Regulaarselt esinevad orkestriga väljapaistvad nõukogude dirigendid, nagu G.Roždestvenski, A. ja M.Jansons, J.Svetlanov, J.Temirkanov, D.Kitajenko, V.Sinaiski, D.Kahhidze, J.Domarkas, O.Dimitriadi jt. Korduvalt on orkestriga oma teoseid esitanud T.Hrennikov.

Kõrge hinnangu on andnud orkestrile ka tema ees seisnud välisdirigendid G.Sebastian, C.Zecchi, K.Ančerl, K.Mazur, S.Baudo, J.Hopkins, A.Watanabe, H.Alendorf, F.Mannino, K.Wöss ja paljud teised.

Orkestri repertuaar on mahukas. Siia kuuluvad kõik Haydni, Mozarti, Beethoveni, Tšaikovski, Schuberti, Schumanni, Brahmsi, Sibeliuse, Rahmaninovi, Dvořaki, Hatšaturjani ja Šostakovitši sümfooniad, ning Raveli, Bartoki, Hindemitni, Honeggeri, Barberi, Britteni, Stravinski, R.Straussi, Mahleri, Bruckneri jt sümfoonilised teosed.

Mahukas on orkestri repertuaaris nõukogude heliloomingu osa. On korraldatud temaatilisi kontserte vennasrahvaste muusikast, oma autorikontserte on läbi aegade juhatanud Reinhold Glier, Balis Dvarionas, Aram Hatšaturjan, Dmitri

Kabalevski, Otar Taktakišvili jt. Liialdamata võib öelda, et kogu eesti sümfoonilise muusika paremik on leidnud tee kuulajateni ERSO vahendusel.

Meie vabariigi muusikakollektiivide lipulaev kannab 1975. aastast Eesti NSV Riikliku Sümfooniaorkestri nime ja ta liikmete arv on nüüd 108. Orkestrantide seas on palju Eestimaa parimaid instrumentaliste ja orkestri liikmetest koosnevad mitmed juhtivad kammeransamblid· rahvusvahelise tunnustuse pälvinud J.Tamme nim. puhkpillikvintett, kaks keelpillikvartetti, tromboonikvartett, ERSO brass jt.

Eesti ainukese kutselise sümfooniaorkestrina teeb ERSO kõik sümfoonilise muusika salvestused Eesti Raadiole ja videosalvestused Eesti Televisioonile. Suure populaarsuse on võitnud Eesti Raadio ja ETV ühissaade "ERSO stuudiotund". Edukalt on orkester täitnud ka Üleliidulise Raadio ja KTV tellimused, on tehtud plaadivõtteid firma "Meloodia" nii Moskva kui Tallinna stuudiotele. Ainuüksi viimastel aastatel on plaadistatud eesti ja teiste nõukogude heliloojate teoste kõrval Haydni, Mozarti, Dvořaki, Tšaikovski, Skrjabini ja Sibeliuse helitöid.

Teenete eest eesti nõukogude muusikakultuuri arendamisel anti orkestrile 1966. aastal ENSV teenelise kollektiivi aunimetus. 1977. aastal üleliidulisel kutseliste muusikakollektiivide järjekordsel võistlusel sai orkester juba kolmandat korda esimese preemia ja talle omistati üleliidulise võistluse laureaadi nimetus.

1980. aastal asus orkestri peadirigendi ja kunstilise juhi kohale Leningradi Riikliku Konservatooriumi dirigeerimisklassi lõpetanud Peeter Lilje (1981. aastast ENSV teeneline kunstnik).

1982/83.a. hooaja keskseks sündmuseks kujunes üleliiduline muusikafestival Tallinnas, mille raames ERSO andis kaks sümfooniakontserti. Arvestades festivaliks spetsiaalselt ette

valmistatud programme, samuti ERSO aktiivset tööd nõukogude muusika propageerimisel tervikuna, avaldati orkestrile NSV Liidu kultuuriministri P.Demitševi käskkirjaga tänu ja premeeriti kollektiivi.

Mais esines ERSO Leningradi Filharmoonia suures saalis kolme kontserdiga. See reis Leningradi oli kaheksas.

1982/83. hooajal andis ERSO 51 avalikku kontserti. Eesti Raadio fondi lindistati 21 sümfoonilist teost ja ooperiaariaid - kokku 5 tundi 20 min. muusikat.

Väljavõtteid retsensioonidest:

... Eesti NSV Riiklik Sümfooniaorkester on tugev ja huvitav loominguline kollektiiv oma kõrgetasemelise muusikakultuuri ja esmaklassiliste solistidega, kellele on jõukohased keerulised ülesanded. Orkestrile on omane teoste stiili hea tunnetamine. Kontserdi meeldivamaid muljeid oli Peeter Lilje dirigeerimismaneer. Selles on õnnelikult ühendatud esituslaadi täpsus, žestide hingestatud plastilisus, laitmatu maitse ja vaoshoitus.

A.Mrevlev,
kunstiteaduste kandidaat,
Leningrad, 29.05.1983

Haydni "Oxfordi sümfoonias" oli orkestri tasakaal eeskujulik. Keelpillide pehme ja sametine kõla vaheldus puhkpillide puhaste ja kõlaliselt läbipaistvate repliikidega. Äärmiselt selge, konkreetne ja paindlik oli muusikaline fraas. Sädelev finaal selgitas lõplikult, et sel õhtul on tegemist hea orkestriga, mille ees seisab suurepärane muusik Kurt Wöss.

Matti Reimann,
"Sirp ja Vasar" 07.01.1983

Brahmsi teise sümfoonia helget inimlikku soojust oskas Peeter Lilje esile tuua väga usutavalt ... Tema käelöök on selge ja läbi mõeldud. Just koori ja orkestri ere kõla tagas kontserdi täieliku õnnestumise. Valgusest ja rahust kantud teose harras finaal tuli publiku palvel kordamisele.

... Sellisena, kahe naabervabariigi suurimate kollektiivide (ERSO koos Läti NSV Riikliku Akadeemilise Segakooriga) menuka koostööna jääb tänulike kuulajate mällu üks Hector Berliozi hingestatumaid ning ülevamaid helitöid - dramaatiline legend "Fausti needmine".

Maria Kramp,
"Sirp ja Vasar" 31.12.1982

Näiteid ERSO salvestustest hooajal 1982/83

Eesti Raadiole

H.Eller - 1. sümfoonia ja sümfooniline pilt "Neenia"
J.Koha - 3. sümfoonia
A.Lemba - 2. klaverikontsert ja "Pidulik avamäng"
L.Auster - ballett "Tiina" ja Klaverikontsert
H.Otsa - Klaverikotsert ja"Eleegiline poeem"
E.Tamberg - kantaat "Alma mater"
H.Jürisalu - Metsasarvekontsert
H.Rosenvald - 2 pastoraali
R.Eespere - kantaat"Läkitus maailma rahvastele"
A.Marguste - "Kaksiksümfoonia"
M.Kuulberg - 4.sümfoonia
H.Ilves - 2.sümfoonia
J.Haydn - koorid oratooriumist "Loomine"
L.v.Beethoven- 5.klaverikontsert
R.Schumann - Klaverikontsert

Eesti Televisioonile

J.Rääts - Viiulikontsert
J.Brahms - 2. sümfoonia
L.v.Beethoven- 5. klaverikontsert
L.Auster - Klaverikontsert
W.A.Mozart - Klaverikontsert nr.27

EESTI TELEVISIOONI JA RAADIO SEGAKOOR

Vastavalt Eesti NSV valitsuse otsusele 16. oktoobrist 1945.a. loodi esmakordselt eesti muusikakultuuri ajaloos kutseline 60-liikmeline segakoor - praegune ENSV teeneline kollektiiv, Eesti Televisiooni ja Raadio Segakoor.

Koori esimene kunstiline juht ja peadirigent oli ENSV rahvakunstnik Jüri Variste. 1968. aastast alates juhib koori ENSV rahvakunstnik Ants Üleoja, tema abilistena töötavad koorijuhid Tõnu Kangron ja Jüri Rent.

Segakoori loomingulisi saavutusi on hinnatud kõrgelt. Oktoobrirevolutsiooni 50. ja 60.aastapäevale pühendatud üleliidulisel konkurss-ülevaatusel on koorile omistatud laureaadi tiitel.

Koori koosseisus on praegu 70 lauljat. Koori solistid ENSV teenelised kunstnikud Laine Mustasaar ja Kaie Konrad kuuluvad meie vabariigi parimate vokalistide hulka. Kooriga töötab suurte kogemustega kontsertmeister Viiva Väinmaa.

Koori repertuaar on ulatuslik ja eripalgeline, hõlmates teoseid vararenessansi meistritelt tänapäeva nõukogude autorite loominguni. Eriline kont on eesti heliloojate kooriloomingul.

Viimastel aastatel on koori tegevussfäär laienenud ja auditoorium kasvanud. Tähtsal kohal põhilise töö kõrval raadios, televisioonis ja helisalvestamisel on osalemine vokaal-sümfooniliste teoste esitamises ENSV Riikliku Filharmoonia abonementkontsertides. Menukalt on koor esinenud Moskvas, Leningradis ja Siberi linnades, samuti Ukrainas, Lätis, Leedus ja Armeenias.

Segakoor on 1982/83.a. hooajal laulnud 41 kontserdil. Esinemise eest üleliidulisel muusikafestivalil Tallinnas 1983.a. märtsis pälviti NSVL Heliloojate Liidu sekretäri T.Hrennikovi tänukiri. Hooaja jooksul salvestas segakoor Eesti Raadio fondi 22 kooriteost (2 tundi 16 min.), neist 13 teost kõige uuemast repertuaarist.

EESTI TELEVISIOONI JA RAADIO ESTRAADIORKESTER

Orkestri loomisaastal - 1944 - seisis dirigendipuldis helilooja Leo Tauts. Varsti aga asendas teda ENSV teeneline kunstnik Rostislav Merkulov, kes oli orkestri peadirigendiks ja kunstiliseks juhiks 34 aastat. ENSV rahvakunstnik Peeter Saul alustas tööd orkestriga 1963.aastal, 1978 sai temast orkestri peadirigent. Tema kõrval töötab dirigendina noor, andekas muusik, üleliidulise džässikonkursi laureaat viiuldajana Paul Mägi.

Kui algaastatel orkester oli 25 liikmeline, siis 1978.aastaks suurendati koosseisu 42-ni, 1980. aastast on ta 59-liikmeline estraadi-sümfooniaorkester. Tema loominguline profiil on lai ja mitmekesine, haarates klassikat, nõukogude laulu ja sümfoonilist muusikat, operetti, levi- ja džässmuusikat.

Orkestris on palju andekaid muusikuid: ENSV teeneline kunstnik German Pekarevski (tromboon), orkestri kontsertmeister viiuldaja Merike Aedna, Arvo Pilliroog (saksofon), Hendrik Nagla (klarnet), Tiit Paulus (kitarr), Peep Ojavere (löökpillid).

Oma põhilise töö kõrval raadios ja televisioonis annab orkester tihti kontserte kogu Eestis, esineb Moskvas, Leningradis, Kiievis ja teistes Nõukogude Liidu linnades. Edukalt esineti ka SDV-s ja Soomes. Kõrgest muusikakultuurist kõnelevad ka orkestri edukad esinemised rahvusvahelises estraadikavas "Sõprade meloodiad" 1969, 1970 ja 1976.a. Aktiivse loomingulise tegevuse eest omistati 1974.a. orkestrile ENSV teenelise kollektiivi aunimetus.

1982/83.a. hooajal on orkester esinenud 48 kontserdil. Talle on riiklike tähtpäevade ja pidulike sündmuste puhul usaldatud vastutusrikkaid ülesandeid, millega ta on edukalt toime tulnud. Eesti Raadio fondi salvestati 81 pala - 4 tundi 35 min. muusikat.

SISUKORD

SAATEKS 3

KOMITEE

Eesti NSV Riikliku Teleraadiokomitee juhtkond 7

Teleraadiokomitee juhtimisstruktuur (skeem) 8

Komitee kolleegium otsustas 9

Aunimetusi omavad Teleraadiokomitee kollektiivid ja töötajad 12

Loominguliste liitude sektsioonid ja liikmed 14

Parteiorganisatsiooni tegevus 14

Killukesi ametiühingutööst 16

Komsomol 18

Seflussidemed 19

EESTI TELEVISIOON

Kokkuvôtlikku telenooajast 23

ETV juhtimisstruktuur (skeem) 29

ETV juhtkond 30

ETV koosseis 31

ETV nôukogu istungitel 31

ETV saatemahud 32

ETV omatoodangu sisuline jaotus (diagramm) 33

Televisioonisaadete maht (diagramm) 34

Televisioonisaadete levi (kaardid) 35

ETV saatesarjad 37

"Eesti Telefilm" 1982 39

Filmivôtete maht aastas (diagramm) 41

"Eesti Telefilmi" tootmismahud 1982.a. 42
Auhinnatud filme 42
Valminud 1982.aastal 42
"Eesti Telefilmi" 1982.a. kroonikat 44
Eesti telefilm välismaal 45
ETV koostöö teiste stuudiotega 46
Kirjad ETVle ja nende kasutamine 47
Eesti Televisiooni päevad 49
ETV fondid 51
Bibliograafia 54
EESTI RAADIO
Mida? Kus? Millal? 60
ER koosseis 64
ER juhtimisstruktuur (skeem) 65
ER juhtkond 66
ER nõukogu arutas 66
Programmide struktuur ja maht 67
Vabariiklike raadiosaadete maht (diagramm) 69
Raadioprogrammide levi (kaardid) 70
Sarisaated Eesti Raadios 73
Vahetussaated 91
Kirjad Eesti Raadiole ja Eesti Raadio
kirjadest (diagramm, kaart) 93
ER üritused ja kohtumised kuulajatega 96
Helisalvestiste automatiseeritud otsimise
teenistus 99
Fonoteegi lintide arv 100

Arhiiv 101
Helisalvestiste ennistamisest 102
ER teatmetoimetus 104
Bibliograafia 104

VABARIIKLIK RAADIOTELEKESKUS
Vabariiklik Raadiotelekeskus 106
VRTK juhtkond 107
VRTK juhtimisstruktuur (skeem) 108
Raadiokompleks 109
Ringhäälingutehnika koondtabel 113
Televisioonikompleks 114
Televisioonitehnika koondtabel 119
Filmikompleks 120
Filmitehnika koondtabel 121
VRTKle kuuluvad hooned 123
Ehitusosakond 124
Energeetikatalitus 126
Transporditsehh 127
Sotsialistlik võistlus 127
A.S.Popovi nim. RESTTÜ tegevusest 128
Bibliograafia 131
INFORMATSIOONI- JA ARVUTUSKESKUS
IAK põhiülesanded 132
IAK juhtimisstruktuur 135
IAK juhtkond 136
Peamised tööd põhiülesannete lahendamisel 136

Andmetöötlus 136

Programmeerimine ja projekteerimine 137

Muusika automatiseeritud kasutamine 139

Trükiste osakond 140

Sotsioloogiline uurimistöö 141

IAK töötajate teaduslike publikatsioonide bibliograafia 147

MUUSIKAKOLLEKTIIVID

ENSV Riiklik Sümfooniaorkester 149

ETV ja ER Segakoor 153

ETV ja ER Estraadiorkester 154

ГОСТЕЛЕРАДИОКОМИТЕТ ЭСТОНСКОЙ ССР
за 1982/83 г.

Проспект-альманах об опыте работы.
На эстонском языке.
Информационно-вычислительный центр
Гостелерадиокомитета ЭССР.
Таллин, Ломоносова 21.

Koostajate töörühm: Krista Kilvet, Ene Kreem, Reet Meerits, Ülo Ojatalu, Andrus Saar, Virve Vast.

Vastutav toimetaja: Laine Soe.
Kujundaja: Guido Pant.
Tehniline toimetaja ja korrektor: Ülo Ojatalu.

Tekst: ENSV Teleraadiokomitee Info-Arvutuskeskuse tekstitöötlussüsteem.
Trükkida antud 15.12.1983. Paber 60x84/16. Trükipoognaid 12,0. Tingtrükipoognaid 11,16. Arvestuspoognaid 8,64. Trükiarv 700. Tell.nr.667. ENSV TM PTI rotaprint. Tallinn, Pikk 29. Tasuta.